

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

HISPANISTICKÁ TÉMATA V ČASOPISE PRO MODERNÍ FILOLOGII

Vedoucí práce: Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

Autor práce: Bc. Pavlína Dušková

Studijní obor: Španělský jazyk

Ročník: 3.

2015

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 30. července 2015

Pavλίna Dušková

Poděkování

Děkuji Mgr. Miroslavě Aurové, Ph.D. za odborné vedení, vstřícnost a především ochotu a čas, který mi věnovala v průběhu psaní této práce.

ANOTACE

Předkládaná diplomová práce přináší přehled hispanistických témat v *Časopise pro moderní filologii* s důrazem na období po roce 1953. Práce je rozdělena do tří částí. První a nejrozsáhlejší část se věnuje chronologickému přehledu výše zmíněných témat. Druhá část zkoumá tematické linie, které se v časopise objevují, část třetí pak přináší krátké medailonky osobností, jež v časopise publikovaly příspěvky s hispanistickou tematikou. Příloha této práce obsahuje seznam všech příspěvků s hispanistickou tematikou v *Časopise pro moderní filologii* od roku 1911 do roku 2014 s některými doplňujícími informacemi.

Klíčová slova: Časopis pro moderní filologii, hispanistika, Philologica Pragensia, lingvistika, filologie, literatura.

ANNOTATION

The present diploma thesis gives an overview of hispanistic topics in the *Journal for Modern Philology* with emphasis on the period after 1953. The work is divided into three parts. The first and largest part is devoted to the chronological overview of the above-mentioned topics. The second part examines the thematic lines appearing in the journal and the third part provides brief profiles of contributors who published articles with hispanistic topics. The appendix to this work contains a list of all hispanistic contributions in the *Journal for Modern Philology* from 1911 to 2014 with some additional information.

Key words: Journal for Modern Philology, hispanistics, Philologica Pragensia, linguistics, philology, literature.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. Chronologický přehled témat v Časopise pro moderní filologii	10
1.1 Rok 1953	11
1.2 Rok 1954.....	15
1.3 Rok 1955	17
1.4 Rok 1956.....	18
1.5 Rok 1957	20
1.6 Rok 1958.....	23
1.7 Rok 1959	27
1.8 Rok 1960.....	33
1.9 Rok 1961	36
1.10 Rok 1962.....	38
1.11 Rok 1963	40
1.12 Rok 1964.....	42
1.13 Rok 1965	49
1.14 Rok 1966.....	52
1.15 Rok 1967	55
1.16 Rok 1968.....	61
1.17 Rok 1969.....	66
1.18 Rok 1970.....	71
1.19 Rok 1971	75
1.20 Rok 1972.....	79
1.21 Rok 1973.....	83
1.22 Rok 1974.....	84
1.23 Rok 1975.....	85
1.24 Rok 1976.....	86
1.25 Rok 1977	87
1.26 Rok 1978.....	88
1.27 Rok 1979.....	89
1.28 Rok 1980.....	90
1.29 Rok 1981.....	91
1.30 Rok 1982.....	92

1.31	Rok 1984	93
1.32	Rok 1990	94
1.33	Rok 1991	94
1.34	Rok 1992	96
1.35	Rok 1993	97
1.36	Rok 1994	98
1.37	Rok 1995	99
1.38	Rok 1996	100
1.39	Rok 1999	101
1.40	Rok 2001	102
1.41	Rok 2002	104
1.42	Rok 2003	105
1.43	Rok 2004	105
1.44	Rok 2006	106
1.45	Rok 2008	107
1.46	Rok 2009	109
1.47	Rok 2011	110
1.48	Rok 2012	110
1.49	Rok 2014	112
2.	Tematické linie	114
2.1	Období od roku 1911 do roku 1952	114
2.2	Období od roku 1953 do roku 2014	114
2.2.1	Zprávy	114
2.2.2	Recenze	116
2.2.3	Články	116
2.2.4	Kronika	117
2.2.5	Rozhledy	117
2.2.6	Úvahy	118
2.2.7	Bibliografie	118
3.	Medailonky autorů přispívajících do Časopisu pro moderní filologii.....	119
3.1	Bělič Oldřich	119
3.2	Čermák Petr	120
3.3	Dubský Josef	121

3.4	Fischer Jan Otokar.....	122
3.5	Hampl Zdeněk.....	122
3.6	Hamplová Sylva.....	123
3.7	Hodoušek Eduard.....	124
3.8	Holeš Jan.....	125
3.9	Housková Anna.....	125
3.10	Jařab Josef.....	126
3.11	Knittlová Dagmar.....	127
3.12	Králová Jana.....	127
3.13	Krámský Jiří.....	128
3.14	Smiřický Lubomír.....	128
3.15	Šabršula Jan.....	129
3.16	Tichý Oldřich.....	130
3.17	Uhlíř Kamil.....	131
3.18	Vlasák Václav.....	131
3.19	Vrhel František.....	132
3.20	Zavadil Bohumil.....	133
4.	ZÁVĚR.....	134
5.	RESÚMEN.....	136
6.	BIBLIOGRAFIE.....	138
7.	PŘÍLOHY.....	146

ÚVOD

Cílem předkládané diplomové práce je přinést přehled hispanistických témat v *Časopise pro moderní filologii* s důrazem na období po roce 1953. *Časopis pro moderní filologii* vycházel od roku 1911 a za dobu své existence prodělal určité změny. Okrajově bude v naší práci možné sledovat i tyto změny.

U příležitosti významných jubileí vycházely souhrnné stati, které informovaly o směřování a vývoji periodika. Nejblíže našemu tématu se přiblížil článek Sylvy Hamplové z roku 2011 s názvem *100 let romanistiky v Časopise pro moderní filologii*. Z tohoto článku budeme čerpat i my, avšak soustředit se budeme jen na část problematiky, kterou řešila S. Hamplová. Naším předmětem zájmu je, jak již bylo napsáno, španělský jazyk. Nejdůležitějším úkolem bude vyhledání všech příspěvků, které se ve zkoumaném periodiku objevily, a které mají spojitost s hispanistickým světem. Vzhledem k tomu, že nejsou čísla časopisu dostupná v digitalizované podobě, věříme, že bude tento počín ku prospěchu dalším studentům zájemcům o španělštinu.

Prameny, o něž se budeme v průběhu zpracovávání této diplomové práce opírat, budou především veškeré dostupné ročníky *Časopisu pro moderní filologii* a také časopisu *Philologica Pragensia*. Časopis *Philologica Pragensia* existoval původně jako cizojazyčná příloha *Časopisu pro moderní filologii*. V průběhu času se osamostatnil a po několik let se role obou periodik dokonce obrátily a *Časopis pro moderní filologii* vycházel jako příloha periodika *Philologica Pragensia*. Momenty, ve kterých nevycházel *Časopis pro moderní filologii* samostatně, představují další z důvodů, proč je naše rešeršní práce potřebná, jelikož ne vždy byl dostupný přehledný obsah jednotlivých čísel časopisu. Naším úkolem bude i tyto „problematické“ ročníky probádat a přinést přehledný soupis článků, zpráv a dalších typů příspěvků se zkoumanou látkou.

V textu se budeme věnovat nejen pohledu chronologickému, ale rádi bychom se na zkoumanou problematiku zaměřili i z jiného úhlu. Samostatnou kapitolu bude tvořit souhrn všech zkoumaných příspěvků, které budou seskupeny z hlediska jejich zařazení k jednotlivým typům příspěvků a z hlediska příbuznosti téma, kterými se budou zabírat.

Výstupem naší práce by měl být i přehledný soupis ročníků, ve které budou uvedeny informace o počtu stran, poměru zastoupení jednotlivých typů příspěvků a především

o těch textech, které řešily hispanistická témata. Tento soupis budu zpracován v přehledné tabulce, jež se bude nacházet v přílohách této diplomové práce.

1. Chronologický přehled témat v Časopise pro moderní filologii

První ročník *Časopisu pro moderní filologii* (dále také ČMF) vyšel v roce 1911 a měl celkem tři sta osmdesát čtyři stran. Takto rozsáhlé byly i následující ročníky, které měly mnohdy i více než čtyři sta stran. Nyní bychom se chtěli krátce věnovat ročníkům, které předcházely roku 1953, od kterého budeme příspěvky hispanistického charakteru v ČMF rozebírat podrobněji. Na téma s hispanistickou tematikou se nám podařilo narazit v roce 1914 v rámci čtvrtého ročníku ČMF na stranách 157 až 159. Jednalo se o úvahu s názvem *James Fitzmaurice Kelly: Dějiny španělské literatury do konce XVIII. stol.*, pod níž byl podepsán O. Janota. V následujícím roce jsme zaznamenali opět jeden příspěvek. Tentokrát byl jeho autorem Max Křepinský a nesl název *Románské drobnosti. Různé podoby lat -onius ve španělštině*. Zmiňovaný příspěvek se nacházel v pátém ročníku na stranách 35 až 42 a poté ještě na stranách 243 až 253. Po delší odmlce jsme našli v roce 1932 příspěvek zařazený v sekci *Zprávy*, pod nímž byl podepsán F. Bicek. Zpráva nesla název *Cervantolog A. Castro* a na stranách 107 a 108 jsme našli informace o univerzitním profesorovi z Madridu Américu Castrovi a jeho bádání o Cervantesovi. Následujícího roku jsme měli možnost začíst se v rámci devatenáctého ročníku ČMF do dvou příspěvků, které jsou pro potřeby naší práce zajímavými. Na stranách 92 až 94 to byla úvaha Karla Titze s názvem *Diccionario de las lenguas española y allemana* informující o lexikografickém díle Dr. Rudolfa J. Slabého a Dr. Rudolfa Grossmanna. Na stranách 104-105 následovala zpráva informující o dvou publikacích - *V. Kybal: O Španělsku* a *V. Černý: Cervantes a jeho Don Quijote*¹. V roce 1935 jsme v rámci třiatřicátého ročníku ČMF mohli na straně 433 narazit na zprávu s názvem *P. Merimée o franc. vlivech na Španělsko*. Autorem této zprávy je nejspíše Jan Karge². Na další příspěvek narážíme až s určitým časovým odstupem. V *Časopise pro moderní filologii* se setkáváme s jazyky, jako je italština, latina, francouzština, rumunština, čeština, němčina a angličtina. Španělština zatím své místo v rámci ČMF hledá. Pomáhá jí Max Křepinský, který v roce 1941 publikoval na straně 92 v sekci *Zprávy* jedinou hispanisticky orientovanou zmínku s názvem *Anuario de Hispanismo*. Následujícího roku se v rámci osmadvacátého ročníku ČMF

---

¹ Autor tohoto příspěvku nebyl uveden. Pod článkem byla pouze zkratka „MZ“, kterou se nám nepodařilo hodnověrně přiřadit k žádnému z přispěvovatelů.

² Na počátku sekce zprávy byli podepsáni jejich autoři příjmením a u dalších zpráv, které v rámci jednoho ročníku následovaly, už jsou uváděny pouze zkratky. Pod článkem *P. Merimée o franc. vlivech na Španělsko* je uvedena pouze zkratka „K.“, která by dle našeho názoru měla odpovídat právě jménu Jana Kargeho.

objevil na straně 116 opět v sekci *Zprávy* příspěvek s názvem *Chystané Anuario de Hispanismo* od téhož autora. V rámci ČMF následovala pauza ve vydávání, která skončila v roce 1947, kdy jsme mohli zaznamenat hned dva zajímavé texty. Zprávu Josefa Dubského na stranách 287 a 288 s názvem *Dr. Juan Terlingen: Los italianosmos en español desde la formación del idioma hasta principios del siglo XVII* a na stranách 159 až 164 a 245 až 247 úvahu Rudolfa J. Slabého s názvem *Dvě české učebnice španělštiny. I Dr. Karel Vodička: učím se španělsky a II L. Prokopová: učebnice moderní španělštiny*. Následující ročník ČMF přinesl v roce 1948 na stranách 201 až 207 článek Josefa Dubského s názvem *Substantivní sloh ve španělštině*. Roku 1949 v rámci dvaatřicátého ročníku přinesl F. Bous na stranách 46 až 47 několik krátkých zpráv s následujícími názvy: *Staronové diccionario de la lengua española, Cervantesovské jubileum, Mexická literární anthologie a Argentinské naučné a jazykové slovníky*. Ačkoliv se jedná o krátké texty, je zřejmé, že zájem o španělský svět v ČMF pomalu roste. Rok 1950 přinesl další příspěvky v sekci *Zprávy*. V třiatřicátém ročníku jsme mohli narazit na text F. Bousa *Nové publikace z Latinské Ameriky* na straně 95 a text *Pokus o jazykovou unifikaci v dnešním Španělsku* na straně 191. Dále byla ještě k vidění zpráva na straně 95 od V. Hořejšího s názvem *Leo Kirschenbau: Enrique Gaspar and the social drama in Spain*. Následující třiačtyřicátý ročník přinesl také dva příspěvky. Zprávu na straně 92 s názvem *Max Gororsh: El Fuero de Teruel* od Vladimíra Bubna a úvahu *Augusto Arias: Panorama de la literatura Ecuatoriana* na stranách 80 až 82 od Oldřicha Běliče.

Nyní bude následovat přehled všech ročníků, ve kterých se od roku 1953 objevila nějaká zmínka spojená s hispánským světem. Pro přehlednost na začátek každého oddílu přikládáme tabulku, aby bylo snazší orientovat se v textu. V tabulce nalezne čtenář informaci o pořadovém čísle ročníku, roku vydání, počtu a charakteru jednotlivých příspěvků a také konkrétní případy textů s hispanistickou tematikou společně s jejich autory a stranami, na kterých je bude možné nalézt.

1.1 Rok 1953

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
35	1953	256	17 články, 9 úvahy, 1 dokumenty, 34 zprávy

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	84-100	Oldřich Bělič	Třídní proudy ve starší španělské literatuře
Články	193-208	Kamil Uhlíř	Boj o kladného hrdinu v současném latinskoamerickém románu
Zprávy	235-236	Zdeněk Hampejs	Latinská Amerika o Juliu Fučíkovi

Ročník číslo třicet pět z roku 1953 na prvních čtyřech nečíslovaných stranách přináší *Soustrastný telegram Československé akademie věd Akademii věd SSSR k úmrtí předsedy rady ministrů SSSR generalissima Stalina*, pod kterým jsou podepsaní Zdeněk Nejedlý jakožto prezident Československé akademie věd a František Šorm jako hlavní tajemník Československé akademie věd. Následuje *Soustrastný telegram presidia akademie věd SSSR Československé akademii věd k úmrtí presidenta Československé republiky Klementa Gottwalda*, pod nímž je podepsán akademik A. N. Nesmějanov, president Akademie věd SSSR, a akademik A. V. Topčijev z pozice hlavního vědeckého tajemníka presidia Akademie věd SSSR. Po dvojstránce, na které je polovina věnována portrétu J. V. Stalina a druhá polovina portrétu Klementa Gottwalda, následuje „úderné“ *Provolání Československé akademie věd Československým pracovníkům vědy*, ze kterého jsme si dovolili vybrat následující ukázkou:

„Ještě se nezacelila krutá rána, kterou utrpělo pokrokové lidstvo smrtí velikého Stalina, když náš pracující lid a mezinárodní dělnické hnutí bylo zasaženo bolestivou zprávou o smrti otce naší lidově demokratické vlasti, presidenta Československé republiky a předsedy Komunistické strany Československa, našeho drahého a milovaného soudruha Klementa Gottwalda. Stojíce v hlubokém pohnutí nad rakví soudruha Klementa Gottwalda pociťujeme, jakou nesmírnou ztrátu utrpěla naše věda. (...) Vědecky pronikl k zákonitostem společenského vývoje u nás a ve smyslu těchto zákonů ukázal všemu pracujícímu lidu cestu z kapitalistického útisku k výstavbě radostné a šťastné socialistické a komunistické společnosti.“

V duchu prvních vět se nese celé zmiňované *Provolání*. Samotný časopis na první číslované stránce otevírá redakční příspěvek s názvem *Josif Vissarionovič Stalin – Klement Gottwald* následovaný *Úvodním slovem k 35. ročníku* z pera vedoucího

redaktora Zdeňka Vančury. Zde nastiňuje směřování časopisu v následujících letech v souvislosti s nově zřízenou Československou akademií věd, kde byl zřízen kabinet pro moderní filologii, jehož hlavním cílem je zabezpečení vydávání *Časopisu pro moderní filologii* právě pod záštitou Československé akademie věd.

„Po delší přestávce vychází tedy Časopis pro moderní filologii v nové úpravě a částečně pod novým vedením. Dosavadní bohemistická a slavistická část Časopisu bude sloučena s příslušnými odbornými časopisy Akademie. Časopis pro moderní filologii se stane tribunou pracovníků ve filologii, literární historii a kritice a jazykové methodice národů, mluvících jazyky germánskými, jazykem anglickým a jazyky románskými (...) Zároveň je si však redakční rada vědoma i nových úkolů. (...) Velká sovětská diskuse jazykovědná bude příkladem i pro naše linguisty v prohlubování jejich práce.“

Dovolili jsme si nastínit, v jakém „rozpoložení“ jsme na stránky ČMF v roce 1953 vstoupili. Směřování časopisu bezpochyby historické události velice ovlivňovaly, a tak jsme pokládali za vhodné informovat čtenáře o této situaci. Nyní pokročíme k tématům spojeným s předmětem našeho zájmu pro tuto práci.

Hispanistická témata jsou v pětaticátém ročníku zastoupena třemi příspěvky. Z celkového počtu sedmnácti článků, devíti úvah, jednoho dokumentu a čtyřiatřiceti zpráv jsou dva články a jedna zpráva věnovány španělskému a latinsko-americkému tématu. První z článků z pera Oldřicha Běliče se na patnácti stranách zabývá třídními proudy ve starší španělské literatuře. Dle svých slov si O. Bělič vytyčil za cíl popis třídních proudů podílejících se na vývoji španělské literatury od samotného jejího počátku až do konce patnáctého století. Dále je Běličovým cílem zdokumentování vzájemného vztahu mezi vývojem literatury a vývojem třídního rozdělení společnosti. S určitou dávkou nadhledu můžeme konstatovat, že již v druhém odstavci článku se skloňuje slovo marxismus ve všech pádech. Obdobně jsou na tom osobnosti Lenina a Stalina. Ve třetím odstavci už se pozornost Oldřicha Běliče upíná více k tématu literatury a autor zde konstatuje zajímavé skutečnosti. V rámci kritiky „buržoasní komparistiky“ se zmiňuje o přístupu francouzských komparistů, kteří dle jeho slov Španělsko chápali jako francouzskou kulturní kolonii a literatura vznikající na Iberském poloostrově se jim pak jevila jen jako odnož jejich vlastní - francouzské - literatury.

Zajímavý je rozbor *Písně o Cidovi* ve druhé kapitole článku a její konfrontace s francouzskou obdobou – *Písní o Rolandovi*. Cid zde ze srovnání vychází jakožto

lidový hrdina i přes skutečnost, že se jednalo o šlechtice. Otázkou zůstává, nakolik se Oldřich Bělič snažil Cida jako lidového hrdinu vidět a nakolik jím ve svém původním záměru byl. Obdobným způsobem analyzuje O. Bělič i další složky literatury. Zaobírá se poměrně výrazně hrdinskými eposy (*cantares de gesta*), rytířskou a dvorskou poezií 12. století, rytířskými romány ze století třináctého až šestnáctého, městskou literaturou, literaturou kleriků a dalšími. Dle slov Oldřicha Běliče je v literatuře na území Španělska znatelný výrazný lidový proud, ze kterého se ostatní proudy více méně „přiživují“.

Třetí kapitola Běličovy studie se snaží na vývoj literatury pohlížet v historických souvislostech a od vpádu Maurů v roce 711 se postupně dostává až ke sklonku patnáctého století. V této kapitole se zmiňují díla jako *Celestina*, *Libro de buen amor*, *Mocedades de Rodrigo* a další.

Čtvrtá kapitola shrnuje poznatky, ke kterým ve svém článku autor došel. Oldřich Bělič v rámci shrnutí píše: „Zjištění neutuchající síly lidového proudu je nejcennějším závěrem, k němuž jsme dospěli. Španělská aristokracie je po celou dobu středověku v podstatě kulturním příživníkem...“ Úryvek z poslední kapitoly nastiňuje asi nejlépe, v jakém duchu je článek napsán. Přesto se nejedná pouze o prvoplánově sepsaný příspěvek, který by nepřinášel čtenáři žádný přínos. Jen je třeba tolik nevnímat, v tomto období zcela pochopitelné, ideové ladění článku a kriticky přijímat předložené informace.

K obdobnému postupu při četbě se musí čtenář uchýlit i na dalších patnácti stranách věnovaných hispanistickému tématu. Příspěvek Kamila Uhlíře nese název *Boj o kladného hrdinu v současném latinskoamerickém románu* s podtitulem *Několik poznámek k problematice socialistického realismu v současné pokrokové próze Latinské Ameriky*. Možná i z toho důvodu, že se jedná o článek, který byl úvodním příspěvkem 4. čísla ČMF v roce 1953³, zde patří mezi nejfrekventovaněji používaná slova „kapitalismus“, „imperialistický koloniální systém“, „vykořisťovatelé“, „buržoasní“ a další. Článek ve svém úvodu čiší ideologickou propagandou. V první, úvodní kapitole, se tak k latinskoamerické otázce téměř nedostáváme. Nechceme nikterak odsuzovat autora, jelikož vzhledem k době, v jaké publikoval, je zřejmé, že některé ústupky

---

³ Ročník 34 *Časopisu pro moderní filologii* vyšel v roce 1953 v rámci 4 jednotlivých čísel. Číslování však bylo jednotné v rámci celého ročníku. Proto je článek Kamila Uhlíře prvním příspěvkem i přes to, že je na stránkách 193-208.

v pojetí svých článků musel provést. Považujeme ale za naši povinnost informovat případné čtenáře o tom, že je článek laděn v takovém duchu, jako jsme se snažili nastínit. Další části článku již přináší analýzu konkrétních děl autorů z Peru, Kolumbie, Ekvádoru, Chile, Uruguaye a také Brazílie. Značně podrobně je rozebírán román Manuela Zapata Olivelly *Tierra Mojada*, román Alfreda Graviny *Fronteras al viento* a dílo *Hijo del salitre* od Volodi Teitelboima. Pozornosti se dostalo také románu *El mundo es ancho y ajeno*, pod nímž je podepsán Ciro Alegría, románu *Ranquil* od Reinalda Lomboye, románu *Nuestro pan* spisovatele Enrique Gil Gilberta a dalším. Článek Kamila Uhlíře přináší především vhled do možností, ze kterých měl čtenář na výběr, pokud se rozhodl sáhnout po díle latinskoamerického původu v době okolo roku 1953. Přináší také jasný návod, jak má případný čtenář dílo vnímat a posuzovat.

Třetí příspěvek, který se v pětatřicátém ročníku *Časopisu pro moderní filologii* dotýká Latinské Ameriky, je kratší útvar. Konkrétně se jedná o zprávu, pod níž je jako autor podepsán Zdeněk Hampejs. Samotný název napovídá, že ladění ČMF v roce 1953 bylo jasné. *Latinská Amerika o Juliu Fučíkovi*. Za celou zprávu jasně mluví první odstavec, který pro představu předkládáme: „*Jako v celém světě, tak i v Latinské Americe se Fučíkovo dílo těší velké pozornosti. I neúplně informace, které k nám došly, svědčí o živém zájmu pokrokových složek obyvatelstva latinskoamerického kontinentu o tvorbu našeho národního hrdiny...*“ Dále rozebírat Hampejsovu zprávu netřeba. Její přínos je z pohledu dnešní doby sporný. V době svého publikování byla však pochopitelně podstatným prvkem, který přispíval k vyzdvihování mocensky kladně přijímaného „národního hrdiny“.

1.2 Rok 1954

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
36	1954	252	14 články, 10 úvahy, 4 jubilejní zprávy, 47 zprávy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Úvahy	220-224	Kamil	Cenný příspěvek k poznání pokrokové španělské

		Uhlíř	literatury 20. století
Zprávy	58-59	Zdeněk Hampejs	Vladimiro Macchi: El Español
Zprávy	113-114	Zdeněk Hampejs	O některých hispanistických pracích ze Spojených států severoamerických
Zprávy	114-115	Zdeněk Hampejs	Hispanistická bibliografie z NDR

Rok 1954 přináší třicátý šestý ročník *Časopisu pro moderní filologii* a ten na svých stránkách publikuje celkem 14 odborných článků, 10 úvah, 4 jubilejní zprávy a téměř padesátku zpráv. Mezi zmíněnými příspěvky své místo našly také ty s hispanistickými tématy. Jednalo se konkrétně o jednu úvahu od Kamila Uhlíře a tři zprávy přednesené Zdeňkem Hampejsem.

Kamil Uhlíř přednáší necelé čtyři stránky věnované úvaze o literárně historickém díle Oldřicha Běliče: *Vicente Blasco Ibañez. Jeho názory na společnost a jeho umělecká methoda*. V úvaze se K. Uhlíř odkazuje celkem dvakrát na další zdroje. Poprvé na knihu I. P. Trajnina *Sovremennaja Ispanija i jejo nacional'nokolonial'nyje problemy* vydanou v Moskvě a podruhé na *Manifest Komunistické strany* z roku 1946. Knihu O. Běliče hodnotí Kamil Uhlíř kladně. Vyzdvihuje především to, že i přes nedostatek podkladů, se kterým se v této době potýkali všichni hispanisté, se dokázal s tématem popasovat tak, že vzniklo přínosné dílo, jež se nese v duchu marxistické metody výzkumu. Pozitivně je též zhodnocena stylistická přístupnost a poutavá forma, kterou je kniha sepsána, čímž jsou výsledky Běličova bádání přístupnější většímu okruhu čtenářů. Mírná kritika, které se naopak Běličovi od K. Uhlíře dostává, se týká především uchopení Ibaňésova kosmopolitismu a jeho nedostatečné kritiky. Otázka ideově správného uchopení tématu zabírá podstatnou většinu Uhlířovy úvahy.

V roce 1954 se setkáváme v ČMF se třemi zprávami z pera Zdeňka Hampejse. První zprávou je zmínka o německé učebnici španělštiny od Vladimira Macchiho: *El Español*. Pro čtenáře je jistě přínosem popis uspořádání knihy. Tomuto popisu se však dostává pouze malého prostoru a podstatnou část zprávy tvoří kritika skutečnosti, že autor opomněl ve své učebnici uvést marxistické termíny, zmínku o politickém boji lidu

Španělska a fašismu na Pyrenejském poloostrově. Zdeněk Hampejs si ve své kritice nikterak nemírní a doslova píše: „*Ten, kdo se v NDR bude podle této knihy učit, nedozví se nic o životě, utrpení a zápase španělského lidu, zato bude však přesně znát počet oken, dveří, schodišť a vodotrysků v Escorialu a bude s to si učinit představu o vzhledu toledské katedrály. Nedozví se, jak se řekne „Komunistická strana“, (...), „Socialismus“, o Sovětském svazu najde jen bezvýznamnou zmínku...*“ Kritika pokračuje až do konce zprávy. Jediný výsledek, který lze po přečtení zprávy učinit, je ten, že Vladimiro Macchi sepsal učebnici, která může aspirovat na to být, při značném zjednodušení, nadčasovou.

Dalším Hampejsovým příspěvkem je *O některých hispanistických pracích ze Spojených států severoamerických*. Jedná se o soupis bibliografických prací a studií z univerzit v Harvardu, Bostonu, Kalifornie a dalších, které jsou věnována hispánské literatuře.

Třetí zpráva Zdeňka Hampejse mluví o hispanistické bibliografii sepsané jako vodítko pro ty, kteří se zabývají literární historií a jazykovědou, německým autorem Wernerem Kraussem. Na 112 stranách se objevují literární díla převážně z období tak zvaného zlatého věku španělské literatury. Dále se zde zmiňují i starší španělské spisy nezřídka psané v latině. Zajímavostí je, že se jedná o soupis těch tisků, které jsou dostupné ve veřejných knihovnách na jiném nežli španělském území. Soupis prací nehodnotí Zdeněk Hampejs jako vyčerpávající, avšak jako bezesporu přínosný. Především z toho důvodu, že zprostředkovává zájemcům dobrou představu o stavu domácí národní knihovny a také o jiných knihovnách, z kterých si mohou díky meziknihovní výpůjční službě případní zájemci potřebné tisky vyžádat. V dnešní době internetu by toto dílo jistě nebylo tolik přínosným, ale je nutno poznamenat, že v roce 1954, kdy tato zpráva vyšla, se jistě jednalo o velice cennou informaci. Proto se poslední ze zpráv, které Zdeněk Hampejs v šestatřicátém ročníku ČMF publikoval, jeví jako nejpřínosnější.

1.3 Rok 1955

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
37	1955	320	20 články, 10 úvahy, 5 diskuse, 38 zprávy

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Zprávy	249-250	Zdeněk Hampejs	Hispanistický nekrolog

Rok 1955 přináší třicátý sedmý ročník *Časopisu pro moderní filologii*, a ačkoliv se na 320 stránkách⁴ nachází na 20 odborných článku, 10 úvah, 5 diskusí a 38 zpráv, co se hispanistických témat týká, jedná se o ročník vyloženě slabý. Pouhou stránku zaujímá připomínka úmrtí osobností spjatých s hispánským světem. Zdeněk Hampejs zde vzpomíná Amada Alonsa (*1896, †1952), Juana Chabáse (*1900, †1954), člena Komunistické strany Španělska, který mimo jiné působil jako profesor univerzity na Kubě a v Caracasu, Alberta Hämela (*1885, †1952) autora *Dějin španělské literatury* a soupisu nejnovějších prací španělské literatury. Déle je zmíněn Gaspard Delpy (*1888, †1952), Geroges Le Gentila (*1875, †1953), Jean Bouzet (*1892, †1954), E. Allison Peers (*1891, †1952) a několik dalších.

1.4 Rok 1956

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
38	1956	320	16 články, 8 úvahy, 1 diskuse, 42 zprávy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	11-19	Oldřich Bělič	K problematice španělského kritického realismu
Zprávy	177	Zdeněk Hampejs	350. výročí prvního vydání Cervantesova „Dona Quijota“
Zprávy	308-310	Zdeněk Hampejs	Dvě poznámky k španělskému pravopisu
Zprávy	177-179	Zdeněk	Učebnice španělské syntaxe

⁴ Ročník 36. měl 256 stran a ročník 37. měl stran 252.

		Plachý	
--	--	--------	--

V roce 1956 přináší *Časopis pro moderní filologii* na svých 320 stranách celkem 67 příspěvků. Jedná se konkrétně o 16 článků, 8 úvah, 1 diskusi a 42 zpráv. Již na jedenácté stránce narážíme na hispanistické téma. Jedná se o odborný článek, který vychází z referátu předneseného na poradě o kritickém a socialistickém realismu pořádané Kabinetem pro moderní filologii v roce 1955. Článek s názvem *K problematice španělského kritického realismu* zde předkládá Oldřich Bělič. Cílem jeho referátu jsou především dvě otázky. Za prvé časové vymezení a periodizace průběhu vývoje španělského kritického realismu a za druhé upozornění na charakteristické znaky kritického realismu ve Španělsku. O. Bělič sám uvádí, že pouhý referát nemá potenciál na to, aby téma vyčerpá a proto se ve svém příspěvku snaží přinést alespoň částečný vhled do problematiky. Zásadní je pro Běliče především popsání charakteristik kritického realismu a časové ukotvení a periodizace tohoto období slouží jako podpůrný prostředek ke správné interpretaci látky. První kapitola se tak snaží realismus zasadit z hlediska časového, následující kapitola se již zabývá rysy, které jsou typické právě pro kritický realismus španělský. Ve studii se autor zaměřil na období po druhé polovině devatenáctého století, kdy podle jeho slov začínají ve španělské literatuře ustupovat do pozadí znaky romantismu. Postihnout je vývoj v oblasti výpravné prózy, poezie i dramatu. Mezi typické rysy pak zařadil existenci tří proudů v rámci realistického hnutí, dále výrazný optimismus a jako třetí rys zařadil Oldřich Bělič nedostatek velkých uměleckých postav a typů. Rovněž i v tomto článku narážíme na slova jako je „kapitalistická buržoazie“ a „proletariát“, nicméně se jedná o zmínky vzácné a kvalita předložených informací jimi není ovlivněna natolik, jako jsme se s tím mohli setkat u odborných článků publikovaných v předešlých ročnících ČMF.

Na stránce 177 se nachází zpráva Zdeňka Hampejse 350. *Výročí Prvního Cervantesova Dona Quijota*. Jedná se o soupis zmínek, příspěvků, úvah, článků a studií, které byly publikovány v návaznosti na zmíněné výročí. Zhruba polovina zprávy je věnována zmínkám tuzemským a druhá polovina se věnuje ohlasu, který výročí vzbudilo ve „spřátelených“ zemích a v samotném Sovětském svazu. Dle výčtu domácích akcí

připomínajících Cervantesovu publikaci se v našem prostředí těšil *Don Quijote* značnému zájmu.

Hampejsovu zprávu následuje značně podrobný rozbor učebnice španělské syntaxe od Samuela Gili y Gaya *Curso superior de sintaxis española* vydané v roce 1951 v Barceloně. Zdeněk Plachý ve své recenzi vysvětluje čtenáři, dle svého názoru, problematické momenty učebnice. Ve výsledku však uvádí, že se jedná o zdařilé dílo, které může, ne však samostatně, posloužit jako základní učebnice syntaxe španělštiny. Jedná-li se však o vědecký přínos, nepovažuje ji za dostatečně propracovanou. Některé otázky dle Z. Plachého nejsou v knize zcela rozřešeny, ale jsou spíše nadneseny problematické otázky, k nimž se již autor dále nevrací. Zajímavé na tomto článku je pro nás především to, že se po dlouhé době (od roku 1953 poprvé) nejedná o hispanistický příspěvek literární, nýbrž čistě lingvistický. Zdeněk Plachý však s lingvistickým pohledem na rozbor španělské publikace nezůstává sám a ještě v rámci třicátého osmého ročníku ČMF se setkáváme se zprávou *Dvě poznámky ke španělskému pravopisu* od Zdeňka Hampejse. Pisatel se zde věnuje snahám o úpravu španělského pravopisu, kterou navrhoval v sedmnáctém století Mateo Alemán. Zmíněni jsou i další „průkopníci“ pravopisných a ortografických změn kastilštiny. Připomenuta je i změna, k níž došlo v roce 1952. Tehdy vydala Španělská královská akademie 44 nových zásad pod názvem *Nuevas normas de Prosodia y Ortografía*. Tato reforma je přehledně shrnuta a její zajímavé aspekty blíže rozebrány.

1.5 Rok 1957

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
39	1957	320	9 příspěvky věnované památce prof. V. Bubna, 9 články, 8 úvahy, 2 bibliografie, 47 zprávy, 1 vyobrazení
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Příspěvky věnované památce prof. V.	98-106	Zdeněk Plachý	K problematice passiva ve španělštině

Bubna			
Články	1-8	Eduard Hodoušek	J. K. Tyl jako první český překladatel Calderóna
Zprávy	310-311	Zdeněk Hampejs	Biblioteca románica hispánica
Zprávy	251-252	Oldřich Tichý	Příručka dějin španělského jazyka

Devětatřicátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* patří mezi ty „silnější“, bereme-li v potaz počet stránek. Na jeho 320 stranách se v roce 1957 objevuje na šestasedmdesát příspěvků. Zahajuje sekce s názvem *Příspěvky věnované památce prof. V. Bubna*, jež obsahuje dohromady 9 statí doplněných o cizojazyčná resumé. Následuje sekce devíti článků, osmi úvah, dvou bibliografií, čtyřiceti sedmi zpráv a jednoho vyobrazení věnovaného již zmiňovanému profesoru Vladimíru Bubnovi, který zemřel v srpnu roku 1956.

Již mezi statěmi věnovanými památce prof. Vladimíra Bubna nacházíme první příspěvek s hispanistickou tematikou. Jedná se o článek z pera Zdeňka Plachého s názvem *K problematice passiva ve španělštině*. Na osmi stránkách se autor snaží postihnout problematiku systému španělského pasiva a jeho komparaci se systémem českým. I přes úvodní konstatování, že jsou v obou jazycích v podstatě obdobné typy pasivních vyjádření, Z. Plachý poukazuje na fakt, že jejich užití se liší. Zmiňuje české pasivum opsané a pasivum zvrtné a španělské „pasivum opsané“ (*la voz pasiva perifrástica o compuesta*) a španělské pasivum zvrtné (*la voz pasiva refleja*). Ve svém porovnání se, co se českého jazyka týká, Z. Plachý opírá o autory, jako je František Trávníček (článek *Passivum ve spisovné češtině* uveřejněný v časopise *Slovo a slovesnost* a knihu *Mluvnice spisovné češtiny II* z roku 1951), František Kopečný (článek *Passivum, reflexivní forma slovesná a reflexivní sloveso* z roku 1954), Bohuslav Havránek (*Genera verbi ve slovanských jazycích* z roku 1928) a dvojici autorů Gebauer – Ertl. Španělské podklady, které posloužily pro komparaci studovaného jevu, našel Zdeněk Plachý v publikaci *Real Academia Española, Gramática de la lengua española* vydané v roce 1931 v Madridu a v knize, ke které předchází rok sepsal na stránky ČMF

podrobnou recenzi - *Curso superior de sintaxis española* od Samuela Gili y Gayi⁵. V rámci studie je stavěn do kontrastu i pohled, jenž prezentuje Real Academia Española a pohled, s nímž přichází Samuel Gili y Gaya. Zajímavostí je, že se autor v článku krátce odkazuje také na angličtinu a na konstrukce, se kterými se v ní můžeme setkat. V rámci poslední části studie se autor snaží vymezit rozdíl mezi užitím složeného a opsaného trpného rodu. Článek v této části obsahuje v *Časopise pro moderní filologii* ne zcela běžná grafická znázornění (pomocí polopřímek a šipek), která mají demonstrovat logickou a vztahovou souvislost užitého pasiva. Příspěvek je zakončen resumé v německém jazyce.

Eduard Hodoušek sepsal do ČMF článek s názvem *J. K. Tyl jako první český překladatel Calderóna*. Hodoušek se zde zabývá především způsoby překladu a konfrontuje je i s překlady německými. Překlady však popisuje spíše z hlediska uchopení tématu a jeho případné adaptaci pro českého (potažmo německého) čtenáře. Zajímavé je například porovnání jedné pasáže, kdy v originálním textu autor užil 224 veršů k vyjádření seznámení s dívkou a německý překladatel Alexander Cosmar to dle jeho slov „odbyl“ pouze několika málo řádky. Důvod, proč se rozhodl E. Hodoušek pro zmíněné téma, je ten, že se v evropských zemích (Německo, Polsko, Francie, Anglie a další) v prvních letech devatenáctého století pozvedla vlna zájmu o španělské divadlo zlatého věku a v první řadě o Calderónovu tvorbu. Protože byla obliba Calderónovy tvorby v Německu značná, rozmohly se zde četné překlady jeho děl. Jedním z mnoha německých překladatelů byl již výše zmiňovaný knihkupec a spisovatel A. Cosmar (1805-1842). Právě jeho překlad posloužil jako předloha pro překlad J. K. Tyla. Ve svém článku konfrontuje E. Hodoušek Calderónův originál, Cosmarův překlad a následný překlad J. K. Tyla. Zajímavé jsou především konkrétní ukázky vzorků textu postavené vedle sebe. V Tylově práci nedocházelo pouze k překladu, ale především k adaptaci hry pro domácí publikum. Proto je znatelný posun místní, časový a společenský, proměny ale doznaly i celková struktura hry a dějové detaily.

Celkově se k Tylovu překladu staví E. Hodoušek vcelku kriticky a píše: „*Musíme tedy po pravdě konstatovat, že Tylov překlad Cosmarovy hry je nevalný, protože stírá a tlumí ještě i tu trochu svěžesti a životnosti, kterou měla v originále. Snad i tento nevýrazný*

---

⁵ Kterou mimochodem v recenzi z roku 1956 označil jako nedostatečně propracovanou pro to, aby měla vědecký přínos.

překlad byl jedním z důvodů, proč u nás hra zcela zapadla, třebaže na německých jevištích se dočkala poměrně značné obliby.“ Přínos Tylova překladu tak E. Hodoušek nespatřuje v dílu samotném, ale spíše ve zprostředkování setkání českého divadelního prostředí a osobnosti velkého španělského autora.

Dále se v devětatřicátém ročníku *Časopisu pro moderní filologii* setkáváme s dvěma krátkými zprávami s hispanistickou tematikou. První z těchto zpráv je dílem Oldřicha Tichého, který přednáší čtenářům ČMF recenzi na knihu *Historia de la Lengua Española* vydanou v Madridu v roce 1950. Oldřich Tichý knihu vítá s nadšením. Vyzdvihuje její přínos pro ty, kteří doposud museli sbírat dílčí informace a poté si je dávat dohromady, zatímco zde jsou utříděny a přehledně podány v jednom literárním celku. Rozvržení knihy je dle něj logické a díky věcnému rejstříku je orientaci v knize značně usnadněna. Jako problematické vidí O. Tichý to, že je opomíjen vliv vnitřních a vnějších činitelů, kteří ovlivňují vývoj jazyka nebo skutečnost, že některá období jsou charakterizována pouze tvorbou několika autorů, a že neliterární, lidový jazyk zde nemá zastoupení. Na závěr však O. Tichý tyto problematické momenty díla omlouvá nemožností opory o dílčí studie, které by zmiňované problémy blíže zkoumaly. Celkové vyznění recenze je však pochvalné.

Druhá zpráva má název *Biblioteca románica hispánica* a pojednává o jejích dvou svazcích z řady *Příručky* a jednom svazku z řady *Studie a essaye*. První dílo je od Manuela Alvara a druhé od Francisca de B. Molla. M. Alvaro se zabýval historickým vývojem katalánštiny v příručce s názvem *Gramática històrica catalana* a Zdeněk Hampejs ji hodnotí jako přínosnou a přinášející nové poznatky. Druhá (Mollova) příručka pak rozebírá aragónský dialekt. Třetí, výše zmiňovaný svazek, je dílem Graciely Palau de Nemes a nese název *Vida y obra de Juan Ramón Jimenéz*. Všechna díla jsou stručně popsána a nástin obsahu a přínosů všech tří nezabírá ani celou stránku.

1.6 Rok 1958

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
40	1958	250	14 články, 1 bibliografie, 4 úvahy, 1 diskuse, 48

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Články	143-158	Eduard Hodoušek	Vrchlického překlady z Calderóna
Zprávy	122-124	Zdeněk Hampejs	O. Bělič: Dějiny španělské literatury
Zprávy	243-245	Zdeněk Hampejs	J. Dubský: Úvod do dějin španělského jazyka
Zprávy	62	Jiří Krámek	Eugenio Cosserieu: Logicismo y antilogicismo en la gramática
Zprávy	245-246	Zdeněk Hampejs	Homenaje a J. A. Van Praag
Zprávy	63-64	Zdeněk Hampejs	Úmrtí dr. Rudolfa J. Slabého

Čtyřicátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* z roku 1958 čítá na 250 stran, které dohromady obsahují 68 příspěvků. Z těchto osmašedesáti příspěvků se konkrétně jedná o čtrnáct článků, jednu bibliografii a jednu diskusi a osmačtyřicet zpráv, z nichž by se přibližně o třiceti dalo prohlásit, že se jedná o recenze.

Poté, co jsme se díky Eduardu Hodouškovi v předchozím ročníku ČMF (z roku 1957) dozvěděli o prvních překladech Calderóna od J. K. Tyla, ve čtyřicátém ročníku se dozvídáme o dalším z Calderonových překladatelů. Článek čítající přes patnáct stránek je věnován překladům Jaroslava Vrchlického. Na úvod svého článku předkládá E. Hodoušek informace o tom, jak se k vlastně J. Vrchlický ke Calderónově tvorbě dostal. Následuje shrnutí ohlasu Calderónova díla v českých zemích.

Ačkoliv nepřekládal Jaroslav Vrchlický (jako J. K. Tyl) pouze z překladů německých hispanistů, ale měl k dispozici i španělský originál, postup při analýze překladů tedy E. Hodoušek zvolil obdobný jako u J. K. Tyla. Konfrontován je zde španělský originál, německý překlad, o nějž se Vrchlický nejspíše opíral, a nakonec jeho samotný český překlad. V závorkách pod tímto srovnáním je ještě navíc uváděn pokus o doslovný

překlad španělského originálu rovnou do českého jazyka. Zajímavé je, že Vrchlický většinou neuváděl, jaký německý překlad pro něj byl inspirací, a tak E. Hodoušek pátrá po společných znacích českého a německého překladu a zaměřuje se na posuny, ke kterým díky dvojímu překladu docházelo. Problematickými momenty se jeví například geografické názvy. Hodoušek si všímá četných posunů v textu daných použitím německých předloh a dokumentuje tyto posuny na početných příkladech. Ovšem daleko více se článek věnuje pátrání po tom, jaké německé předlohy bylo zřejmě Jaroslavem Vrchlickým použito. Ve výsledku hodnotí E. Hodoušek Vrchlického překlady takto: „*Není pochyby, že tímto takřka překladem z překladu se Vrchlický Calderónovi už hodně vzdaloval a že to rozhodně nebylo českému textu na prospěch. Ukázky jsme záměrně volili tak, aby z nich bylo zřejmo také to, jak příklon k vyjádření německému odvádí Vrchlického od srozumitelnosti a poměrné prostoty Calderónovy k textaci nejasné, k těžkopádnosti a k jazyku přetíženému jakousi knižní přepoetisovaností.*“ Důsledkem Vrchlického překladů bylo podle Eduarda Hodouška především to, že nebyl na českém území o Calderónovy hry valný zájem a působily téměř „nehmatelně“. Důvodem, proč neodpovídaly Vrchlického překlady více vyznění originálu, byl prostě a jednoduše způsob, jakým Jaroslav Vrchlický tvořil. Bohužel při překladu bylo na škodu, že do textu dal tak výraznou část sebe sama.

V sekci *Zprávy* se setkáváme s jedním příspěvkem Jiřího Krámského věnovaným původem rumunskému lingvistovi Eugeniu Coseriovovi a především jeho studii *Logicismo y antilogicismo en la gramática* vydané v roce 1957 v Montevideu. Ve zprávě se J. Krámský věnuje vymezení chyb logicismu v přístupu ke zkoumání a uchopení jazyka, které popisuje a podrobně rozebírá Eugenio Coseriu ve své publikaci. Po zmínění tří chyb logicismu pak stejný prostor dostávají chyby antilogicismu ve stejném postavení k jazyku. Celá zpráva je v podstatě stručným výtahem Coseriovovy knihy bez výraznějšího hodnotícího prvku samotného J. Krámského.

Další příspěvky v sekci *Zprávy* už pochází všechny z pera Zdeňka Hampejse. Nejprve se Z. Hampejs věnuje na stranách 63 a 64 nekrologu Rudolfa J. Slabého. R. J. Slabý vedl pestrý život a Z. Hampejs krátce zmiňuje základní životopisné údaje, ale především se věnuje přínosu, který pro českou hispanistiku R. J. Slabý představoval. Dr. Slabý nejen že zprostředkoval českému zájemci informace o Španělsku a Latinské Americe, ale propagoval i svoji vlast v hispánských zemích.

Další zprávou z Hampejsova pera je recenze *Dějin španělské literatury I.* od olomouckého hispanisty Oldřicha Běliče. Bělič svým počinem zaplnil mezeru, která byla dána nedostatečnými materiály dostupnými v českém jazyce věnovanými danému tématu. Oldřich Bělič se v prvním dílu své publikace věnuje období od poloviny sedmého století téměř až do konce století patnáctého. Jako velice podstatný přínos, který Zdeněk Hampejs shledává v popisované publikaci, je zmíněna periodizace španělské literatury v období rozvinutého feudalismu ve Španělsku. Podle Hampejsových slov se teprve O. Běličovi podařilo utřídit informace bez matoucího zjednodušování a zkreslení. Rozlišeny jsou tři hlavní vývojové fáze literatury v tomto období. Za prvé *Počátky písemnictví kastilského jazyka* (od prvních literárních děl do poloviny osmého století), za druhé *Rozkvět literatury rytířské* (od poloviny osmého století do přelomu století čtrnáctého a patnáctého) a za třetí *První ohlasy humanismu na španělské půdě* (datované od přelomu čtrnáctého a patnáctého století do počátku třetí třetiny patnáctého století). Další aspekty Běličovy knihy stojící za vyzdvihnutí jsou dle Zdeňka Hampejse například konfrontace *Písně o Cidovi* s francouzskou *Písní o Rolandovi* nebo vyzdvihnutí Juana Ruize, arcikněze z Hity, jakožto velkého básníka a humoristy. Dle vyznění recenze je Hampejs *Dějiny* nadšen a označuje je jako významné dílo nejen pro českou, ale i pro světovou hispanistiku.

Třetím příspěvkem Zdeňka Hampejse ve čtyřicátém ročníku *Časopisu pro moderní filologii* je opět recenze knihy. Tentokrát je na zhruba dvou stránkách čtenářům představen *Úvod do dějin španělského jazyka* z dílny J. Dubského. Vzhledem k tomu, že se dle slov Z. Hampejse, jedná o první příručku, jež se zabývá dějinami španělského jazyka na našem území, je potřeba ji podrobit důkladnému prozkoumání. Čtenář ČMF je tedy seznámen s organizačním plánem publikace, předlohami, podle nichž nejspíše autor - J. Dubský - při sepisování svého díla postupoval a také s problematickými otázkami, s nimiž se musel při procesu tvorby potýkat. Přestože Zdeněk Hampejs označuje Dubského publikaci za pečlivě zpracovanou a bezpochyby velice přínosnou, připojuje i několik kritických poznámek. Nakonec článku připojuje Z. Hampejs rovněž porovnání Dubského publikace a publikace J. Bubna⁶, kterou zmínil v nekrologu uveřejněném v ČMF v roce 1958 na stranách 67-70.

---

⁶ Úvod do historické mluvnice španělské. Měl okolo roku 1950 vyjít jako skriptum, ale nakonec zůstalo pouze v rukopise.

Poslední příspěvek Zdeňka Hampejse věnovaný hispánskému světu v rámci čtyřicátého ročníku ČMF nese název *Homenaje a J. A. Van Praag*. Ve zmiňované zprávě se Hampejs věnuje rozboru sborníku prací vydaných na počest pětadvacetiletého výročí pedagogické činnosti nejvýznačnějšího nizozemského hispanisty té doby - Jonase Andriese van Praaga. Nejprve je ve sborníku zmíněno dosavadní dílo van Praaga, načež následují příspěvky Praagových kolegů hispanistů. Nejedná se však pouze o nizozemské vědce a čtenář má šanci setkat se i s díly dalších zahraničních autorů. Zmínit můžeme například H. L. A. van Wijka (Praagův kolega z univerzity), Yakova Malkiela (původem ruský vědec, který působil v Kalifornii), Joaquína de Entrambasaguase (původem z Madridské univerzity) anebo dalšího madridského autora – Samuela Gili y Gayu. Ve sborníku byly zastoupeny nejen práce lingvistické, ale i literárně historické a navíc i dvě bibliografické stati. To, že se Hampejs zabývá výročím právě nizozemského hispanisty, by se mohlo zdát překvapivé. Vezmeme-li ale v potaz množství významných zahraničních autorů, kteří do sborníku přispěli svými statemi, je zájem informovat českou veřejnost o zmiňovaném sborníku naprosto pochopitelná.

1.7 Rok 1959

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
41	1959	256	9 články, 6 úvahy, 1 bibliografie, 2 dokumenty, 61 zprávy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	22-28	Zdeněk Plachý	Využití protikladu časů Imperfecto a Pretérito indefinido v souvislém vyprávění ve španělštině
Zprávy	175-178	Jiří Krámský	Eugenio Coseriu: Sincronía, diacronía e historia
Zprávy	122	Josef Dubský	D. M. Crabb: A comparative study of word order in Old Spanish and Old French prose works
Zprávy	54-56	Jaroslav Minář	Alberto del Monte: Itinerario del romanzo picaresco spagnolo

Zprávy	119-122	Zdeněk Hampejs	Primeras jornadas de lengua y literaria hispanoamericana
Zprávy	186	Zdeněk Hampejs	Oldřich Tichý: Základy španělské mluvnice
Zprávy	187	Oldřich Bělič	Alvaro Yunque: Síntesis histórica de la literatura Argentina
Zprávy	56-58	Zdeněk Hampejs	Jak bude vypadat nové vydání mluvnice a slovníku španělské akademie

Čtyřicátý prvý ročník časopisu prezentuje sedmdesát devět příspěvků na 256 stranách. Obsaženo je zde devět článků, šest úvah, jedna bibliografie, dva dokumenty a šedesát jedna zpráv. Hispanistická tematika byla v tomto ročníku obsažena v příspěvcích autorů, jako je Zdeněk Plachý, Josef Dubský, Jaroslav Minář, Zdeněk Hampejs a Oldřich Bělič.

Jako první je zařazen sedmistránkový článek Zdeňka Plachého s názvem *Využití protikladu časů Imperfecto a Pretérito indefinido v souvislém vyprávění ve španělštině*. První, co čtenáře jistě zaujme, jsou četné grafické ilustrace znázorňující časové vymezení platnosti jednotlivých zkoumaných časů v návaznosti na jejich použití. Nejprve je Zdeňkem Plachým představena definice zkoumaných slovesných časů podle Španělské královské akademie (RAE)⁷ a poté je uveden i pohled Samuela Gili y Gayi dále konfrontovaný s výkladem samotného Z. Plachého. Následují příklady užití časů převzaté ze španělsky psané krásné literatury, především jihoamerické. Tyto příklady dokládají různé případy užití *imperfecta* a *pretérita indefinida*. Zde se dostáváme k problematičkému momentu článku. Příklady jsou uváděny ve španělském originále a čtenář, který nevládne tímto jazykem, má omezené možnosti si z této části článku odnést adekvátní poznatky. Je však pravděpodobně nereálné předpokládat, že i s překlady do češtiny by článek zaujal větší množství čtenářů, protože problematika není pro jazykově nevybaveného čtenáře jistě lákavou. Druhým problematičným momentem můžeme označit použití zkratk „I“ a „P“ namísto *pretérito imperfecto* a *pretérito indefinido* z důvodu úspory místa. Možná se jedná pouze o subjektivní pohled, ale zdá se, že toto označení může čtenáři při snaze o proniknutí do problematiky

⁷ Real Academia Española, Gramática de la lengua española, Espasa – Calpe, Madrid, 1931.

lehce komplikovat plynulé čtení a chápání textu. V další části článku Z. Plachý rozebírá souvislé texty a ty poté i graficky zobrazuje pro lepší pochopení zkoumaných jevů.

Z článků s hispanistickou tematikou je to z tohoto ročníku vše a následují už jen zprávy. První z nich je v této sekci nezvykle dlouhý příspěvek od Jaroslava Mináře s názvem *Alberto Del Monte: Itinerario del romanzo picaresco spagnolo*. J. Minář zde přináší zprávu o publikaci italského autora A. del Monte, literárního historika, který se zabýval fenoménem španělského pikareskního románu. Minář stručně nastiňuje obsah díla. Někdy se však pozastaví a z jeho pohledu zajímavé jevy přiblíží o trochu více. Zmíněna je takto problematika etymologie slova *pícaro*, kterou hned v úvodu řešil právě A. del Monte. Následuje metodika členění knihy a stručné nastínění obsahu jednotlivých kapitol. Zajímavé v tomto příspěvku Jaroslava Mináře je, že se zde setkává románský svět (italský autor publikuje o významném jevu španělského literárního vývoje) a toto „setkání“ je na stránkách *Časopisu pro moderní filologii* zprostředkováno českým autorem.

Bezprostředně po příspěvku J. Mináře následuje další článek s hispanistickou tematikou, jehož autorem je častý příspěvovatel ČMF, Zdeněk Hampejs. Stat' nese název *Jak bude vypadat nové vydání mluvnice a slovníku španělské akademie?* Autor přináší zprávu o dvou důležitých bodech, které byly projednávány v Madridu ve dnech 22. 4. až 2. 5. 1956 na II. Kongresu Akademií španělského jazyka. Prvním ze zkoumaných bodů byla mluvnice španělské Akademie a druhým pak její slovník. K mluvnickým otázkám se vyjadřoval Rafael Lapesa (autor knihy *Historia de la lengua española*). Ten se věnoval nutnosti přepracování španělské mluvnice s přihlédnutím k moderním názorům a poznatkům o jazyce a jazykovědě. Nové vydání se bude dle jeho slov dělit na následující části: *Úvod, Fonologie, Morfologie a tvoření slov, Syntax*, poslední částí pak bude *Pravopis*. Mimo úvodu přednesl R. Lapesa nástin obsahu a především zásadních změn, které budou pro jazyk v těchto oddílech ustanoveny. K problematice mluvnice se na kongresu v Madridu v rámci diskuse vyjadřovali i další lingvisté, a to nejen ze Španělska. Zmíněni jsou například A. Berro García (Uruguay), Rudolfo M. Raguci (Argentina), J. López Pinedo (Honduras), E. Rodríguez Herrera (Kuba) nebo J. M. Bonilla Ruano (Guatemala). Druhá část, věnovaná novému vydání slovníku, mluví také o nutných změnách. Z řad amerických zástupců byl vznesen požadavek na větší zastoupení amerikanismů a především pak jejich přesnějšího vysvětlení a vymezení. Dále byly vzneseny návrhy kupříkladu na zvýšení počtu

užívaných vědeckých a odborných termínů (návrh podal Gregorio Marañón), připojení seznamu užívaných zkratek (návrh Enrique Banchse) nebo zastoupení slov z hovorové mluvy a regionálních zvláštností (návrh podal V. García Diego). Mezi změny formálního uspořádání slovníku se pak mají promítnout i změny z oblasti pokroku fonologického bádání, a tak je tzv. dlouhé *r* (*rr*) zařazeno jako samostatný foném s distinktivní funkcí a ve slovníkovém řazení je umístěno za tzv. krátké *r*. II. Kongres Akademií španělského jazyka se vyjádřil kladně ve věci vydání historického slovníku španělského jazyka, jenž postihuje změny ve vývoji španělského jazyka z diachronního pohledu. Na sestavování slovníku už od roku 1946 v lexikografickém semináři pod Španělskou královskou akademií pracovali význační španělští lingvisté (J. Cassares, Salvador Fernández Ramírez, Samuel Gili y Gaya). Oproti prvnímu vydání *Slovníku* z dílny zmiňovaných autorů byl vznesen požadavek, aby tentokrát slovník obsahoval větší poměr amerikanismů. Zde je ovšem zásadním elementem, zda budou i americké akademie spolupracovat na tvorbě zmiňovaného slovníku. Zdeněk Hampejs ve své zprávě informuje o výše nastíněných problematikách podrobněji a v jejím závěru pak ještě stručně zmiňuje i další otázky, jež byly na kongresu rovněž probírány. Jednalo se o problematiku spolupráce španělských a amerických akademií a hrozbu přílišného „rozrůznění“ španělského jazyka. Na „problematické“ jevy upozorňoval Dámaso Alonzo. Varoval před jevy jako je „*seseo*“ v rovině fonetické, nebo „*voseo*“ v plánu syntaktickém. Sporné je z jeho pohledu i různé pojmenování stejných skutečností v odlišných geografických lokalitách a vliv anglického jazyka na španělštinu. Celkově přináší zpráva Zdeňka Hampejse českému čtenáři obraz na aktuální situaci na poli lingvistického bádání v hispánském světě. Z tohoto důvodu je možno označit zmiňovaný příspěvek jako jeden z nejpřínosnějších příspěvků věnovaných hispánské lingvistice uveřejněných v *Časopise pro moderní filologii* v období do roku 1959.

Dalším Hampejsovým příspěvkem je „referát“ z konference Salamanské univerzity o americké španělsky psané literatuře shrnuté v publikaci *Priemeras jornadas de la lengua y literatura hispanoamericana*. Přednášky z této konference jsou v publikaci zařazeny do pěti oddílů podle témat, jimiž se zabíraly. Oddíly se postupně věnují a) koloniální a romantické literatuře, b) gaučovské literatuře a novější poezii, c) moderní literatuře a literatuře, v níž se objevují indiánské motivy, d) zdomácnění španělskoamerických literárních děl v dalších zemích a problematika jejich překladů a za e) další příspěvky nezařazené do předcházejících kapitol. Z. Hampejs se zmiňuje

o jednotlivých literárních dílech obsažených v rozepsaných kapitolách. Kritizuje nevyváženost témat a jejich velice rozdílnou vědeckou úroveň a hodnotu. Pozastavil se také nad tím, že některé příspěvky řeší velice podobná témata, což má dle jeho názoru dopad i na to, že celý sborník působí zmateně. Celkově však Z. Hampejs publikaci vítá a prohlašuje její vydání za přínos pro ty, kdo chtějí lépe poznat a pochopit kulturu španělsky mluvících oblastí Ameriky a celkově i jejich vztahů s kontinentálním Španělskem. Z dnešního pohledu je zajímavý zvyšující se zájem o španělsky mluvící země mimo náš kontinent.

Téma vyloženě literární střídá v zápětí zpráva o studii D. M. Crabba *A comparative study of word order in Old Spanish and Old French prose works*, kterou přináší Josef Dubský. D. M. Crabb zkoumal především umístění podmětu, predikátu a přímého jmenného předmětu ve větách pocházejících z textů prózy psané ve staré španělštině a francouzštině. Výstupy zkoumání postavení zmíněných větných členů jsou zdokumentovány pomocí procentuálního vyjádření. Výsledné poznatky z obou jazyků jsou následně konfrontovány mezi sebou. Na výstupy výzkumu, který provedl D. M. Crabb, pohlíží Josef Dubský poměrně kriticky a vlastní přínos publikace shledává především v tom, že se o danou problematiku někdo začal zajímat a tím pádem došlo k jistému utřídění materiálů, ze kterých lze v obdobných studiích vycházet.

Další lingvistické téma otevírá zpráva z pera Jiřího Krámského, který se vypořádává na stránkách *Časopisu pro moderní filologii* s úkolem seznámit čtenáře se španělsky psanou knihou Eugenia Coseriu *Sincronía, diacronía e historia* s podtitulem *El problema del cambio lingüístico*. Na třech stranách ČMF přinesl Jiří Krámský přehled vymezení problematiky jazykových změn, ke kterým v průběhu času v jazyce dochází tak, jak tuto problematiku chápe E. Coseriu. Prostor je samozřejmě věnován samotným pojmům synchronie a diachronie jazyka. Setkáváme se ovšem i s nastíněním významu pojmů jako jsou: izoglosy, norma a systém, metajazyk, inovace a adopce jazykových změn a další. Jiří Krámský zmiňuje například i skutečnost, že dle Coseriu ke změnám v jazyce významným způsobem přispívají i kulturní změny patřící mezi tak zvané vnější činitele. Tento postoj je důkazem skutečnosti, že je patrná snaha o širší vnímání vývoje jazyka a nejsou zkoumány jen jeho změny bez souvislostí v reálném kulturním prostředí. V závěru recenze podrobuje J. Krámský mírné kritice Coseriuův náhled, jelikož ponechává stranou změny společnosti, k nimž dochází i po stránce sociální. Tyto změny jsou dle J. Krámského pro vývoj jazyka obdobně určující jako

kulturní vývoj. Poměrně významná část práce je věnována fonetickým změnám ve vývoji jazyka. Vzácnými nejsou ani odkazy na situaci ve španělštině. Největší část zprávy pojednává o čtvrté kapitole Coseriovy knihy věnované všeobecným podmínkám jazykové změny. V souvislosti s jazykovou změnou předkládá k zamyšlení J. Krámský zajímavou větu: „*Jazyk je příčina své vlastní změny; a poněvadž změna je vytvoření nového živlu jazyka, je jazyk vlastně příčinou sama sebe.*“⁸ Celé dílo hodnotí Jiří Krámský jako velice přínosné a zmiňuje i názor, že by si zasloužilo překlad ještě do nějakého jiného světového jazyka, než je španělština, aby se stalo přístupnějším pro větší počet čtenářů.

Zprávu o publikační aktivitě na našem území přináší na straně 186 Zdeněk Hampejs. Upozorňuje na již v pořadí třetí publikaci (skriptum) věnovanou španělské gramatice, která vyšla na našem území. Jedná se o *Základy španělské mluvnice*, jejichž autorem je Oldřich Tichý. Koncepce této publikace je na dobu svého vzniku zcela nová a bez diskuze velice přínosná. Zdeněk Hampejs vyzdvihuje jak to, že je španělština konfrontována s českým jazykem (čímž je usnadněno pochopení některých gramatických jevů, které byly dosud jen těžko uchopitelné), tak i skutečnost, že je celá učebnice strukturována přehledně podle slovních druhů. S tímto novým strukturováním látky souvisí i další pozitivně chápaný počín Oldřicha Tichého. Podle Z. Hampejse jako první přichází s jasným vymezením několika zásadních gramatických jevů, jež byly až do okamžiku vydání *Základů* vykládány jiným, možná někdy i zavádějícím způsobem. Mezi zmiňované jevy Hampejs zahrnuje vymezení kategorií podstatných jmen, rozlišení gramatických a specificky logických a stylistických funkcí členu ve španělštině. Nově byly objasněny funkce postavení přídavného jména. Oldřich Tichý tedy dle Z. Hampejse přispěl významnou měrou k posunu na poli porozumění systému španělské gramatiky.

Posledním hispanisticky orientovaným tématem v *Časopise pro moderní filologii* z roku 1959 je recenze od Oldřicha Běliče s názvem *Alvaro Yunque: Síntesis histórica de la literatura Argentina*. Jedná se o zprávu o díle argentinského literárního historika a kritika. V recenzi vyzdvihuje O. Bělič snahu o nový pohled na dosavadní argentinské literární „stálice“ oficiálně přijímané a vyzdvihované. Alvaro Yunque apeluje na mladé čtenáře, aby posuzovali kriticky zažitě názory na všeobecně přijímané autory. Tyto

---

⁸ ČMF 1959, str. 176

autory sám Yunque podrobuje ve své „příručce“ kritickému zhodnocení. Nicméně O. Bělič zmiňuje i četné nedostatky, jimiž Yunqueovo dílo trpí. Od tematické nevyváženosti, obsahové roztržitosti a malé logické provázanosti až po chybějící rejstřík a bibliografii. Publikaci hodnotí Bělič jako „podhoubí“, které se stane zdrojem kritického hodnocení a bourání zažitých, tradičních chápání dosavadních literárních děl a autorů na území Argentiny.

1.8 Rok 1960

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
42	1960	256	12 články, 11 úvahy, 1 bibliografie, 2 dokumenty, 46 zprávy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	1-14	Kamil Uhlíř	Generace r. 1898 a "modernismus"
Zprávy	255-256	Jozef Škultéty	Josef Dubský: Španělsko-český slovník
Zprávy	119	Zdeněk Hampejs	Juan Marinello: Martí, escritor americano
Zprávy	55-56	Zdeněk Hampejs	José Pedro Rona: Aspectos metodológicos de la dialectología hispanoamericana

Dvanáct článků, jedenáct úvah, jedna bibliografie, dva dokumenty a čtyřicet šest zpráv na 256 stranách, to byl čtyřicátý druhý ročník *Časopisu pro moderní filologii* z roku 1960. Hned první stránka přináší téma spjaté s hispánským světem. Jedná se o článek, jenž si klade za cíl představit a kriticky zhodnotit vhodnost používaných termínů v rámci periodizace španělské literatury z období přelomu devatenáctého a dvacátého století a počátku století dvacátého. Konkrétně jde o pojmy „generace r. 1898“ a „modernismus“. Kamil Uhlíř nejprve rozebírá důvod, proč se zažil termín *generace r. 1898*, ač sám o jeho správnosti a adekvátnosti není zcela přesvědčen. Poté

dokumentuje průběh toho, jak se z termínu použitého původně jen jako nadpis pro knižní souhrn čtyř novinových článků věnovaných význačným literárním osobnostem, jež na pole literatury vstoupily ke konci dvacátého století, stal všeobecně používaný termín. Rok 1898 dle Kamila Uhlíře nepředstavuje žádný výrazný bod ve vývoji španělské literatury. Rok 1898 je spojen s koncem války Španělska s USA o území Kuby. Podle slov K. Uhlíře se nejednalo o událost jakkoliv zlomovou nebo nečekanou, ale spíše o logické vyústění situace. Avšak je pravdou, že se vývoj dějinných událostí může pozorovateli, který má určitý časový odstup, zdát jako naprosto logický a nepřelomový, ale pro samotné účastníky jím takový být nemusí. Kamil Uhlíř však rok 1898 jakožto rok „vyvrcholení národní krize“ odmítá. Poukazuje na skutečnost, že je přelom 19. a 20. století ve Španělsku celkově ve znamení zvyšujícího se sociálního napětí a ztráta državy v zámoří byla vnímána jako problém jen méně početnou vládnoucí vrstvou, ale pro většinu obyvatel Španělska se jednalo jen o dílčí „katastrofu“. Ať už byla oprávněnost zavedení termínu jakákoliv, i přes to, jak jej Kamil Uhlíř kritizoval, je zjevné, že se vžil a byl hojně využíván. Výskyt použití termínu „*generace r. 1898*“ totiž dokládá K. Uhlíř na konkrétních příkladech od roku 1927 až do roku 1934. Nejen z hlediska historického, ale i z pohledu literárního je seskupení autorů do generace r. 1898 nevhodné. Konkrétně problematické momenty vymezení a společných rysů rozebírá Kamil Uhlíř na šesti stranách svého článku. Druhá jeho polovina je věnována pojmu „*modernismus*“, který Kamil Uhlíř na základě pramenů, z nichž vycházel, řadí mezi léta 1880-1890. Modernismus je více charakterizován změnami, ke kterým došlo v literární tvorbě. Jedná se však o charakteristiku převzatou z latinskoamerické literatury, na území Španělska dochází k potížím s vymezením modernismu. Problém užívání pojmu a jeho přesného vymezení souvisel především s tím, že na jednom území existovaly dva termíny, které nebyly jednotně používány. U některých autorů se prolínaly, jiní používali jen jeden z termínů a další chápali modernismus jako termín, který postihuje jen část z komplexu tvorby shrnované pod termínem *generace r. 1898*. K. Uhlíř se také věnuje problematice použití pojmenování pojmu *modernismus* na území dvou kontinentů. V Latinské Americe nelze mluvit o stejném *modernismu* jako ve Španělsku. Závěrem se Kamil Uhlíř pozastavuje nad charakteristikou obou termínů a vhodnosti a nevhodnosti jejich použití v určitých situacích s přihlédnutím k funkci těchto pojmenování.

Na stranách 55 a 56 se setkáváme se zprávou od čilého přispěvovatele do ČMF – Zdeňka Hampejse. Jeho příspěvek s názvem *José Pedro Rona: Aspectos metodológicos de la dialectología hispanoamericana* seznamuje čtenáře s publikací uruguayského lingvisty J. P. Rony. Ten ve své publikaci věnuje pozornost jazykovým vrstvám americké španělštiny, jejím nářečním a podřečným oblastem. V části, která se zaobírá nářečími latinskoamerické části kontinentu, ve své době nově přichází s kritickým názorem na rozdělení nářečních oblastí, jež je určováno státními hranicemi jednotlivých územních celků. Do budoucna J. P. Rona nabádá k tomu, aby byly hledány izoglosy jednoho nebo skupiny několika málo jevů na území celého kontinentu. Dalším z témat Ronovy se stalo hledání odpovědi na otázku, jaké dialektologické jevy jsou aktuálně studovány a jaké by v nejbližší době měly být na pořadu dne současných badatelů. Poslední část knihy je pak věnována faktorům, jež ovlivňují nářečí americké španělštiny. Mluví zde o faktorech systémových, které dále dělí na permanentní a historické, a faktorech nesystémových. J. P. Rona ve své práci – dle slov Zdeňka Hampejse – přináší převratný přístup a již velmi potřebný podnět pro nové směřování španělské dialektologie věnující se území španělsky mluvících zemí Střední a Jižní Ameriky.

Druhý příspěvek Zdeňka Hampejse v čtyřicátém druhém ročníku ČMF nese název *Juan Marinello: Martí, escritor americano*. Jedná se o recenzi na jednu z pěti knih napsaných Juanem Marinellem (kubánským autorem a politikem) v období jeho působení v ilegalitě za diktatury Fulgencia Batisty. Juan Marinello se snaží dokázat, že José Martí nepředstavoval předchůdce modernismu, což byl všeobecně vžitý názor, ale že se jednalo o autora, jenž ve své tvorbě postihuje především sociální otázky a boj své vlasti za svobodu. Celé vyznění Hampejsova článku je zjevně politicky motivované a poslední věty jsou zcela výmluvné: „...její síla tkví v argumentech; příkrých, apriorních odsudků je kniha prosta. Tím, že autor podává svůj výklad, prozrazující suverénní znalost látky, prostým a strhujícím jazykem, vytvořil vzorné vědecké dílo, přístupné chápání i nejprostšího čtenáře. Martí, escritor americano je příkladnou ukázkou marxistické eseje.“⁹ Zpráva, ve které se věnuje Zdeněk Hampejs knize *Martí, escritor americano*, dle našeho názoru nepřináší žádnou informaci, která by čtenáře ČMF obohacovala. Jedná se o prosté, ideologicky motivované vyzdvihnutí díla.

---

⁹ ČMF 1960, str. 119

Stejně jako hispanistické téma otvíralo dvačtyřicátý ročník *Časopisu pro moderní filologii*, tak jej i jedno uzavírá. Na stránkách 255 a 256 se může čtenář seznámit s příspěvkem Jozefa Škultétyho. Škultéty zde – ve slovenském jazyce – přednáší recenzi *Španělsko-českého slovníku*, jehož autorem je Josef Dubský. Vyjadřuje se k němu velice pozitivně. Nechybí vyzdvižení ideologicky a politicky orientovaného lexika, které slovník obsahuje. Pochvalu si Dubský, jistě zcela opodstatněně, vysloužil za zahrnutí frazeologických jednotek společně s českými, vnitřním významem odpovídajícími, ekvivalenty. Zlehka se J. Škultéty pozastavil nad problematikou zařazení frazeologických obrátů k jednotlivým heslům.¹⁰ I přes to, že Dubský nepostupoval v průběhu přiřazování podle jednotného kritéria, není tento nedostatek J. Škultétym vnímán jako nikterak zásadní a je jím zde vyjádřeno i značné pochopení. Kritický pohled zmínil Škultéty i na přiřazování předložkových vazeb, protože ne vždy se podařilo J. Dubskému postihnout všechny možné kombinace. Dovolujeme si citovat část Škultétyho recenze, aby si čtenář mohl udělat představu o vyznění příspěvku: „*Prax s recenzovaným slovníkem ukazuje, že Dubského dielo je vypracované veľmi svedomite a na základe dlhoročného zbierania materiálu a pedagogických i odborných skúseností. Vidno napr., že autor starostlivo excerpoval súčasnú španielsku literatúru, noviny a časopisy, vyberal najbežnejšie a najpoužívanjšie slová, výrazy a termíny, čo je mnohоразы neobyčajne ťažké. V slovníku nachádzame spoločensko-politickú terminológiu, napr.: obrero de choque (473), cooperativista (181), huelgista (359), satélite (616). V mnohých prípadoch termíny ešte nie sú ustálené, no autor šťastlivo vybral najbežnejší, napr. „Conferencia de altos vuelos (de alto nivel)“ - 171, hoci v španielskej tlači môžeme niekedy nájsť aj Conferencia en la cumbre, Conferencia cumbre.*“ Celkově se Jozef Škultéty ke slovníku vyjadřuje velice pochvalně. Dubského počín vnímá jako povedený a pro zájemce o španělský jazyk velmi přínosný.

1.9 Rok 1961

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
43	1961	256	13 články, 6 úvahy, 1 dokumenty, 55 zprávy

¹⁰ Například zda přiřazovat *poner verde* k heslu *poner* nebo k heslu *verde*.

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Články	73-87	Kamil Uhlíř	"La Tierra de Alvargonzález" Antonia Machada a problém lidové formy a lidovosti
Zprávy	254-256	Kamil Uhlíř	Eugenio de Nora: La novela española contemporánea (1898-1927)

Třiačtyřicátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* čítá stejně jako dva ročníky předcházející celkem dvě stě padesát šest stran. Na těchto stranách čtenář nalezne celkem třináct článků, šest úvah, jeden dokument a padesát pět zpráv. Hispanistická témata jsou zde zastoupena velmi řídko a to jen díky jednomu příspěvovateli – Kamilu Uhlířovi.

První z příspěvků je zařazen v sekci *články* a nese název "*La Tierra de Alvargonzález*" Antonia Machada a problém lidové formy a lidovosti. Na necelých patnácti stranách se Kamil Uhlíř snaží proniknout do podstaty ideového a estetického zaměření básnické skladby argentinského autora Antonia Machada. Aby bylo možné kompetentně posoudit dílo Antonia Machada, pustil se Kamil Uhlíř do širších souvislostí, a tak poměrně důkladně analyzuje i tvorbu Machadových současníků: jeho bratra Manuela či tvorbu Juana Ramona Jiméneze. Způsob tvorby těchto autorů je v průběhu článku konfrontován s dílem Antonia Machada. Po hlubokém rozboru způsobu, jakým se Machado postavil k sepsání své romance *La Tierra de Alvargonzález*, dochází Kamil Uhlíř k závěru, z jeho úhlu pohledu, uspokojivému. Báseň je jím shledána jako obsáhle vnímající a postihující skutečnosti lidové tvorby. Celý článek Kamila Uhlíře je spíše pro náročného čtenáře, který se v problematice literární tvorby těchto nebo obdobných autorů orientuje. Analýza jde do značné hloubky a mnohdy není zcela lehké držet krok se všemi myšlenkovými pochody, jež K. Uhlíř provádí. Pokud se najde zájemce o problematiku argentinské literární tvorby, musí se mu tento článek stát velice podnětným a přínosným.

Druhým příspěvkem Kamila Uhlíře je zpráva s názvem *Eugenio de Nora: La novela española contemporánea (1898-1927)*. Rozsáhlá publikace, jež vyšla roku 1958 v Madridu, se setkává se značnou Uhlířovou chválou. Dílo E. de Nory přineslo přehled literárních autorů, jejichž hlavní tvorba spadala do období počátku dvacátého století.

Jednalo se tedy o autory už v té době věhlasné. Eugenio de Nora byl Kamilem Uhlířem vyzdvihován především z toho důvodu, že se nenechával ovlivnit většinovým názorem a zažitým vnímáním tvorby právě těchto věhlasných literátů, ale pohlížel na ně kriticky a s „profesionálním“ odstupem. Konkrétně se jednalo o osobnosti, jako byl Miguel de Unamuno, José Martínez Ruiz Azorín, Pío Baroja, Ramón Pérez de Ayala nebo Ramón María de Valle-Inclán. Vyhnutí se zažitému vnímání při posuzování významných autorů a na druhou stranu také zahrnutí okrajových autorů, které, jak K. Uhlíř podotýká, Eugenio de Nora doslova znovu objevil, to jsou hlavní přínosy rozebírané publikace. Díky komplexnosti zpracování a novým pohledům se dle Kamila Uhlíře tato publikace stane do budoucna významným dílem, jež nebude možno opomenout jakožto užitečný pramen při dalším literárním bádání.

Především z dnešního pohledu je zjevné, že je v obou člancích Kamila Uhlíře patrná snaha hledat témata a úhly pohledu vyhovující ideologickému standardu, který byl v roce 1961 na našem území nastaven. Nicméně je třeba uznat, že i přes tyto okolnosti se jedná o opravdu přínosné příspěvky. K vyzdvihování určitých autorů a témat by za jiných historických okolností s největší pravděpodobností nedocházelo, ale pro současného čtenáře se rozhodně nejedná o důvod, proč se ke zprávám, článkům a studiím publikovaným v tomto období v *Časopise pro moderní filologii* neuchýlit.

1.10 Rok 1962

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
44	1962	256	14 články, 7 úvahy, 41 zprávy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	1-7	Kamil Uhlíř	K charakteristice vývojových tendencí poezie Juana Ramóna Jimenése v letech 1907-1916
Zprávy	120	Sylva Pavlíková	A. Martí Marca, J. Martí Marca, B. Jardec: Słownik Hiszpańsko-polski
Zprávy	251-252	Sylva Pavlíková	P. Teodorescu: Învățați limba spaniolă fără profesor

V roce 1962 se čtenář *Časopisu pro moderní filologii* měl možnost setkat na 256 stranách celkem se čtrnácti články, sedmi úvahami a jedenačtyřiceti zprávami. Pokud pátral po příspěvcích s tematikou inspirovanou hispánským prostředím, pak měl v tomto ročníku možnost narazit na celkem tři. Jeden literárně orientovaný z pera Kamila Uhlíře a dva zabývající více lingvisticky orientované od Sylvie Pavlíkové.

Článek prezentovaný hned na prvních stranách ČMF je důkladnou analýzou jasně vymezené části tvorby španělského básníka Juana Ramóna Jiméneze. Již při zběžném přehlédnutí článku je patrné, že se jedná jak o analýzu hlubokou a pečlivou, tak ovšem rovněž o značně čtivou a přístupnou. Máme-li srovnat článek *K charakteristice vývojových tendencí poezie Juana Ramóna Jiméneze v letech 1907-1916* a článek, který vyšel v ČMF o rok dříve a o kterém jsme se již zde zmínili - *"La Tierra de Alvar González" Antonia Machada a problém lidové formy a lidovosti* - pak první závěr, k němuž musíme zákonitě dojít, je ten, že se citelně zvýšila přístupnost článku většímu okruhu čtenářů. Ne snad, že by Kamil Uhlíř nepojímal svůj článek natolik vědecky. Svoji roli hraje především téma, které je jím zpracováváno, protože ve studii rozebírající tvorbu Antonia Machada se snažil Kamil Uhlíř postihnout cíl značně abstraktnější povahy. Tématem a zároveň cílem práce je postihnouti změny v charakteru tvorby, k nimž došlo u Juana Ramóna Jiméneze v časovém rozpětí devíti let, počínaje rokem 1907 a konče sbírkou *Diario de un poeta recién casado*, která představuje počátek další etapy básnickova směřování. Kamil Uhlíř sleduje v Jiménezově tvorbě například to, jak je patrná umělcova osamělost a jak se s ní ve svých verších vyrovnává. Významovou hodnotu připisuje K. Uhlíř i přívlastkům, se kterými se samotné slovo *samota* v básních pojí, a jak se dané přívlastky napříč básnickými sbírkami tohoto vymezeného období proměňují. Konec zkoumaného období je spjat s autorovou cestou do USA a především pak sňatkem se Zenobií Camprubí Aymarovou.

O aktuálním dění na poli publikačním čtenáře seznámila roku 1962 Sylva Pavlíková. Nejprve přinesla krátkou zprávu o vydání *Španělsko-polského slovníku* ve Varšavě roku 1961. V této době se dle slov S. Pavlíkové jednalo o první dílo polské hispanistiky, co se lexikografické tvorby týká, a tak pochopitelně vzbudilo značnou pozornost i na našem území. Ač rozbor S. Pavlíkové pro slovník vyznívá poměrně kriticky, kvituje s potěšením, že se na poli polské hispanistiky projevuje rostoucí zájem o španělský

jazyk. Sylva Pavlíková se kriticky postavila například k ne vždy zcela vhodnému výběru slovníkových hesel, posteskla si nad nevyužitím techniky hnízdování, čímž by se dalo uspořit značné množství místa, a pozitivně neoceníla ani to, že s celkových 418 stran slovníku jich bylo téměř 100 věnováno výkladu španělské gramatiky.

Druhým příspěvkem (*První rumunská učebnice španělštiny*) informuje Sylva Pavlíková o rozvoji hispanistiky na území Rumunska. Výuka ani zkoumání španělštiny nebyly v této době v Rumunsku nikterak rozvinuty. Mezi první vlašťovky ukazující, že i na rumunském území má studium španělštiny své místo, patří učebnice španělského jazyka - určená pro samouky - od Paula Teodoresca. Autor se do sestavování příručky pustil sám, což je na zpracování knihy dle slov Sylvy Pavlíkové patrné. Některé metodologické zásady nejsou v knize dodrženy, a proto může někdy působit zmateným dojmem. Kniha je koncipována do čtyřiceti kapitol. V každé kapitole se vychází z ukázkových textů. Gramatické jevy, na které student v textech narazí, jsou následně probírány a vysvětlovány. Tento způsob na současného čtenáře může působit „pokrokovým“ dojmem, nicméně vhodnost a adekvátnost textů nebyla vždy zcela odpovídající. Mezi nejkritizovanější momenty učebnice patří například to, že chybí promyšlenější systém výuky jazykových jevů - „od jednoduššího ke složitějšímu“ - nebo to, že je fonetika probírána postupně v průběhu zhruba třiceti kapitol. Rozdíly mezi učebnicemi českými a touto rumunskou jsou jistě dány hlubší tradicí hispanistiky na našem území a především i širší hispanistickou základnou, jež může při tvorbě nových publikací spolupracovat a společně tak vést své knihy a učebnice k lepší propracovanosti. Z dnešního pohledu je zajímavé, že se česká část hispanistů natolik zajímala o vývoj hispanistiky v okolních zemích. Dokonce natolik, aby publikaci vydanou v zahraničí - a pro naše území dozajista ne zásadní - podrobila důkladné analýze a její výsledky publikovala ve svém filologickém periodiku.

1.11 Rok 1963

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
46 ¹¹	1963	122 ¹²	- ¹³

¹¹ Na deskách *Philologica Pragensia* bylo uvedeno toto číslování ročníku.

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Zprávy	400	Jaroslav Macháček	Nekrolog Zdeňka Plachého

Rok 1963 nepřinesl v rámci *Časopisu pro moderní filologii* téměř nic, co by nás pro potřeby naší práce mohlo více zaujmout. ČMF se dočkal vydání v rámci časopisu *Philologica Pragensia* a máme-li se pokusit o vymezení obsahu patřícího pod ČMF, pak lze konstatovat snad jen to, že se v tomto ročníku, který je na stránkách časopisu *Philologica Pragensia* uvedený jako čtyřicátý šestý, nachází přibližně¹⁴ 122 stran psaných v českém jazyce. V celé publikaci lze nalézt příspěvky věnované španělštině, ovšem jsou publikovány v jiných jazycích (tedy je řadíme pod hlavičku *Philologica*), a proto je pro potřeby naší práce nebudeme brát v potaz. Ohledně zmíněného čísla ročníku zde také dochází k určité nejasnosti, protože stejné číslo ročníku (46) ČMF je uvedeno na deskách časopisu *Philologica Pragensia* i v roce následujícím, tedy v roce 1964.

Jediný příspěvek, jenž lze považovat za patřící do naší oblasti zájmu, je kratičká, smutná zpráva od Jaroslava Macháčka publikovaná na straně 400, která informuje o tragické události - úmrtí Zdeňka Plachého. Jeho odchod představoval pro českou jazykovědnou hispanistiku velkou ztrátu. Z. Plachý působil na konci svého krátkého života¹⁵ jako odborný asistent na katedře románské filologie Univerzity Palackého v Olomouci. Také na stránkách ČMF jsme se mohli setkat s jeho prací. V rámci článků k uctění památky prof. Vladimíra Bubna byla roku 1957 otištěna lingvistická studie *K problematice passiva ve španělštině*. Za zmínku stojí i zajímavý článek *Využití protikladu časů Imperfecto a Pretérito indefinido v souvislém vyprávění ve španělštině* publikovaný v roce 1959, jemuž jsme se již podrobněji v této práci věnovali. Podepsán

¹² Česky a slovensky psaného textu. (Stejný postup pro odlišení publikací spadajících pod ČMF a *Philologica Pragensia* jsme zvolili u všech ročníků ČMF, které vycházely v rámci časopisu *Philologica Pragensia* a nebyly samostatně číslovány.)

¹³ Jsou publikovány články v českém a slovenském jazyce, ale nikde není jasně uvedeno, zda patří pod ČMF. Z toho důvodu jsme se rozhodli uvádět pouze počet stran česky a slovensky psaného textu.

¹⁴ Uvádíme pouze přibližný počet stránek. Vzhledem k tomu, že jsme strany počítali „ručně“ a některé články zasahovaly na stránku jen do poloviny, popřípadě pouze několika málo řádky, došlo nevyhnutelně k určitému zaokrouhlení. Stejný postup jsme zvolili u všech ročníků ČMF, které vycházely v rámci *Philologica Pragensia* a nebyly samostatně číslovány.

¹⁵ Zdeněk Plachý (1931-1963).

byl Zdeněk Plachý i pod některými zprávami a recenzemi spojenými se španělským jazykem. Všechny tyto příspěvky publikované v *Časopise pro moderní filologii* jsme zde zmiňovali a uvedeny jsou i v příloze na konci naší práce.

1.12 Rok 1964

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
46	1964	134	¹⁶ –
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Bibliografie	90	Sylva Pavlíková	Soupis prací PhDr. Zdeňka Plachého
Recenze	107	Jozef Škultéty	Eugenio Coseriu: ¿Arabismos o romanismos?
Recenze	107-108	Sylva Pavlíková	Jozef Škultéty: Španielska gramatika
Zprávy	196-197	Sylva Pavlíková	250 let španělské akademie
Zprávy	197	Zdeněk Hampejs	Kolik lidí na světě mluví španělsky?
Zprávy	197	Zdeněk Hampejs	F. J. Santamaría
Recenze	210-211	Jozef Škultéty	José Perdo Rona: "Vulgarización" o adaptación diastrática de neologismos o cultismos
Recenze	211-212	Sylva Pavlíková	Josef Dubský: Španělsko-český slovník
Recenze	208-210	Jozef Škultéty	O. Ducháček: Bibliografické uvedení do románské jazykovědy I.
Články	284-291	Yerko Moretić	José María Arguedas a indianistická literatura

¹⁶ Viz rok 1963

			v Peru
Zprávy	313-314	Sylva Pavlíková	Oficina internacional de información y observación del idioma español
Recenze	447-448	Zdeněk Hampejs	Oldřich Bělič: Španělský pikareskní román a realismus
Zprávy	429	Zdeněk Hampejs	Z italské iberoamerikanistiky
Úvahy	408-412	Sylva Pavlíková	Několik poznámek o chilské španělštině

O co byl rok 1963 v ČMF na příspěvky s hispanistickou tematikou chudší, o to více jich nalézáme v následujícím roce v ročníku s číslem čtyřicet šest¹⁷. Celkem jsme identifikovali 134 stran, které lze pokládat za výstup publikační činnosti ČMF (příspěvky publikované v českém jazyce). Na těchto stránkách mohli čtenáři narazit v roce 1964 celkem na jeden článek, jednu bibliografii, jednu úvahu a deset zpráv a recenzí věnovaných naší tematice. Pro úplnost je dobré zmínit, že mezi česky psané příspěvky jsme zařadili i příspěvek psaný v jazyce slovenském. Důvodem tohoto počínu je geografická blízkost obou jazyků (dva jazyky užívané v rámci jednoho geografického celku), bezproblémovost porozumění a především skutečnost, že v *Časopise pro moderní filologii* se i před jeho sloučením s periodikem *Philologica Pragensia* běžně objevovaly příspěvky psané ve slovenštině.

Strana 90 je věnována bibliografickému soupisu prací nadějného jazykovědce olomoucké univerzity Zdeňka Plachého, o jehož úmrtí v předešlém roce na stránkách ČMF informoval Jaroslav Macháček. Bibliografický přehled, jež pro tento ročník sestavila Sylva Pavlíková, ukazuje, že byl Zdeněk Plachý i přes svůj věk aktivním příspěvovatelem *Časopisu pro moderní filologii* a časopisu *Philologica Pragensia*. Témata, jimiž se Zdeněk Plachý zabýval, byla vyloženě jazykovědného charakteru.

¹⁷ Stejně číslo ročníku bylo uvedeno na deskách *Philologica Pragensia* v závorce za názvem *Časopisu pro moderní filologii* i v roce předešlém.

Na stránkách ČMF se čtenáři mohli setkat se dvěma články¹⁸ a třemi recenzemi¹⁹, jejichž byl autorem.

Budeme-li dále postupovat časopisem, narazíme na příspěvek z pera Jozefa Škultétyho psaný, jak již bylo zmíněno výše, ve slovenském jazyce. Jozef Škultéty informuje o tématu vhodném k zamyšlení. Zpráva s nadpisem *Eugenio Coseriu: ¿Arabismos o romanismos?*, přinesla informaci o polemice, kterou nadnesl zmiňovaný autor Coseriu. Ten se pokusil vyvrátit názor, že slova *amanecer* a *anohecer* nejsou arabismy, ale že jejich původ lze hledat v latině. Stejně tak popírá, že by slovní spojená *ojo de agua* bylo kalkem z arabštiny. E. Coseriu přednesl zajímavé argumenty díky konfrontaci zkoumaných slov vyjádřených i v jiných románských jazycích (portugalštině, francouzštině, italštině a rumunštině). Asi nejpřesvědčivější jsou argumenty opírající se o rumunštinu, jelikož je na nich vidět, že slova, jež byla považována na Pyrenejském poloostrově za arabismy a na území Rumunska za balkanismy, jsou si velice podobná, a tak se přímo nabízí, že jejich původ je společný a zakládá se na vývoji z jiného, společného, jazyka, z latiny. Zdeněk Škultéty výstup, k němuž Eugenio Coseriu došel, považuje za dobře obhájený a připouští, že bude tímto směrem ještě bádání pokračovat. Ovšem s výsledky, které v současné době nelze s jistotou předvídat.

Vzhledem k tomu, že okruh příspěvovatelů ČMF a aktivních autorů publikací věnovaných hispanistickým tématům byl poměrně úzký, je možné, aby došlo tak jako v tomto případě k situaci, v níž ihned za příspěvkem jednoho autora následuje recenze sepsaná „kolegou-hispanistou“ na některé jeho aktuálně publikované dílo. Stejně tomu je, jak jsme předestřeli, i v tomto případě. Ihned po příspěvku *Eugenio Coseriu, ¿Arabismos o romanismos?* od Jozefa Škultétyho následuje podrobná recenze Sylvie Pavlíkové, jež nese název *Jozef Škultéty: Španielska gramatika*. Ta je věnována skriptu určenému pro vysokoškolské studenty filologických disciplín a přináší zprávu jak o stylistické koncepci této učebnice, tak o jejím obsahovém a tematickém uspořádání. K dílu se S. Pavlíková staví bezpochyby velice kladně a výtky, které uvádí, nejsou nikterak zásadního charakteru. Mezi kritické poznámky patří zejména nejednotnost formální úpravy textu. Dále se S. Pavlíkové zdá, že je příliš mnoho

---

¹⁸ *K problematice pasiva ve španělštině* (ČMF 39, 1957), *Využití protikladu časů imperfecto a pretérito indefinido v souvislém vypravování ve španělštině*. (ČMF 41, 1959).

¹⁹ *Učebnice španělské syntaxe* (ČMF 38, 1956), *Romano-germanska filologija; Romanskaja filologija* (ČMF 41, 1959), *Romanskoje jazykoznanie* (ČMF 41, 1959).

prostoru věnováno problematice předložek, více pozornosti si pak dle jejího mínění mohlo dostat slovesům a způsobu jejich časování. V konečném shrnutí se opět Sylva Pavlíková vyjádřila o skriptech kladně a označila je jako obohacující prvek slovenské hispanistiky.

Recenze publikace Jozefa Škultétyho nebyla zdaleka posledním z příspěvků od Sylvy Pavlíkové. Další její krátkou zprávu mohli čtenáři nalézt na stranách 196 až 197, kde je uveden příspěvek *250 let Španělské akademie*. U příležitosti zmíněného výročí této instituce shrnula autorka textu ve třech krátkých odstavcích stručně historii vzniku, charakteristiku činnosti a aktuální stav členské základny Španělské královské akademie (*Real Academia de la Lengua*).

Následuje opět krátký příspěvek Zdeňka Hampejse s názvem *Kolik lidí na světě mluví španělsky?* Na jedenadvaceti řádcích se autor textu pokusil shrnout závěry výzkumu Alfreda D. Batemana publikovaného v roce 1963 ve 13. ročníku kolumbijského periodika *Boletín de Academia Colombiana*. Konkrétní číslo, k němuž po pečlivých úvahách Alfredo D. Bateman došel, pro nás není až tak důležité. Hlavní zprávou, kterou měl tento krátký příspěvek sdělit čtenářům, je fakt, že španělština je jazykem, jímž mluví velké množství obyvatel planety. S ekonomickým rozmachem Latinské Ameriky se totiž zvyšuje i důležitost španělštiny, z čehož plyne rostoucí zájem o tento románský jazyk na našem území.

Zdeněk Hampejs přináší rovněž krátké připomenutí díla a života mexického lingvisty Francisca J. Santamaríi (1886-1963). Nejnámější a nejdůležitější dílo zmíněného člena Mexické akademie je dle slov Z. Hampejse *Diccionario general de americanismos* (1942), které vyšlo ve třech svazcích a informuje především o lexiku, jež se v jednotlivých latinskoamerických zemích odlišuje od evropského úzu. Mapuje také výskyt výrazů, které jsou používány pouze na určitém území španělsky mluvící části Ameriky - tzv. autochtonní výrazy a používání frazeologických výrazu odlišujících se od toho, jak bylo zvykem na evropské půdě. Zdeněk Hampejs zmínil i další lexikografická a lexikologická díla F. J. Santamaríi²⁰. Ačkoliv zpráva obsahuje pouze necelých sedm řádků textu, její obsah je o to zásadnější, jelikož přináší informaci o zdroji zajímavých faktů užitečných při studiu nejen americké španělštiny, ale i při

---

²⁰ *El provincialismo tabasqueño*(1921), *Americanismos y Barbarismos* (1921), *Glosas lexicográficas* (1926)

komparačních studiích amerického a evropského lexika. Z dnešního pohledu by mohly tyto zdroje jistě dobře posloužit při diachronním výzkumu.

Strany 208 až 210 přinesly recenzi publikace Otty Ducháčka s názvem *Bibliografické uvedení do románské jazykovědy I*. Jedná se o přepracované dílo tohoto autora, které roku 1956 vyšlo pod názvem *Uvedení do románského jazykozpytu I*. Nejpodstatnější a nejrozsáhlejší část recenze zaujímá bibliografický soupis prací, které by podle slov Jozefa Škultétyho, autora recenze, měly být do publikace také zahrnuty. Vedle recenze se tak čtenáři naskytl i bohatý seznam cizojazyčné odborné literatury věnované lingvistice a gramatice jazyků románských zemí, španělštiny především.

Strany 210 a 211 jsou opět zaplněny textem sestaveným Jozefem Škultétym. Jedná se o recenzi krátkého díla uruguayského autora. Pod názvem *José Pedro Rona: "Vulgarización" o adaptación diastrática de neologismos o cultismos* se skrývá souhrn hlavních myšlenek osmnáctistránkového elaborátu. José Pedro Rona popisoval proces pohybu lexikálních jednotek v rámci jazykových vrstev. Tedy vertikální pohyb a změny, k nimž dochází. Věnoval se konkrétně situaci v uruguayské španělštině, ale obecné závěry mohou posloužit i jako vodítko pro zkoumání obdobné problematiky v jiných oblastech španělsky mluvícího světa.

Kvarteto ihned po sobě následujících česky psaných příspěvků věnovaných hispanistickým tématům uzavírá příspěvek Sylvy Pavlíkové s názvem *Josef Dubský: Španělsko-český slovník*. S recenzí na Dubského *Španělsko-český slovník* jsme se na stránkách ČMF již setkali v roce 1960, kde jej recenzoval Jozef Škultéty. Tentokrát přinesla Sylva Pavlíková poznatky k jeho druhému, přepracovanému vydání. Shrnula změny, ke kterým v novém vydání došlo, a zmínila i některé konkrétní příklady těchto změn. Celkově se i Sylva Pavlíková k celému dílu staví velice kladně. Nicméně si dovoluje navrhnout několik slov, která by dle jejího názoru neměla ve slovníku chybět. Zároveň uvádí i výrazy, které by těmto slovům mohly "uvolnit místo". Výběr chybějících slov není náhodný a S. Pavlíková se při jeho sestavování opírala o frekventované výrazy denního tisku. Seznam těchto návrhů je poměrně rozsáhlý (vzhledem k celkovému rozsahu recenze) a může posloužit současnému čtenáři jako obraz nově, avšak aktivně používaného lexika v tomto období. Ke konci své recenze se ještě S. Pavlíková vyjádřila k několika drobnostem, jako je upřesnění překladů několika výrazů či oddělené uvedení hesel *transcendensia* a *trascendencia*, zatímco jiné

slovníky (RAE) tak nečinní. Celkově je S. Pavlíkovou slovník chápán jako výborné dílo potřebné především z důvodu citelně rostoucího zájmu o španělský jazyk v tomto období.

Na straně 284 narážíme na přibližně sedmistránkové pojednání, které sepsal Yerko Moretić. Jeho článek se věnuje, jak již název *José María Arguedas a indianistická literatura v Peru* napovídá, literárnímu vývoji na území Peru. Studie nejprve přináší krátký vhled do historického vývoje na tomto území od příchodu kolonizátorů. Zmiňuje indiánské kmeny, jež na území působily, a jejich současné početní zastoupení mezi peruánskými obyvateli. V průběhu článku sleduje Yerko Moretić proces, v němž se mísilo domorodé indiánské obyvatelstvo s evropskými kolonizátory a dopady tohoto prolínání dvou tak odlišných kultur na literární tvorbu. Tři kapitoly Moretićovy studie jsou věnovány obecnému popisu situace a poslední, čtvrtá, je věnována konkrétní osobnosti peruánské literatury - Josému Maríovi Arguedasovi. Vzhledem k tomu, že se J. M. Arguedas narodil a později i vyrostl v prostředí, kde se mluvilo kečuánsky, uměl tímto jazykem mluvit dříve nežli španělsky, což je dle slov Yerka Moretiće i důvodem, proč je jeho tvorba jedinečná. Po krátkém životopisném úvodu se Y. Moretić věnoval důkladnějšímu rozboru tvorby tohoto peruánského spisovatele. Studie je zakončena velice emotivním shrnutím, které si zde dovolíme citovat: *„Arguedas je spisovatel v plné tvůrčí činnosti. Třebaže už teď má jeho dílo značný význam, nešetří energií, aby dále hledal nejlepší různé formy, jež by vyjádřily jeho vzácnou sounáležitost s lidem. Autentický hlas kečujských vesničků je také hlasem peruánského lidu a celé indiánské Ameriky. A primitivní přízvuk jeho zpěvu nezní falešně ve světovém chorálu lidí zpívajících zítřku. Ze vzdálených a vysokých náhorních planin, od Apurimacu a Abancaye, pochází tento přínos Josého Maríi Arguedase, jednoho z nejoriginálnějších a nejcitlivějších autorů soudobé hispanoamerické literatury.“*

Nadšení pro dílo tohoto spisovatele je u Yerka Moretiće zřejmé. Odhlédneme-li od hodnocení, přináší tento článek mnoho podnětných informací o literatuře dokumentující prolínání dvou odlišných kultur a vedoucí ke vzniku svébytné odnože literární tvorby.

Na stranách 313 až 314 přinesla krátkou zprávu s názvem *Oficina internacional de información y observación del idioma español* Sylva Pavlíková. Příspěvek

o přibližné délce jedné stránky informuje hned o několika pro španělsky mluvící svět důležitých orgánech a institucích. Hlavním tématem je založení střediska *Oficina internacional de información y observación del idioma español* (OFINES) na základě usnesení I. Sjezdu hispánských institucí, jenž se konal v Madridu roku 1963. OFINES bylo oficiálně založeno v březnu roku 1964. Náplní práce tohoto střediska se stalo shromažďování a uspořádávání informací o jazykové situaci španělštiny v různých oblastech její působnosti z geografického hlediska. Další důležitou činností pro OFINES mělo být vedení seznamů souvisejících s výukou španělštiny a publikací věnovaných španělskému jazyku. To je jen výběr toho nejzásadnějšího, co mělo OFINES na starost. V rámci zprávy Sylvie Pavlíkové se mohli čtenáři dozvědět ještě o založení *Comisión de Urgencia*. Tento orgán ve spolupráci s OFINES měl za hlavní cíl své práce indikování a popsání nových technických a odborných výrazů a jejich používání sjednocovat v rámci všech španělsky mluvících oblastí. Informace o činnosti a výstupech práce střediska OFINES mohli zájemci sledovat ve věstníku s názvem *Español actual*, jehož první číslo vyšlo na podzim roku 1963.

Další příspěvek z dílny Sylvie Pavlíkové je zařazen v sekci *Úvahy* a nese název *Několik poznámek o chilské španělštině*. Přibližně tři stránky přinášejí bohatý seznam literatury věnující se tématu vývoje a specifík chilské španělštiny. Tyto zdroje by mohly posloužit jako případné podklady při zpracovávání diachronní studie této problematiky. Následuje souhrn charakteristických rysů chilské španělštiny vzdělaných vrstev, který sestavila S. Pavlíková na základě vlastních zkušeností, které posbírala během svého působení v Chile. Jak sama říká, nejedná se o vyčerpávající studii, nicméně předpokládá, že zásadní jevy specifické pro tuto oblast se jí podařilo vystihnout poměrně dobře. Soustředila se ve svém porovnání především na fonetickou a lexikální stránku jazyka a tu porovnávala jak s evropským územím, tak i s jazykem používaným v ostatních zemích Latinské Ameriky. Několik málo poznámek je věnováno také syntaktickým a morfologickým jevům, převažuje avšak výčet odlišností lexikálních, jak již bylo zmíněno výše.

Na stránce 429 přinesl Zdeněk Hampejs zprávu *Z italské iberoamerikanistiky*, již věnoval článku shrnujícímu rostoucí zájem italských jazykových a literárních vědců na situaci v literatuře Latinské Ameriky. Z. Hampejs srovnával vývoj zájmu o tuto problematiku v Itálii s tím, jak probíhal tento proces na našem území. Došel k závěru, že stejně jako u nás se italští badatelé začali zajímat o Latinskou Ameriku po druhém

světové válce a jejich zájem až do současné doby měl setrvale vzestupnou tendenci. Zmíněna jsou jména největších tehdejších italských iberoamerikanistů a některá jejich díla. I přes to, že je zájem zjevně rostoucí, postrádal v této době Zdeněk Hampejs v Itálii některé typy publikací. Dle jeho názoru se již dlouho nemohou na Apeninském poloostrově obejít bez kritických dějin literatur španělské Ameriky. Vzhledem k tomu, že se v rámci pojmu iberoamerikanistika skrývá i oblast věnující se portugalštině, rovněž o ní se článek Zdeňka Hampejse zmiňuje.

Poslední stránky *Časopisu pro moderní filologii* v roce 1964 byly věnovány ještě jednomu hispanistickému tématu. Zdeněk Hampejs zde publikoval recenzi na dílo Oldřicha Běliče *Španělský pikareskní román a realismus* vydané roku 1963. Běličův přístup k uchopení tématu zhodnotil autor recenze veskrze velice pozitivně. Především si cení toho, že O. Bělič nezabíhá do „zbytečných“ detailů ať již historických, nebo jen neúměrně rozšiřujících a nepouští se do polemik, které by podle jeho názoru byly zdouhavé a nakonec by ani nevedly k jednoznačnému výsledku. V důsledku toho pak vidí Z. Hampejs Běličovo dílo jako publikaci, jež nejen odhaluje důležité aspekty španělského pikareskního románu, ale slouží i jako vodítko k pochopení hlavních charakteristických rysů realismu v literatuře nejen na území Pyrenejského poloostrova.

1.13 Rok 1965

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
47	1965	52	–
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Zprávy	88	Sylva Pavlíková	Zemřel Julio Casares
Zprávy	413-414	Sylva Pavlíková	Sedmdesátiny Rodolfa Oroze
Recenze	105	Sylva Pavlíková	Giuseppe Bellini: Lo spagnolo d'America

Recenze	109	Sylva Pavlíková	Carlos Fernández Gómez: Vocabulario de Cervantes
Recenze	109-111	Jiří Doubek	Dr. J. Dubský, J. Holík, V. Hvižd'ala, J. Krapková: Česko-španělský slovník

Rok 1965 se spojen se sedmačtyřicátým ročníkem vydání *Časopisu pro moderní filologii*. Tento ročník však opět vycházel pouze jako součást časopisu *Philologica Pragensia*. Jednotlivé články patřící do ČMF a *Philologica Pragensia* nejsou nijak odlišeny. Budeme-li však vycházet z definice obou publikací, pak můžeme předpokládat, že články psané česky patří pod edici *Časopisu pro moderní filologii*, cizojazyčné pak do edice *Philologica*. Na základě tohoto rozdělení pak můžeme konstatovat, že česky psané příspěvky ve čtyřicátém sedmém ročníku nalezneme přibližně na dvaapadesáti stránkách. Necelých sedm stran pak zaujímají články a příspěvky věnované hispanistické tematice. Mezi zprávami jsou vzpomenuy dva významné okamžiky hispánského světa. Prvním je úmrtí španělského filologa Julia Casarese, k němuž došlo na počátku července roku 1964.

Sylva Pavlíková ve zprávě s názvem *Zemřel Julio Casares* popisuje ve stručnosti na straně 88 směřování Julia Casarese. Nejprve se věnuje jeho působení na poli literární kritiky a později posun k práci lexikograficky orientované. Velice zajímavým přínosem Casaresovým je snaha odpoutat se od klasického pojetí řazení slovníkových hesel pouze podle abecedního pořádku. Nově přišel s ideou seskupování hesel podle jejich významové provázanosti. Svoji myšlenku Casares zrealizoval roku 1942 ve slovníku s názvem *Diccionario ideológico de la lengua española. Desde la idea a la palabra. Desde la palabra a la idea*. V tomto díle, jak S. Pavlíková popisuje, dochází ke kombinování klasického abecedního řazení slov v jedné části a k seskupování slov podle významové provázanosti v části další. Zásadní roli Julio Casares sehrál při sestavování velkého historického slovníku španělštiny - *Diccionario histórico de la lengua española*. Ostatní jeho díla a publikace přímo zmíněny nejsou, protože by to bylo nemožné vzhledem k počtu děl a zároveň omezenému rozsahu zprávy. Bibliografický přehled děl Julia Casarese však ani hlavním cílem zprávy Sylvy Pavlíkové nebyl.

Druhou, veselejší, zprávou z hispánského světa je shrnutí života a díla profesora Chilské univerzity Rodolfa Oroze u příležitosti jeho sedmdesátých narozenin. R. Oroz vedl v této době filologický odbor na filosofické fakultě Univerzity v Chile. Na jeho popud byl založen například i *Boletín de Filología*²¹ nebo *Instituto de Filología*. Vědeckou náplní práce tohoto pokračovatele Andrése Bella byla široká škála jazykovědných témat. Publikoval na témata související se způsobem tvoření slov v chilské španělštině či upozorňoval na lexikologické, sémantické a stylistické zvláštnosti španělských textů. Neomezil se ve své práci pouze na oblast španělštiny, ale sepsal například i učebnice latiny a jiné publikace pojednávající o tomto jazyku. U příležitosti Orozových šedesátých narozenin mu byl věnován jeden svazek *Boletínu de Filología*, kam na jeho počest přispěla svými příspěvky početná skupina nejen španělsky mluvících badatelů. Obdobně tomu mělo být i u příležitosti výročí Orozových sedmdesátin. Sestavení sborníku se články na jeho počest měl mít pod vedením Gastón Carrilla Herrera, profesor univerzity ve Valparaísu.

Dále bylo možno nalézt ve čtyřicátém sedmém ročníku ČMF ještě tři česky psané recenze s hispanistickou tematikou. První z nich nese název *Giuseppe Bellini: Lo spagnolo d'America* a jeho autorkou je opět Sylva Pavlíková. Na straně 105 se krátce věnovala italské publikaci, která je jedním z počínů, jež dokládají stoupající zájem o Latinskou Ameriku na italské půdě. Celkově vyznívá recenze poměrně kriticky, přestože končí pochvalnou větou: „*Kniha je zpracována přehledně a systematicky a tak i přes kompilační ráz splňuje své poslání.*“ Zdá se, jakoby se autoři recenzí ve své kritice mírnili, pokud se jedná o recenzi díla některého z jejich kolegů rovněž publikujícího na stránkách ČMF, a naopak byli „přísnější“ na autory zahraniční. Ovšem i kdyby tomu tak bylo, nelze to vytýkat, jelikož i recenze je subjektivním hodnocením a tak se lze těžko oprostít od veškerých sociálních a profesních vazeb. Nesoudíme tento jev kriticky, jen jsme na něj chtěli krátce upozornit.

Následující recenze od Sylvy Pavlíkové je věnována knize španělského autora Carlose Fernándeze Gómeze, která přinesla souhrnný přehled slovní zásoby děl Miguela de Cervantese. *Vocabulario de Cervantes* zaplnilo pomyslnou mezeru, protože do doby vydání Gomézova slovníku v roce 1962 byla shrnuta pouze slovní zásoba hlavního Cervantesova díla *Dona Quijota*, ale komplexní pohled na jeho tvorbu z tohoto hlediska

---

²¹ Založen roku 1935.

chyběl. Součástí tohoto rozsáhlého díla čítajícího téměř dvanáct set stran je i statistický přehled výskytů různých slov, počtů slov v jednotlivých dílech a další data, která bychom v dnešní době hledali a analyzovali v počítačově zpracovaných korpusech.

Poslední recenzí je příspěvek Jiřího Doubka, který se věnoval rozboru prvního vydání *Česko-španělského slovníku* z roku 1963 od kolektivu autorů J. Dubského, J. Holíka, V. Hvižďaly a J. Krapkové. Jiří Doubek kvituje s potěšením vznik tohoto slovníku, jelikož byl na našem území v této době dle jeho slov velice potřebný vzhledem k rostoucímu zájmu o španělštinu spojenému především s nastolováním obchodních a dalších kontaktů s některými latinskoamerickými zeměmi. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první dílo tohoto druhu na našem území, je autor recenze shovívavý k několika nedostatkům, které podle jeho slov slovník obsahuje. Celkový dojem prý kazí citelná nevyváženost některých sémantických okruhů. Tento problematický moment slovníku přikládal Jiří Doubek na vrub početnému autorskému kolektivu. V publikaci našel i několik nepřesností a chyb, ale vzhledem k tomu, že se autoři nemohli opřít o žádnou česko-španělskou předlohu, se k jejich přehmatům staví pisatel recenze s pochopením. Chybné momenty, jež ve slovníku indikoval, uvádí ve svém příspěvku, aby tak mohly posloužit při sestavování dalšího díla tohoto druhu.

1.14 Rok 1966

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
48	1966	27	-
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Zprávy	63-68	Zdeněk Hampl	II. Mezinárodní kongres hispanistů
Zprávy	312-314	Zdeněk Hampl	Oslavy Andrése Bella v Uruguayi
Zprávy	103	Jozef Škultéty	II. Vydanie slovníka Manuela Seca

Rok 1966 byl dalším rokem, v němž *Časopis pro moderní filologii* vyšel pouze v skromné verzi v rámci časopisu *Philologica Pragensia*. Česky psané příspěvky bylo možno nalézt na pouhých sedmadvaceti stránkách. Osmačtyřicátý ročník navíc nebyl ani bohatým na témata z prostředí hispanistického. V českém jazyce jsme mohli narazit pouze na tři takové příspěvky. Dva pocházely z pera pravidelného příspěvovatele Zdeňka Hampejse, zde již pod novým příjmením Hampl, jeden pak sepsal Jozef Škultéty.

První článek Zdeňka Hampla o rozsahu šesti stránek informoval čtenáře o druhém mezinárodním hispanistickém kongresu. Událost se tentokrát konala v nizozemském městě Nijmegenu v roce 1965 a účastnili se jí hispanisté nejen z evropských států. Z. Hampl uvádí, že zhruba tři sta hispanistů reprezentovalo celkově sedmadvacet států. Příspěvky na tomto kongrese byly převážně literárněvědného charakteru. Čistě jazykovědných bylo poměrně méně, necelá jedna čtvrtina. Z. Hampl čerpal informace k sepsání svého příspěvku z vlastní zkušenosti. Díky tomu, že se kongresu sám zúčastnil, přednesl krátká shrnutí těch přednášek, jimž byl přítomen, a které jej svým obsahem zaujaly. Jak sám podotýká, úroveň jednotlivých prezentovaných referátů byla značně rozdílná. Svoji pozornost věnoval Zdeněk Hampl především referátům takových osobností, jako byly například R. Lapesa, M. Alatorre-Frenková, J. van Praag-Chantrainová, F. Kurlat-Weberová, R. Jones, A. Martinegro a další. Přehled těchto jmen neuvádíme ani tak kvůli samotným osobnostem, ale především proto, že nás zaujalo, kolik žen se ve výčtu Z. Hampla objevilo. Dosud jsme ženy vědkyně a badatelky pozorovali ve zmínkách na stránkách ČMF jen zřídka. Je však pravdou, že výčet přednesený Z. Hamplem nemusí zdaleka představovat reprezentativní vzorek. Je dobře možné, že se jedná jen o souhru náhod, že zrovna přednášky, které jej zaujaly, byly dílem žen. Každopádně zhuštěný přehled témat vybraných autorů dal čtenářům možnost udělat si představu o aktuálním dění na mezinárodní hispanistické scéně. Po přibližně čtyřech stránkách textu, které věnoval autor zprávy přehledu přednášek literárně zaměřených, se dostalo pozornosti i lingvistickým tématům. Vzhledem k poměru, v jakém byla tato témata během kongresu zastoupena, i zde se jim dostalo o poznání méně prostoru. Přibližně na jedné stránce informoval Z. Hampl například o přednášce věnované problematice vlivu jihoamerických domorodých jazyků a jejich dopadům na vývoj jazyka v této oblasti a celkově otázce vývoje a stavu španělštiny na území Latinské Ameriky. Pozornost byla na kongrese věnována i odnožím židovské

španělštiny. Nejmenší měrou byla zastoupena historická témata. Stejně tak i v článku v *Časopise pro moderní filologii* jim byl věnován nejmenší prostor. Důležitou informaci přinesly poslední řádky zprávy Z. Hampla. Bylo jí jméno nově zvoleného předsedy sdružení Marcela Bataillona a předpokládaný termín a místo konání příštího kongresu.²²

Druhým příspěvkem - zařazeným v sekci *Zprávy* - je přibližně dvě stránky dlouhý příspěvek s názvem *Oslavy Andrése Bella v Uruguayi*, jehož autorem, jak již bylo předestřeno, je opět Zdeněk Hampl. Zpráva informuje o dvou významných událostech konaných na americkém kontinentu, jichž se Z. Hampl také účastnil. Nejprve je prostor věnován Latinskoamerickému lingvistickému ústavu, což byla jakási letní škola pro studenty se zájmem o lingvistiku. Jednalo se o poměrně rozsáhlou akci, které se účastnilo na pět set studentů z různých amerických univerzit. Přednášející, z nichž každý měl vlastní čtyřicetihodinový kurz věnovaný určitému tématu, pocházeli nejen z Ameriky, ale také z Evropy. Druhou akcí byl Meziamerický kongres o lingvistice, filologii a vyučování jazykům, konaný 4. 1. až 13. 1. 1966. Vzhledem k tomu, že se konal na počest stého výročí úmrtí Andrése Bella, byl jeho hlavním tématem rozbor díla tohoto významného autora. Zdeněk Hampl sám na kongresu vystoupil se svojí přednáškou věnovanou depreciaivnímu oslovení v brazilské portugalštině. Obě akce měl po organizační stránce na starosti José Pedro Rona. Nezůstal ovšem jen u role organizátora a sám se také aktivně zapojoval.

V roce 1966 jsme mohli narazit ještě na jeden kratičký příspěvek, který bychom podle našich kritérií mohli zařadit pod *Časopis pro moderní filologii*. Jednalo se o slovensky psanou zprávu, jež informovala o druhém přepracovaném vydání knihy *Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*, jejímž autorem byl Manuel Seco. Jozef Škultéty vydání tohoto díla kvitoval s potěšením a váhu, kterou mu přikládal, lze vyčíst z posledních řádků jeho zprávy: „...*dielo treba privítať a možno právom povedať, že patrí medzi základné príručky každého hispanisty.*“ Jozef Škultéty si ve své krátké zprávě ovšem stihl i povzdechnout nad tím, že Manuel Seco nepřihlédl k jeho vlastní recenzi prvního vydání slovníku, kterou v roce 1948 publikoval v časopise *Philologica Pragensia*. Ve své recenzi vyjádřil J. Škultéty například kritický názor na problematické použití termínu *frases prepositivas* nebo na neuvedení některých zkratek. Celkově však,

---

²² Rok 1968 v Mexiku nebo USA.

jak již bylo řečeno, hodnotí Jozef Škultéty nové přepracované vydání slovníku Manuela Seca velice kladně.

1.15 Rok 1967

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
49	1967	256	24 články, 20 zprávy, 45 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	223-231	Dagmar Knittlová	K problematice španělských „kondenzorů“
Zprávy	44-47	Zdeněk Hampl	The hispanic society of America
Zprávy	119-121	Sylva Hamplová	Prof. José Pedro Rona v Praze
Recenze	187-188	Eduard Hodoušek	19 protagonistas de la literatura mexicana del siglo XX
Recenze	190-191	Vladimír Konečný	Josef Dubský - Sylva Pavlíková: Španělština pro vědecké a odborné pracovníky
Recenze	64	Hana Tomsová	Rodolfo M. Ragucci: El habla de mi Tierra
Recenze	126-128	Sylva Hamplová	Jozef Škultéty: Gramatika španielčiny
Recenze	256	Sylva Hamplová	Andrés Bello 1865-1965

Dvacet čtyři článků, dvacet zpráv a na pětadvacet recenzí, to je čtyřicátý devátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* z roku 1967. Na témata hispanisticky laděná je tento ročník rozhodně štědrým. V sekci *Články* nalezneme jeden příspěvek, v sekci *Zprávy* dva a v sekci *Recenze* celkem pět příspěvků věnovaných naší zkoumané tematice.

První z příspěvků je zpráva Zdeňka Hampla s názvem *The Hispanic Society of America*. Jedná se o článek, který se zabývá stejnojmennou společností založenou v roce 1904 Američanem Archerem Miltonem Huntingtonem. Ten značnou měrou přispíval k rozvoji na poli hispanistického bádání a podpory hispánského světa. Jím založená společnost se sídlem v New Yorku disponovala muzeem a knihovnou, jež dokumentovaly kulturu hispánského světa. A. M. Huntington však nebyl pouze zakladatelem *The Hispanic Society of America*, ale byl také badatelem, básníkem, numismatikem, archeologem a sběratelem. Jakožto štědrý mecenáš se zasadil o uchování některých památek ve Španělsku a s jeho podporou byl vydáván i časopis *Revue Hispanique*. Zajímavé je, že sbírky španělského umění, které se ve Spojených státech nacházely, nepocházely přímo ze španělského území, jelikož A. M. Huntington nechtěl připravovat Španělsko o jeho bohatství. Huntington nashromáždil značný počet obrazů španělských mistrů, soch, textilu, keramiky, nábytku nebo fotografií. Do newyorského sídla *The Hispanic Society of America* byli zváni významní hispanisté ze všech koutů světa. Budova na Broadwayi se stala i místem pořádání různých výstav španělských umělců. Celkově se jednalo o velice významnou instituci na území Spojených států amerických, která svou činností značně přesahovala hranice USA a stala se tak důležitým faktorem jak ve vývoji hispanistiky severoamerické, tak i té evropské. Činnost *The Hispanic Society of America* by jistě zasloužila daleko více pozornosti i v *Časopise pro moderní filologii* (nebo jiném médiu), nežli pouhé tři stránky, které jí byly v devětačtyřicátém ročníku věnovány.

Strana 64 přinesla v ČMF krátkou zmínku o knize Rodolfa M. Ragucciho. Jedná se o učebnici španělského jazyka *El Habla de mi Tierra*, jež je věnována těm studentům, jejichž mateřským jazykem je španělština. Případně může posloužit rovněž jako podklad k výuce nerodilých mluvčích. Hana Tomsová ve svém příspěvku informuje o struktuře učebnice a o zajímavých prvcích, které obsahuje. Počet stránek této knihy vydané v roce 1963 v Buenos Aires se blíží devíti stům. Jedná se tedy o rozsáhlé dílo. Jedna čtvrtina knihy je věnována výkladu gramatiky a zbývající část pak představuje praktická cvičení. Celkem devadesát jedna lekcí je postupně věnováno ortoepii, morfologii, syntaxi a ortografii. H. Tomsová vnímá pozitivně grafické uspořádání textu i členění jednotlivých kapitol. Jednotlivé sekce pak obsahují většinou teoretickou část doplňovanou grafickými vysvětlivkami nebo ilustracemi, shrnutí teorie, výčet synonym, homonym, antonym a paronym ale i častých chyb. Chyby jsou v učebnici uváděny

z toho důvodu, aby se jim mluvčí vyhýbali a nepovažovali je za synonymní - korektní - alternativu ke správným tvarům a použitím. Za zmínku stojí podle Hany Tomsové i detaily, které nejsou u tuzemských učebnic běžné, například tematické skupiny slov, jež jsou obrázkově zpracovány, nebo cvičení věnovaná etymologii. Celkově považuje Hana Tomsová učebnici za vhodnou a zajímavou inspiraci pro autory našich výukových a studijních materiálů.

V sekci *Zprávy a Recenze* je po zprávách o úmrtí romanisty profesora Josefa Kopala a o mezinárodní fonologické konferenci konané ve Vídni na přelomu srpna a září roku 1966 uveřejněn příspěvek, který má čtenáře informovat o návštěvě uruguayského vysokoškolského profesora působícího na Univerzitě v Montevideu - Josého Pedra Rony. Ten navštívil Prahu na počátku roku 1977 na pozvání Ministerstva školství a kultury. O jeho dosavadní kariéře a úspěších informuje čtenáře ČMF Sylva Hamplová, rozená Pavlíková, na stranách 119 až 122. Autorka článku představila nejprve funkce, jež doposud José Pedro Rona zastával, a následně informovala i o jeho publikační činnosti. J. P. Rona je slovenského původu, což mohlo být zajímavostí pro většinu čtenářů. Podle slov S. Hamplové i přes dlouhou dobu, kterou strávil v Jižní Americe²³, byl stále schopen perfektně psát i rozumět ve slovenském jazyce. Díky iniciativě J. P. Rony byla díla českých jazykovědců přiblížena hispánskému světu. Do španělského jazyka přeložil díla o morfologii od profesora Bohumila Trnky či studie zabývající se typologií jazyků od profesora Skaličky. Zasadil se rovněž o vydávání velkého množství dalších lingvistických studií různých světových autorů. Výčtu těchto prací společně se jmény jejich pisatelů je věnován v článku S. Hamplové značný prostor – přibližně jedna čtvrtina jejího příspěvku. Samotnému působení profesora Rony během jeho návštěvy v Praze je věnována poslední část zprávy. V rámci přednášky *Nářeční oblasti americké španělštiny*, s níž J. P. Rona vystoupil na počátku ledna 1977 v Praze, upozornil na skutečnost, že valná většina studií zabývajících se jazykovým vývojem v Latinské Americe je zastaralých a je nutná jejich revize. Přednáška byla sestavena na základě Ronovy práce, kterou publikoval ve Španělsku²⁴, a věnovala se právě dialektům a nářečím. Přednáška sice podnítila živou diskusi, ale podle slov S. Hamplové nebylo kvůli omezené časové dotaci možné, aby byly všechny otázky, jež z přednášky a následné diskuze vyvstaly, uspokojivě zodpovězeny a objasněny.

---

²³ José Pedro Rona přijal uruguayské občanství.

²⁴ José Pedro Rona: Aspectos metodológicos de la dialectología hispanoamericana

Sylva Hamplová přináší i další příspěvek věnovaný hispanistickému tématu. Tentokrát na stranách 126 až 128 informuje o nově vydané publikaci *Gramatika španielčiny* od Jozefa Škultétyho a značně důkladně ji rozebírá. Nezvykle dlouhá a podrobná recenze se nejprve věnuje knize jako celku a posléze zkoumá její jednotlivé „problematické“ části. S. Hamplová shledává kladný aspekt publikace především v jejím rozsahu a také ve srovnání španělských jevů s těmi slovenskými, čímž je slovenskému čtenáři zprostředkována možnost nového pohledu na problematiku. V *Gramatice španielčiny* je také možné nalézt seznam chyb, kterých se dopouštějí slovenští pedagogové, nebo gramatické odlišnosti ve vyjadřování stejných skutečností v obou jazycích (slovenštině a španělštině). Místy se S. Hamplové zdá být kniha až příliš podrobná a některé jevy by dokonce nepovažovala jako adekvátní pro slovenského čtenáře a studenta. Jinde ovšem shledává výklad až nezvykle strohým a nalézá i některé jevy, jež by podle ní měly být zmíněny a vysvětleny, ale nedostalo se jim odpovídajícího prostoru, popřípadě chyběly zcela. Nicméně jak sama Sylva Hamplová na konci recenze uvádí, pozornost a pečlivost, kterou jí věnovala, je úměrná její důležitosti pro rozvoj slovenské hispanistiky a předpokládá, že její postřehy budou nápomocny při dalším vydání *Gramatiky španielčiny*.

Svým rozsahem poměrně krátký (necelá jedna stránka) příspěvek Eduarda Hodouška hovoří a velice zajímavém počínu mexického autora Emmanuela Carballa, jenž sestavil knihu *19 protagonistas de la literatura mexicana del siglo XX*.²⁵ Autor Emmanuel Carballo se nespokojil pouze s pouhým předkládáním faktů o literárních autorech, nýbrž se pokusil čtenáři své knihy představit jednotlivé autory jako osobnosti. Komplexní pohled, který si měl čtenář po přečtení knihy odnést, mohl být dosažen pomocí několika cest. Každý z devatenácti autorů byl zpovídan E. Carballem. Ten kladl takové otázky, jež měly zpovídané takříkajíc „zvednout ze židle“, aby se poodhalila jejich osobnost co nejvíce. Ne vždy měl E. Carballo stejný názor a tak docházelo i na emotivnější názorové projevy, než je u obdobných rozhovorů zvykem. Díky tomuto přístupu si autor sliboval autentické výpovědi, kterých by nebylo jiným způsobem docíleno. Při honbě za co nejdůkladnějším poznáním osobnosti zpovídaných byl využit i obrazový materiál,

---

²⁵ V našem prostředí by mohla být tato kniha svou koncepcí srovnána s obdobnou publikací ze současné doby – *Rozhovory s českými lingvisty I-III*.

a jak Eduard Hodoušek vtipně, ale pravdivě, uvádí - bylo možné sledovat nejen vývoj profesní, nýbrž i fyzický²⁶.

Dvoustrana 190 a 191 je věnována recenzi praktické učebnice odborného španělského jazyka od dvojice autorů Josefa Dubského a Sylvy Pavlíkové s názvem *Španělština pro vědecké a odborné pracovníky*. Jedná se o dílo v té době zcela nové²⁷. Podle slov autora recenze Vladimíra Konečného se na českém knižním trhu objevila precizně zpracovaná publikace, která je pro současnou odbornou veřejnost nepochybně velice přínosnou. Cíle, jež si dvojice autorů učebnice vytyčila, jsou podle recenzenta splněny naprosto uspokojivě. Priority při sestavování učebnice označili J. Dubský a S. Pavlíková v předmluvě svého díla takto: „...poskytnout jejím uživatelům možnost sledovat španělskou odbornou literaturu a denní tisk a připravit je na aktivní jazykový styk s cizinci u nás (při jejich studijních návštěvách, jednáních na kongresech apod.) i v zemích španělského jazyka (při účasti na mezinárodních zasedáních a v různých situacích vyplývajících z tohoto pobytu v cizím prostředí).“²⁸ Podle V. Konečného je největším pozitivem na nové učebnici především didaktická propracovanost, vhodný výběr tematických okruhů a s ním spojená pestrá aktuální slovní zásoba a vhodně zvolený výběr gramatických výkladů bohatě podložený množstvím praktických cvičení. Učebnicí se prolíná také množství autentických textů, které autoři vybírali z populárně-naučných vědeckých časopisů, učebnic a moderních encyklopedií. Do výběru textů byly zahrnuty především ty, jež pocházejí ze španělsky mluvících zemí amerického kontinentu. Na konci svého příspěvku vyjádřil V. Konečný přesvědčení, že by na našem území po této publikaci byla jistě potřeba ještě další, rozšiřující, která by se důkladněji věnovala odbornému jazyku latinskoamerické španělštiny v oblasti těžkého průmyslu, hornictví, těžby nerostných surovin nebo zemědělství. Konečný předpokládal, že bude takového příručky potřeba, jelikož obchodní a kulturní styky se zeměmi Latinské Ameriky mají vzestupnou tendenci a je proto nutné, aby byli odborní pracovníci s dostatečným předstihem vhodně jazykově připraveni.

Předposledním příspěvkem devětačtyřicátého ročníku ČMF věnovaným hispanistickému tématu je článek autorky Dagmar Knittlové s názvem *K problematice španělských „kondenzorů“*. Tato stať o rozsahu devíti stránek má za úkol přinést pohled

---

²⁶ Použity byly fotografie od dětství až po současnost.

²⁷ Kniha vyšla v roce 1966 v nakladatelství ACADEMIA. Obsahovala celkem 388 stran textu a dvě zvukové přílohy - gramofonové desky.

²⁸ ČMF 49/1977, str. 190.

na použití určitých tak zvaných jazykových kondenzorů (gerundia, participia a infinitivu) s pomocí výsledků výzkumu frekvenčního výskytu slovesných časů ve španělštině, který provedl kolektiv amerických badatelů na Washingtonské univerzitě pod vedením W. E. Bulla. Americká studie s názvem *Modern Spanish Verb-Form Frequencies* je sestavena na základě analýzy určitého souhrnu textů. Korpus, z něhož vědci vycházeli, obsahoval rozmanité druhy textů. Zastoupeny byly různé obory - přírodní vědy, společenské vědy, odborná periodika, kuchařské knihy, zábavné časopisy, ale i soukromá korespondence, obchodní dopisy nebo záznamy politických projevů. Součástí byly samozřejmě i články z denního tisku. Časově a geograficky byly postiženy především vzorky z období po roce 1920 pocházející ze všech zemí, kde se hovořilo španělsky. Největší část textu ale pocházela z Mexika a Španělska. Propracovaný jazykový korpus, který tito američtí lingvisté sestavili, přinesl pro mnohé velice překvapivé výsledky. Dagmar Knittlová jej na prvních dvou stránkách svého článku představuje a seznamuje čtenáře i s jeho hlavními závěry ohledně frekvence používání jednotlivých slovesných časů ve španělštině. Vzhledem k tomu, že v četnosti použití podle tabulky, jež byla Dagmar Knittlovou na základě studie sestavena, se na druhém místě nachází infinitiv a na pátém místě gerundium, je dle ní potřeba věnovat těmto tvarům odpovídající pozornost. Ve své studii se D. Knittlová nejprve zaměřila na funkci gerundia a infinitivu a jejich poměr k vedlejší větě, poté se pokusila o porovnání gerundijních kondenzorů a infinitivních kondenzorů a na konec svého pojednání přednesla škálu spojek a spojkových výrazů, jež uvozují příslovečné vedlejší věty, a předložek, které se pojí s infinitivními polovětnými vazbami. Článek Dagmar Knittlové byl dozajista velkým přínosem pro rozvoj španělské lingvistiky na našem území, protože na základě výzkumu autentických pramenů mohl lépe dopomoci k většímu pochopení systému používání jmenných slovesných tvarů ve španělštině.

Poslední zpráva s hispanistickou tematikou byla zároveň i poslední zprávou uveřejněnou v roce 1967 v *Časopise pro moderní filologii*. Jednalo se o informaci o konání slavnostního zasedání dne 15. října roku 1965 na Universidad de Chile, které bylo zorganizováno na počest stého výročí úmrtí jejího významného člena – Andrése Bella, který zemřel v roce 1865. Zároveň Sylva Hamplová, autorka tohoto příspěvku, informovala čtenáře o sborníku vydaném v návaznosti na toto slavnostní zasedání, který obsahoval ve svém úvodu přednášky, jež na tomto zasedání byly předneseny. Sborník byl věnován životu a dílu Andrése Bella. Příspěvky v něm obsažené hovořily

o počátečním Bellově seznamování s Chile, působení v senátu, o jeho pedagogických publikacích, působení na chilské univerzitě anebo o aktuálnosti jeho díla *Gramática de la lengua castellana destinada al uso de los americanos* vydané roku 1847 v Santiagu de Chile.

1.16 Rok 1968

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
50	1968	256	16 články, 20 zprávy, 1 bibliografie, 47 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	144-151	Oldřich Bělič	K otázce rytmu španělských romancí
Články	1-7	José Pedro Rona (Montevideo)	Nářečové oblasti americkéj španielčiny
Články	86-96	Emil Volek	Analýza a interpretace „ <i>Království z tohoto světa</i> “ a jeho místo v díle Aleja Carpentiera
Zprávy	168-169	Sylva Hamplová	Zemřel Augusto Malaret
Zprávy	241-243	Sylva Hamplová	Patnáct let časopisu Boletín de Filología Española
Zprávy	117-118	Inge Krejzlarová	Hispanistický ústav v západním Berlíně
Zprávy	107-109	Lubomír Smiřický	Koordinovaný výzkum jazykové normy spisovné španělštiny

Rok 1968 přinesl padesátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* a v něm se mohli čtenáři na 256 stranách začíst celkem do šestnácti článků, dvaceti zpráv, jedné bibliografie a sedmačtyřiceti recenzí. Hispanistickou tematiku pak mohli nalézt celkem ve třech člancích a čtyřech zprávách.

Právě hispanistické téma padesátý ročník otevíralo. Studie Josého Pedra Rony, která zde byla publikována, hovoří o problematice, která již byla dvakrát s osobou J. P. Rony na stránkách ČMF spojována. Jedná se o problematiku nářečí a dialektů španělštiny na území Jižní a Střední Ameriky. Tentokrát není myšlenka J. P. Rony předkládána zprostředkovaně, nýbrž ji prezentuje sám její autor. Jak jsme se již dříve zmínili, Rona hovořil bez problémů slovensky, a tak je tato stať sepsána právě ve slovenském jazyce. Článek s názvem *Nářečové oblasti americkej španielčiny* nejprve předkládá současnou představu o stavu evropské a americké španělštiny. Americká španělštiny byla prý vnímána jako protiklad španělštiny evropské. Zajímavé je, že většina soudobých autorů chápala španělskou španělštinu jako značně nejednotnou, vezmeme-li v potaz množství nářečí, zatímco americká španělština byla chápána jako homogenní systém. Tento názor zastávali i američtí autoři. Důvod k tomu J. P. Rona spatřoval v tom, že nedocházelo k velkému kontaktu mezi obyvateli jednotlivých zemí Latinské Ameriky navzájem a pokud byl tento kontakt nastolen, pak probíhal především mezi osobami z vyšší společenské vrstvy, čímž je myšleno mezi osobami, které používaly jazyk v takové stylistické a formální rovině, kde je nejméně odlišný. Nebylo také možno do takové míry pozorovat rozdíly v mluveném jazyce, neboť ke kontaktu docházelo dle Rony především v psané formě. Dalším poznatkem, k němuž José Pedro Rona došel, je fakt, že o jednotnosti americké španělštiny se začalo mluvit ještě dříve, než mohl být tento jev jakkoliv vědecky podložen. A tak se nevědecké závěry vžily natolik, že je jako daná fakta přebrali následní jazykovědní badatelé. Jako jediný společný jev americké španělštiny (rozdílný od španělštiny evropské) popisuje J. P. Rona systém užívání tvaru druhé osoby plurálu pro označení druhé osoby singuláru. Avšak tento dle jeho slov jediný společný jev nepovažuje za dostačující pro označení americké španělštiny jako homogenního jazyka. Dále se ve své stati J. P. Rona pokusil zmapovat přístupy k této problematice v pracích jiných autorů, především těch latinskoamerických. Některé posléze podrobil kritickému zhodnocení. Ve svých úvahách se dotýká také domorodých jazyků a jejich vlivu na stav současného španělského jazyka na jednotlivých územích Latinské Ameriky. Závěrem došel autor článku k tomu, že vydělil přibližně šestnáct nářečních oblastí. Sám však hovoří o tom, že budoucí zkoumání jistě vydělí nářeční oblasti o trochu jinak a rovněž jejich počet bude odlišný. Svým příspěvkem však chtěl dát podnět k dalšímu zkoumání této problematiky a nastínit cestu, jakou by se výzkum mohl ubírat. V dnešní době už je, přesně jak roku 1969 nadnesl J. P. Rona, o nářečních oblastech americké španělštiny uvažováno zcela jiným způsobem. Je však velice

zajímavé číst studii J. P. Rony a díky tomu si uvědomovat, jak postupoval vývoj názorů na tuto problematiku v průběhu času.

Další z článků s hispanistickou tematikou je v padesátém ročníku ČMF článek Emila Volka s názvem *Analýza a interpretace „Království z tohoto světa“ a jeho místo v díle Aleja Carpentiera*. Emil Volek zde přináší různé pohledy na novelu kubánského autora Aleja Carpentiera. Názory na toto dílo se velice liší a právě rozdílné pohledy v jeho chápání se E. Volek ve svém článku pokusil čtenáři přiblížit. Po nastínění názorů ostatních autorů se sám poměrně podrobně pustil do analýzy novely. Kniha pojednává o dopadech Francouzské revoluce na území Antilských ostrovů. A. Carpentier byl dle vlastních slov k sepsání inspirován svojí cestou na Haiti, kterou podnikl v roce 1943. Autentický kontakt s realitou na americké půdě dal za vznik neobvyklému, komplexnímu pohledu na toto území. Dílo, jež by dnes bylo pravděpodobně řazeno do magického realismu, je na jedenácti stránkách ČMF velice podrobně rozebráno. Některé domněnky jiných autorů ohledně této práce jsou podrobeny mírné kritice. Dle názoru se jedná o článek, který bude představovat přínos pro čtenáře znalého a zajímavějšího se o literární teorii. Díky použití poměrně složitých slovních obrátů k vyjádření myšlenek, v některých případech značně složitých, se nejedná o lehký čitelný text. Avšak pro zájemce o literaturu magického realismu může být podnětných příspěvkem.

Poslední z článků, jež v padesátém ročníku obsahují hispanistickou tematiku, je článek z pera Oldřicha Běliče *K otázce rytmu španělských romancí*. Opět se jedná o stať vyžadující po čtenáři určitou orientaci v problematice literární teorie. O. Bělič zrevidoval přístupy ostatních tuzemských badatelů, kteří dle jeho slov postrádají právě v otázce verše španělských romancí názorovou jednotu. Obdobně je to s autory zahraničními. Ani oni se neshodnou na jednotném pojetí této problematiky. Oldřich Bělič tvrdí, že názorový chaos, který v otázce rytmu u španělských romancí panuje, je důvodem k novému výzkumu na tomto poli. Jako první krok k důkladnějšímu výzkumu má posloužit právě tato jeho studie publikovaná v ČMF. Pro své bádání použil O. Bělič statistické zpracování potřebných údajů, a jeho článek tak obsahuje i číselnou tabulku a její následné převedení do grafického zobrazení procentuálního rozložení přízvuků na jednotlivé slabiky verše. Posléze podrobil rozboru podle tří různých přístupů (přístup Tomáše Navarra Tomáše, Rafaela Balbína a pomocí konfrontace rytmu s rozložením slov a slovních celků) jednu romanci, kterou v článku cituje,

aby mohl i čtenář sledovat jeho myšlenky. Celkově se jedná, jak jsme již zmínili, o článek určený čtenáři, jenž je do této problematiky alespoň trochu zasvěcený. Je však psán velice přehledně a dokonce, vzhledem k náročnosti tématu, poměrně čtivou formou.

Dále se v *Časopisu pro moderní filologii* z roku 1968 setkáme s hispanistickou tematikou už jen v příspěvcích zařazených do sekce *Zprávy*. První ze zpráv předložil Lubomír Smiřický. Jak již název *Koordinovaný výzkum jazykové normy spisovné španělštiny* napovídá, je příspěvek věnován problematice jednotnosti, potažmo nejednotnosti v otázce jazykové normy španělského jazyka. Lubomír Smiřický na začátku přinesl seznam několika zahraničních autorů, kteří se ve svých pracích z období třicátých a čtyřicátých let dvacátého století zabývali otázkou homogenosti španělského jazyka na evropském a americkém kontinentu. Zmiňuje i práci Josého Pedra Rony²⁹, s níž se již čtenář měl možnost seznámit na stránkách ČMF v minulých ročnících³⁰. V potaz jsou samozřejmě brány i práce jiných autorů. Závěr, jenž podle Lubomíra Smiřického vyplývá ze soudobých odborných studií a publikací, je ten, že jazyk tenduje k jednotě v oblasti evropské španělštiny a k jednotě v oblasti španělštiny na americké půdě. Zásadní roli hraje jazyk vzdělaných vrstev ve velkých městech jednotlivých států Latinské Ameriky. Tento jazyk je jednotícím prvkem jazyka celého, španělsky mluvícího kontinentu, protože jeho předobrazem je norma španělštiny Pyrenejského poloostrova. V roce 1966 proběhlo v Madridu zasedání lingvistů, z něhož vzešlo rozhodnutí o provedení výzkumu spisovné normy španělštiny na území starého kontinentu a na území latinskoamerickém. Výzkum měl za úkol popsat situaci jazyka na obou zkoumaných územích a zároveň měl posloužit jako impuls pro započetí spolupráce lingvistů španělských a latinskoamerických. Zpráva Lubomíra Smiřického informuje čtenáře o počátcích tohoto průzkumu a o jeho celkové koncepci. Vyjmenovává problematické momenty, se kterými se lingvisté museli z počátku vypořádávat. Vzhledem ke skutečnosti, že průzkum má být dle slov L. Smiřického ukončen roku 1975, je tato zpráva spíše nežli informací o výsledku informací o průběhu projektu, jenž měl otázku jazykové normy španělštiny posunout o značný kus vpřed.

---

²⁹ José Pedro Rona: Aspectos metodológicos de la dialectología hispanoamericana

³⁰ Ročník 42 z roku 1960 a článek Zdeňka Hampejse, ročník 47 z roku 1967 a článek Sylvy Hamplové a nakonec i ročník 50 z roku 1968 a článek samotného Josého Pedra Rony.

Na stranách 117 a 118 informovala Inge Kejzlarová čtenáře o německém středisku hispanistických a iberoamerikanistických studií. Ve zprávě s názvem *Hispanistický ústav v západním Berlíně* přináší stručný historický souhrn hlavních událostí, které vedly k založení a následnému směřování této instituce na německém území. Vedle publikační činnosti Hispanistického ústavu je velice zajímavá i činnost spočívající v poskytování bibliografické opory pro zájemce. V počátcích byla v době vzniku této zprávy i sbírka zvukových pramenů dokumentujících jihoamerickou lidovou a klasickou hudbu, přednášenou poezii a divadelní hry. V počátcích byla v této době i myšlenka databáze obrazových nosičů, jako jsou diapozitivy, dokumentujících realitu oblastí hispánské kultury.

Strany 168 a 169 padesátého ročníku ČMF patřily autorovi jedné ze zásadních publikací věnovaných lexiku typickému pro oblast Latinské Ameriky - Augustu Malaretovi. Ve zprávě s nadpisem *Zemřel Augusto Malaret* připomněla Sylva Hamplová nejvýznamnější dílo tohoto lingvisty pocházejícího z Portorika a poslední roky žijícího na území Spojených států. Stručná zmínka vyzdvihuje důležitost Malaretova díla a jeho neoddiskutovatelnou roli v dalším zkoumání lexikálního plánu na latinskoamerickém území.

Sylva Hamplová stála za sepsáním i poslední zprávy věnované hispánské tematice na stránkách padesátého ročníku *Časopisu pro moderní filologii*. Její zpráva *Patnáct let časopisu Boletín de Filología Española* přinesla informaci o činnosti a přínosech tohoto periodika. *Boletín* slavil v této době patnáctileté výročí své existence a právě u příležitosti tohoto mezníku se S. Hamplová rozhodla pro sepsání své zprávy. Ačkoliv se dle slov Sylvy Hamplové nejedná o nejvýznamnější odborné periodikum vycházející na španělském území, představuje *Boletín de Filología Española* důležitý a neopomenutelný publikační prostor pro španělské, latinskoamerické a další filology. Zároveň je médiem, které zprostředkovává svým čtenářům bohaté bibliografické přehledy a množství aktuálních informací z oblasti výzkumu jazyka. Zajímavým aspektem tohoto periodika je skutečnost, že autoři, již zde publikovali od počátku fungování časopisu, pocházeli z různých zemí, a vyjma bibliografických přehledů se tak na stránkách objevovaly informace z různých badatelských ohnisek nejen hispanistického filologického světa. I pro dnešního čtenáře může časopis přinést důležité informace. Za zmínku jistě stojí pravidlo, že je na počátku většiny čísel uveřejněn profil jedné významné osobnosti světové hispanistiky doplněný o ucelenou

bibliografii a dokonce i fotografií.³¹ Dále informoval *Boletín* o stavu hispanistiky nejen na čistě španělské a latinskoamerické univerzitní půdě, ale přinášel i zprávy ze zemí, jako jsou Japonsko, Spojené státy americké, Nizozemí nebo Švédsko. Díky četným zahraničním dopisovatelům časopisu zde byly uveřejňovány informace o publikační činnosti z rozmanité škály španělsky nemluvicích zemí.³²

Ze zprávy Sylvy Hamplové jasně vyplývá, že *Boletín de Filología Española* v období své publikační činnosti aktivně přispívá k dobré informovanosti a podpoře spolupráce různých hispanistů.

1.17 Rok 1969

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
51	1969	256	16 články, 14 zprávy, 43 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	149-161	Sylva Hamplová	Perifrastické verbální konstrukce ve španělštině
Zprávy	119-120	Sylva Hamplová	Za Ramónem Menéndezem Pidalem
Zprávy	45-48	Eduard Hodoušek	Symposium o španělsko-americkém románu
Recenze	191-192	Eduard Hodoušek	J. J. Arrom: Historia del teatro hispano-americano (época colonial)
Recenze	189	Sylva Hamplová	G. L. Beccaria - Spagnolo e spagnoli in Italia

³¹ Za 15 let *Boletínu de Filología Española* byly uveřejněny profily následujících osob: Ramón Menéndez Pidal, Antonio Griera, Julio Casares, Vicente García de Diego, Dámaso Alonso, Benito Sánchez Alonso, Antonio M. Badía Margarit, Arnaldo Steiger, Alexandre A. Parker, Antenor Nascentes, J. Mattoso Camara, Joaquín de Entrambasaguas, Bertil Malberg, Manuel Alvar, Eduardo Juliá Martínez, Iorgu Iordan.

³² Velká Británie, Irsko, Německo, Francie, Itálie, Československo, Norsko, Švédsko, Dánsko, Švýcarsko, Spojené státy americké, Bulharsko nebo Jugoslávie.

Recenze	51-52	Viera Jakubcová	A. Carpentier: Tientos y Diferencias
Recenze	63-64	Jiří Černý	G. Escudero, D. Copceag: Gramatica limbii spaniole
Recenze	127	Sylva Hamplová	Ibero-Americana Pragensia

Stejně jako ročník předcházející, tak i ten jedenapadesátý byl na příspěvky s hispanistickou tematikou značně bohatý. Mezi celkovým počtem šestnácti článků, čtrnácti zpráv a třiačtyřiceti recenzí uveřejněných na 256 stranách se skrývalo pět recenzí, dvě zprávy a jeden článek s „naší“ tematikou.

Na stranách 149 až 161 se Sylva Hamplová potýkala s úkolem, který na základě své zkušenosti vyhodnotila jako potřebný ke zpracování. Jednalo se o pokus o klasifikaci a rozbor užití seskupení pomocného slovesa a neinfinitivního tvaru významového slovesa ve španělské větě. Článek s názvem *Perifrastické verbální konstrukce ve španělštině* vychází ve svém bádání z textového materiálu pocházejícího především z území španělsky mluvících států amerického kontinentu. Časově lze podklady k výzkumu zařadit do období ne staršího deseti let. Korpus sloužící výzkumu, jenž si autorka článku sestavila, čítal na devět tisíc excerpčních záznamů pocházejících z rozličných literárních zdrojů. Zastoupení se v korpusu samozřejmě dočkaly různé funkční styly. Sylva Hamplová na úvod svého článku přinesla průřez pohledy ostatních lingvistů na zkoumanou problematiku a poté se pustila do vymezení čtyř typů tzv. *perífrasis verbales*. Jedná se o perifráze pasivní a faktitivní, perifráze modální, perifráze temporální a perifráze vyjadřující povahu děje. Každému typu je věnována jedna kapitola publikované studie. Každá z nich pak obsahuje konfrontaci závěrů, k nimž došla S. Hamplová s jí známými a dostupnými prameny, jež tuto problematiku také řeší. Vstupy svého bádání autorka dokazuje a vysvětluje na konkrétních, autentických příkladech. Seznam zdrojů, z nichž byly příklady čerpány, uvedla S. Hamplová na konci stati. Předložené závěry byly dozajista přínosné, jednalo se však pouze o extrakt autorčiny kandidátské práce, a tak je zřejmé, že nebyl vyčerpávající a nepostihoval všechny možné aspekty, jež mohou užití perifrastických konstrukcí ovlivňovat.

Mezi *Zprávami* nalézáme dva příspěvky, které nás pro potřeby této práce budou zajímat. Autorem prvního z nich je Eduard Hodoušek, jenž na stranách 45 až 48 informuje o sympoziu konaném v americkém Washingtonu. Toto symposium bylo roku 1966 zasvěceno španělskoamerickému románu. Představu o této události si mohl autor zprávy vytvořit na základě informací uveřejněných v mexickém sborníku *Coloquio sobre la novela hispanoamericana*, který informoval o hlavních tématech přednesených v rámci washingtonského sympozia. Jednalo se o příspěvky literárního charakteru a Eduard Hodoušek ve své zprávě věnuje prostor každé ze čtyř uveřejněných přednášek. Vzhledem k tomu, že se ve třech z nich pohlíželo na v podstatě stejné téma hodně podobným způsobem, představil je pouze ve stručnosti, nejvíce pozornosti pak věnoval E. Hodoušek té, která se svým pohledem značně odlišovala. Příspěvky, které sborník obsahoval, byly následující: *La novela hispanoamericana y la nueva técnica* od Ivána A. Schulmana, *Crisis y renovación en la novela de Hispanoamérica* od Juana Lovelucka, *La novela hispanoamericana en el contexto de la internacional*, jejímž autorem je Manuel Pedro González. Sborník obsahoval ještě jednu studii od Fernanda Alegrii, avšak její název E. Hodoušek ve své zprávě neuvedl. I tento příspěvek se věnoval stavu latinskoamerického románu a jeho aktuálnímu směřování. Vzhledem ke skutečnosti, že z těchto osobností se jediný Manuel Pedro González stavěl k současnému stavu a směřování hispanoamerické literatury značně kriticky, věnoval mu autor zprávy největší prostor a pokusil se vlastní názor podložený konkrétními příklady přiblížit i českému čtenáři. Především protože M. P. González zmiňoval díla, se kterými se bylo možno setkat i v českých překladech, považoval Eduard Hodoušek za vhodné seznámit se s Gonzálezovým kritickým názorem a zaujmout k němu nějaké stanovisko. Po seznámení s argumenty, jimiž svůj až vyhroceně kritický postoj Manuel Pedro González podkládal, dospěl Eduard Hodoušek k názoru, že kritika je přehnaná a požadavky, které jsou stavěny na vývoj hispanoamerického románu, jsou nereálné. Podle M. P. González je latinskoamerická literární tvorba dostatečně originální a autentická. Jeho kritika se snesla i na to, že literatura na americkém území vychází z tvorby některých evropských autorů a tím nepostupuje vpřed, nýbrž setrvává v pozici, jež není perspektivní pro originální pojetí romanopisecké tvorby. Eduard Hodoušek kritiku poměrně obratně zmírňuje, ale zároveň ponechává čtenáři možnost seznámit se s radikálním postojem M. P. González.

Druhý příspěvek v sekci *Zprávy* od Sylvie Hamplové nese název *Za Ramónem Menéndezem Pidalom*. Shrnuje život a dílo jedné z nejvýznačnějších španělských osobností na poli lingvistiky, literární historie a historie vůbec. R. M. Pidal zemřel roku 1968 ve svých devětadevadesáti letech. Stránka textu nemůže postihnout všechny významné počiny, jimiž přispěl k vývoji španělské literární a historické vědy. S. Hamplová krátce shrnula zásadní Pidalovi životní mezníky a poté se v kostce věnovala jeho dílu. Představu o rozsahu tvorby R. M. Pidala si čtenář mohl udělat nejen podle vyčíslení jeho publikací, ale i díky přirovnání, jež S. Hamplová uvedla: „*Dílo Menéndeze Pidala je nesmírně rozsáhlé (vydal kolem 500 knih; jeho bibliografie otištěná r. 1959 v časopise Ibérica zahrnuje téměř 50 stran časopisu podobného formátu, jaký má ČMF) a stěžejního významu pro literaturu Španělska a románských zemí vůbec, pro španělský jazyk a španělskou historiografii.*“ Ve zprávě jsou vzpomenují Pidalovi žáci, mezi něž S. Pavlíková řadí osobnosti jako Rafael Lapesa, Samuel Gili y Gaya, Dámaso Alonso nebo Tomás Navarro Tomás. V posledním odstavci si autorka posteskla i nad skutečností, že ačkoliv byl pětkrát nominován na Nobelovu cenu, ani jednou se jí nepodařilo R. M. Pidalovi získat.

V sekci *Recenzí* narážíme nejprve na stranách 51 až 52 na slovensky psaný příspěvek od Viery Jakubcové věnovaný publikaci kubánského autora A. Carpentiera s názvem *Tientos y Diferencias*. A. Carpentier ve svém díle hledá společné a odlišné rysy latinskoamerického prostředí a zbytku světa. Viera Jakubcová hovoří především o jeho zájmu o slovanský svět, jenž z tohoto díla pociťovala. Mezi řádky prý A. Carpentier sděluje i to, že se V. I. Lenin i jeho dílo v Latinské Americe těší značné oblibě. Otázkou je, nakolik to tak doopravdy bylo a nakolik tuto fascinaci V. I. Leninem chtěla V. Jakubcová v recenzované publikaci nalézt. Celkově tato zpráva dle našeho názoru nemá čtenáře čím obohatit. Je až s podivem, jak některé několik řádků dlouhé příspěvky mohou přinést tolik zajímavých a důležitých informací, a jiné, několikanásobně delší, informují ve své podstatě pouze o jménu autora a názvu jeho díla. Tento jev je samozřejmě pochopitelný vzhledem k politické situaci na našem území v této době, nicméně dle našeho názoru neuškodí se nad ním někdy pozastavit.

Další recenzí, na níž narážíme, je *Gramatica limbii spaniole*, rumunská učebnice španělského jazyka popsána a hodnocena Jiřím Černým. Recenze v rozsahu přibližně jedné stránky přehledně představuje rozložení témat i s uvedením jejich rozsahu, který v rámci učebnice zaujímají. Zajímavé nám přišlo například to, že problematice členů

bylo věnováno poměrně mnoho místa (čtyřicet stran z celkového počtu tří set devatenácti stran, které učebnice obsahovala). Přestože se jedná o učebnici rumunskou a mohlo by se tedy zdát, že zpráva o jejím vydání má pouze informativní charakter, mohla i tato publikace představovat přínos hned pro několik skupin osob. Za prvé je samozřejmě důkazem rozvoje zájmu o španělský jazyk v evropských zemích. Za druhé podává zajímavý pohled na španělštinu díky tomu, že dochází ke komparaci s jiným románským jazykem. Pro znalé španělštiny může být jedním z vodítek k pochopení rumunštiny a naopak. Za třetí je učebnice koncipována podle předlohy gramatiky Španělské královské akademie, přestože některé jevy vysvětluje trochu odlišně (možná právě v důsledku pohledu jiného románského jazyka). Toto všechno mohly být důvody, jež vedly Jiřího Černého k důkladnému popsání učebnice pro naše potřeby na první pohled nedůležité.

Na straně 127 informovala krátkou recenzi Sylva Hamplová o vydání prvního ročníku španělsky a portugalsky psaného časopisu *Ibero-Americana Pragensia*. V jeho vydání spatřuje velký krok Střediska iberoamerických studií založeného při Filosofické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Krok, díky němuž budou moci být výsledky bádání nejen českých hispanistů přístupné většímu množství čtenářů.

Eduard Hodoušek na stranách 191 a 192 ve své recenzi s názvem *Juan José Arrom: Historia del teatro hispano-americano (época colonial)* informoval čtenáře ČMF o jednom z osmi svazků souboru *Historia literaria de Hispanoamérica*. Celkově nejsou jednotlivé svazky tohoto souboru řazeny chronologicky, ale je zde použito rozčlenění podle literárních druhů (jeden svazek věnovaný románu, další divadlu a podobně). V rámci třetího svazku, kterému se E. Hodoušek ve své recenzi věnoval, už je ovšem předkládaná látka řazena čistě chronologicky. Tohoto rozčlenění mohlo být použito díky tomu, že autor svazku J. J. Arrom zastával přesvědčení o jednotnosti dramaticko-literární tvorby na celém španělsky mluvícím území Ameriky. Zajímavé je, že autor svazku se nevěnoval pouze psanému dramatu, ale v první části se pokoušel zdokumentovat i divadelnictví, jež se na americkém kontinentu vyvíjelo. Na základě jedné dochované mayské hry a citací z kronik rekonstruoval v úvodní kapitole první divadelní počiny původního indiánského obyvatelstva. Ještě následující kapitola je věnována více divadelnictví nežli samotné dramatické literární tvorbě. Další kapitoly tohoto svazku se již více opírají o psané drama. Nepohlízejí ovšem na zkoumanou problematiku jako na celek, avšak zkoumají tvorbu jednotlivých autorů, což

má ve výsledku za následek mírnou „roztříštěnost“ celého tématu. Publikace se věnuje divadelní tvorbě od období předkolumbovského až po konec osmnáctého století. Celkově se k tomuto svazku staví Eduard Hodoušek velice pochvalně. Oceňuje množství práce a úsilí, které prokázal Juan José Arrom, aby přednesl dobře propracované dílo osvětlující část americké literární tvorby, jež dosud neměla nikde kvalitní informační pramen.

1.18 Rok 1970

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
52	1970	232	19 články, 4 bibliografie, 17 zprávy, 36 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Články	85-93	Zdeňka Brančíková	K problematice vývoje kubánské povídky
Články	189-196	Zdeňka Brančíková	Interpretace povídek Félix Pity Rodríguez
Články	139-156	Emil Volek	Oktosylabus romancí - brána k autochtonnímu španělskému verši
Recenze	231-232	Eduard Hodoušek	Frank N. Dauster - Historia del teatro hispanoamericano: Siglos XIX y XX
Recenze	230-231	Zdeňka Brančíková	John E. Englekirk, Margaret M. Ramos: La narrativa Uruguaya estudio crítico - bibliográfico
Recenze	118-120	Eduard Hodoušek	Hans Flashe: Die Struktur des Auto Sacramental «Los Encantos de la Culpa» von Calderón. Antiker Mythos in christlicher Umprägung; Günter Kahle: Bartolomé de las Casas
Recenze	55-56	Dagmar Knittlová	Cristina Isbasescu – El Español en Cuba

Dvaapadesátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* přinesl v roce 1970 na dvou stech třiceti dvou stránkách celkem devatenáct článků, čtyři bibliografie, sedmnáct zpráv a třicet šest recenzí. Hispanistická témata byla zastoupena v příspěvcích Eduarda Hodouška, Zdeňky Brančíkové, Dagmar Knittlové a Emila Volka. Jejich příspěvky bylo možné nalézt v sekcích *Recenze* a *Články*.

V pořadí prvním článkem s hispanistickou tematikou se stal příspěvek Zdeňky Brančíkové s názvem *K problematice vývoje kubánské povídky*. Na stranách 85 až 93 se mohli čtenáři seznámit s tímto tématem poměrně důkladně. Z. Brančíková rozdělila pro potřeby své práce období vývoje povídky na kubánském území od počátku dvacátého století na tři základní období. První fázi pojmenovala *kosmopolitismus*, druhou *pokubánšťování* a třetí *odkubánšťování*. Celá studie Z. Brančíkové, která byla na stránkách ČMF publikována, vycházela z rozboru široké škály publikací, jež vycházely na území Kuby od devatenáctého století až po období, v němž byla tato studie sepsána. Článek Z. Brančíkové nepřináší jen pohled na periodizaci a charakteristiku literárního vývoje na území ostrova, ale je i bohatým zdrojem jmen autorů, kteří s největší pravděpodobností nebudou českým čtenářům známi. Vývoj na poli literárním je vhodně zasazen do kontextu historického, a tak se čtenáři stává pochopitelnějším a také přístupnějším. Jedna takováto historická poznámka pod čarou zaujímá celou jednu stranu textu.

Zdeňka Brančíková se v roce 1970 stala autorkou i dalšího literárně laděného článku. Název tohoto příspěvku je *Interpretace povídek Félix Pity Rodríguez* a čtenáři jej mohli nalézt na stránkách 189 až 196. Dílo kubánského autora je zasazeno do historického kontextu a značně dopodrobna rozebráno. Z. Brančíková se věnovala rozmezí let 1929 až 1970. Jinak řečeno od momentu, kdy tehdy dvacetiletý Félix Pita Rodríguez započal svou literární dráhu, až po současnost. První strany článku jsou věnovány pohybkům, jež se v mysli F. P. Rodrígueza mísily v průběhu psaní povídek. Poutavě je zdokumentován přerod z humoristicky laděných celků přes ostřejší satiru a tragikomedii až po vyloženě tragická témata. Vyústění bezútešných životních situací hledal (ve svých povídkách) Félix Pita Rodríguez okolo roku 1970 především v návratu k samotnému člověku a jeho schopnosti solidarity a soucitu. Poutavě přednesená látka zaujme jistě i laického čtenáře. Druhá část je již určena spíše odborné veřejnosti, protože mapuje Rodríguezovu tvorbu jako celek z pohledu použitých lexikálních a stylistických prostředků. Ani v této části nepostrádá článek na zpracovanosti

a detailním pojetí. Čtenář se tak může dozvědět, jaké nese tvorba zkoumaného autora charakteristické rysy, které svou specifičností mohou pomoci rozlišit jeho tvorbu od tvorby autorů ostatních. Tato studie může být chápána jako rozšíření ke článku Zdeňky Brančíkové uveřejněnému téhož roku v *Časopise pro moderní filologii* na stranách 85 až 93.

Poslední příspěvek zařazený v sekci *Články* v tomto ročníku ČMF je od Emila Volka a nese název *Oktosylabus romancí - brána k autochtonnímu španělskému verši* s podtitulem *Poznámky k problematice jeho rytmu, typologie a místa ve španělském veršovém systému*. Jak již název napovídá, věnuje se stať na stránkách 139 až 156 problematice, kterou již na stránkách ČMF v roce 1968 zkoumal Oldřich Bělič ve svém článku *K otázce rytmu španělských romancí*. V něm projevil O. Bělič názor, že si tato problematika zaslouží nového bádání, a sám tak k němu učinil první krok. Emil Volek o dva roky později otevřel opět toto téma a pokusil se jej pojmout z jiného úhlu nežli Oldřich Bělič. Statistické pojetí látky nevidí jako šťastné a sám se pustil jinou cestou. Stejně jako v padesátém ročníku, také v tom dvaapadesátém se jedná o článek, v němž se laický čtenář bude orientovat jen stěží. Nechybí tabulky a jiné grafické útvary, které doprovází text a mají za úkol dokumentovat a vysvětlovat závěry práce Emila Volka.

Tímto příspěvkem byla uzavřena sekce hispanisticky orientovaných příspěvků v oddělení *Články*. Další texty věnované tomuto tématu nalzáme v roce 1970 už jen v sekci *Recenze*. První z recenzí, která nás pro potřeby této práce bude zajímat, je od Dagmar Knittlové a nese název *Cristina Isbasescu - El Español en Cuba* s podtitulem *Observaciones fonéticas y fonológicas*. Ačkoliv se jedná o dílo rumunské autorky, je psáno ve španělštině, a tudíž je přístupné podstatně většímu okruhu čtenářů, než by tomu bylo, kdyby jej Cristina Isbasescu sepsala ve své mateřštině. Autorka se věnuje komparaci charakteristických znaků kubánské španělštiny, španělštiny ostatních zemí Latinské Ameriky a španělštiny evropské. Výchozím bodem pro závěry, k nimž tato rumunská autorka dospěla, jí byly audio nahrávky promluv šesti kubánských mluvčích, již pocházeli z různých oblastí Kuby. Přibližně polovina samotné publikace je tvořena fonetickou transkripcí zmiňovaných promluv. Závěry, ke kterým na základě svého zkoumání Cristina Isbasescu dochází, jsou částečně v rozporu s tehdejšími přesvědčeními. Analýza šesti promluv jistě není v plné míře směrodatná (nejsou zastoupeny všechny oblasti Kuby), ale nedá se popřít skutečnost, že se jedná o přínosnou studii. Dagmar Knittlová se ve své recenzi této knihy kriticky stavěla

například k dlouhým citacím zdrojů, z nichž C. Isbasescu čerpala teoretické informace. Další výtku utrpěla metodika zkoumání fonémových variant. Zde se podle Dagmar Knittlové měla autorka zaměřit na jejich zkoumání v rámci celých mluvních taktů a ne v rámci jednotlivých slov. Celkově je ovšem přijímána studie Cristiny Isbasescu kladně, částečně i proto, že v této oblasti bádání se jedná o jednu z mála studií, jež se tématu fonetických a fonologických odlišností kubánské španělštiny věnují.

Recenze Eduarda Hodouška *Hans Flashe: Die Struktur des Auto Sacramental «Los Encantos de la Culpa» von Calderón. Antiker Mythos in christlicher Umprägung; Günter Kahle: Bartolomé de las Casas* uvedená na stranách 118 až 120 se věnovala dvěma studiím, jež se velice podrobně zabývaly dílem Calderóna, a jedné studii, mající za cíl zmapovat charakter kontroverzní osoby Bartolomého de las Casase. Obě zkoumané studie Hanse Flasheho hodnotí Eduard Hodoušek velice kladně, píše o nich, že se jedná o precizně propracované články mapující přerod náboženských témat na hodnotné umělecké dílo, k němuž podle jeho slov došlo v Calderónově tvorbě. Podstatně větší prostor věnoval Eduard Hodoušek Günterovi Kahlemu a jeho tématu. Bartolomé de las Casas jakožto silná, kontroverzní osobnost přitahoval zjevně B. Hodouška stejně jako Güntera Kahla. Velice zajímavou skutečností je fakt, že zmiňované studie byly zveřejněny jako přednášky a jejich knižní vydání bylo doplněno i prepisem diskuse, jež se po vlastním odprezentování konala. Je tedy možné, že si čtenář v průběhu čtení nebyl některými momenty zcela jist, jejich podrobnější vysvětlení ale mohl nalézt v závěrečném prepisu diskuse.

Další recenzi s názvem *John E. Englekirk, Margaret M. Ramos: La narrativa Uruguaya estudio crítico - bibliográfico* přinesla Zdeňka Brančíková na stranách 230 a 231. Informuje o knižním počínu dvou autorů - Johna E. Englekirka a Margaret M. Ramosové. Publikace, jež vyšla v roce 1967 v nakladatelství Kalifornské univerzity, má za úkol uceleně a přehledně své čtenáře seznámit s tématem uruguayského románu a uruguayské povídky. Celé dílo je rozděleno do dvou hlavních částí. První část je souborem literárně historických studií, jež mají za cíl informovat o vývoji zmiňovaných literárních formátů v průběhu jejich existence na uruguayském území. Studie se neomezuje striktně na území Uruguaye, ale pokud je v některém momentu významný zahraniční vliv, nebojí se jej rovněž zahrnout. Druhá část celé publikace je z dnešního pohledu asi nejpřínosnější, jelikož přináší bibliografický přehled. V rámci tohoto bibliografického přehledu je zmíněno přes pět set autorů románů a povídek.

U autorů jsou uvedeny i jejich osobní informace, například i jejich pseudonym. Co se jednotlivých děl týká, čtenář nalezne soupis téměř osmi tisíc útvarů. Převážná část je tvořena povídkami, těch je zde k nalezení přes sedm tisíc. U takových literárních počínů, jež byly považovány za významné, je možné nelézt i zajímavé doplňující informace (jejich charakteristika, citace kritiky, popřípadě úryvky více kritických recenzí).

Poslední recenzi věnovanou hispanistickému tématu v padesátém druhém ročníku ČMF představuje ta od Eduarda Hodouška. Pod názvem *Frank N. Dauster - Historia del teatro hispanoamericano: Siglos XIX y XX* se skrývá informace o jednom z osmi svazků rozsáhlého díla *Historia literaria de Hispanoamérica*. Výše zmíněný svazek je čtvrtým v řadě a vyšel v návaznosti na svazek s názvem *Historia del teatro hispanoamericano (época colonial)*, jehož autorem byl J. J. Arrom.³³ Změna ve způsobu zpracování zkoumané látky je patrná především v členění období. Pro celý svazek již není použito čistě chronologické hledisko, Frank N. Dauster se rozhodl sledovat vývoj ve dvacátém století z pohledu jednotlivých zemí Latinské Ameriky. Tento přístup k členění jednotlivých témat se E. Hodouškovi zdál jako krok dobrým směrem, ačkoliv to znamenalo, že občas muselo docházet k určitým časovým skokům, když se dynamika vývoje v různých oblastech odlišovala.

1.19 Rok 1971

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
53	1971	222	17 články, 3 bibliografie, 14 zprávy, 27 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	174-186	Oldřich Bělíč	Španělština jako materiál verše
Zprávy	89-90	Jiří Černý	Lingvistický postgraduální kurs OFINES v Madridu

³³ O tomto článku informujeme na předešlých stránkách v rámci 51. ročníku *Časopisu pro moderní filologii* z roku 1969.

Zprávy	90	Sylva Hamplová	Ze sovětské hispanistiky
Recenze	167-168	Zdeňka Brančíková	Salvador Bueno: Aproximaciones a la literatura hispanoamericana
Recenze	106-108	Jozef Škultéty	María Moliner: Diccionario del uso del español
Recenze	165-167	Jaroslav Minář, Silva Severová	Romanistica Pragensia VI

Třiapadesátý ročník ČMF přinesl v roce 1971 na dvou stech dvaceti dvou stranách svým čtenářům celkem sedmnáct článků, tři bibliografie, čtrnáct zpráv a sedmadvacet recenzí. Hispanistická témata – stejně jako tomu bylo u předešlých ročníků – byla zastoupena poměrně silně. Nalézt jsme mohli jeden článek, dvě zprávy a tři recenze.

Jediný hispanisticky orientovaný článek v roce 1971 v *Časopise pro moderní filologii* publikoval na stranách 174 až 186 Oldřich Bělič. Ten se ve své studii věnoval tématu, jež se na stránkách *Časopisu pro moderní filologii* neobjevilo poprvé³⁴. Jednalo se o problematiku španělského verše. Studie s názvem *Španělština jako materiál verše* se zdá být literárněvědnou, avšak právě v tomto článku se řeší především témata lingvistická. Fonologie má ve zkoumané problematice zásadní podíl. Na několika prvních stranách se Oldřich Bělič věnoval přízvuku, intonaci, pauze, mezislovním předělům, slovním celkům a způsobům vázání slov. Po teoretickém závěru přišly na řadu praktické ukázky konkrétních typů veršů a tyto pak byly důkladně rozebrány a vysvětleny s odkazem na předchozí teoretickou část. Svě poznatky konfrontoval O. Bělič i se závěry ostatních literárních vědců a ne vždy se s nimi shodoval. Po důkladném vyložení látky je zřejmé, že Oldřich Bělič rozlišuje ve španělském podání tři typy užívaných veršů z hlediska jejich rytmu. Jedná se o typ stopový, cézurový a variabilní. Nejtypičtějším pro španělské prostředí je poslední jmenovaný, avšak všechny typy se mohou v rámci jednoho literárního útvaru bez problému prolínat. Ve studii čítající celkem třináct stran byl osvětlen i důvod, jež vedl O. Běliche ke studiu

³⁴ V roce 1970 článek Emila Volka *Oktosylabus romancí - brána k autochtonnímu španělskému verši*, a v roce 1968 článek Oldřicha Běliche - *K otázce rytmu španělských romancí*.

tohoto tématu. Podle pisatele se nedostávalo adekvátní pozornosti španělsky psané poezii především z toho důvodu, že byl její překlad značně problematický kvůli velkým rozdílům v pojetí rytmu a verše oproti poezii psané v jiných jazycích.

V padesátém třetím ročníku ČMF informoval Jiří Černý čtenáře tohoto periodika o již pátém lingvistickém kurzu určeném pro postgraduální studenty, který pořádala *Oficina Internacional de Investigación y Observación del Español* (OFINES), o jejímž vzniku v roce 1964 na stránkách ČMF informovala Sylva Pavlíková³⁵. Lingvistický kurz, o němž přinesl zprávu Jiří Černý, trval půl roku a zúčastnili se jej studenti z různých zemí. Vedle Španělska a zemí Latinské Ameriky se našli i zájemci z Belgie, Jugoslávie, Rumunska nebo Československa. Celkem bylo zorganizováno na devatenáct rozdílných vzdělávacích programů. Přednášky zahrnuté v každém z těchto programů byly co do zaměření, rozsahu a erudice zpracování velice různorodé, jak Jiří Černý ve svém článku podotýká. Různorodost témat dokazují následující úryvky: „*Prof. ANTONIO QUILIS podal přehledně vývoj fonetiky a vyložil současný stav fonologického výzkumu moderní španělštiny (...) v přednáškovém cyklu o struktuře španělského slovesa přednesl prof. M. SANCHEZ RUIPERREZ své názory na funkce španělských slovesných tvarů (...) prof. SEBASTIAN MARINER B. podal v přednáškách o větném vyjadřování modality ve španělštině zdařilou kritiku tradičních názorů na funkce španělských slovesných tvarů (...) o helenismech ve španělštině přednášel prof. MANUEL F. GALLIANO (...) problémům aplikované lingvistiky a audiovizuálních metod při výuce španělštiny pro cizince věnoval své přednášky prof. A. ROJO SASTRE z Paříže (...) prof. A. ALVAREZ VILLAR přednesl úvod do psycholingvistiky (...) prof. E. GARCÍA CAMARERO přednesl úvod do matematických struktur (...) prof. G. VEILLON na něho navázal a hovořil zejména o úloze a významu samočinných počítačů v lingvistice...*“ Z výčtu několika málo témat přednáškových cyklů je také patrné, že se dostalo prostoru novým lingvistickým směrům a přístupům.

Dalším příspěvkem v sekci *Zprávy* na straně 90 je krátká zmínka věnovaná vývoji na poli hispanistického bádání na území tehdejšího Ruska. Sylva Hamplová ve zprávě s názvem *Ze sovětské hispanistiky* vyjadřuje názor, že je třeba seznámit domácí čtenáře se sovětskou tvorbou zmiňovaného zaměření. Zmiňuje dvě publikace. První z nich je *Ispanistika v SSSR - bibliografía 1918-1969*, jež dokumentuje, jak již název

---

³⁵ Sylva Pavlíková, *Oficina internacional de información y observación del idioma español*, ČMF 1964, str. 313-314.

napovídá, monografie, učebnice, slovníky, disertační práce, odborné studie a další stati věnované španělštině, jejímu vývoji a tehdejšímu stavu. Další zmíněnou publikací byl soubor přednášek, které byly prezentovány na leningradském sjezdu sovětských hispanistů, jenž se konal v červnu roku 1970. Tato publikace nesla název *Pervaja vsesojuznaja konferencija po ispanskoj filologii*. Jelikož samotný pojem *hispanistika* v sobě může zahrnovat v závislosti na definici tohoto pojmu i zájem o portugalštinu, je třeba podotknout, že v případě těchto publikací jsou zahrnuta rovněž témata portugalská.

Na stranách 106 až 108 se Jozef Škultéty věnoval recenzi dvoudílného výkladového slovníku španělštiny, který vyšel v roce 1967. Autorkou tohoto slovníku byla María Molinerová a v příspěvku s názvem *María Moliner: Diccionario del uso del español* je tento lexikografický počín podroben důkladnému rozebrání a to především díky konfrontaci s jiným dílem - slovníkem Španělské královské akademie *DRAE*. K porovnání těchto dvou slovníků nedošlo náhodou. Důvodem byla skutečnost, že sama autorka prohlásila svůj slovník jako rozsahem téměř odpovídající *DRAE*. Recenze, jak je již u Jozefa Škultétyho zvykem, je poměrně důkladná, autor se nebojí kritiky ani chvály. Mezi slabší momenty práce řadí Škultéty výstavbu jednotlivých hesel. Významy nejsou řazeny podle četnosti jejich používání, ale podle etymologického hlediska. Na druhou stranu chválí velké množství gramatických vysvětlivek, jež informují například o korektních předložkových vazbách, nebo přepis výslovnosti u „problematických“ prvků. Zajímavým znakem recenze Jozefa Škultétyho je, že používá hojně citace vysvětlení některých jevů samotnou autorkou slovníku Mariou Molinerovou. Tyto citace jsou ponechány ve španělštině. Je možné, že důvod, kvůli němuž se pro tento postup Jozef Škultéty rozhodl, je ten, že se vyhne případným posunům ve významu, ke kterému by mohlo při překladu docházet. Nicméně je to jeden z prvků, jenž může odradit čtenáře, kteří nejsou ve španělštině nebo jiných románských jazycích natolik zblhlí, aby jim podstata sdělení ukrytého v těchto citacích neunikala. Otázkou je, zda by se o článek zajímalo větší množství čtenářů, kdyby byly citace řešeny jiným způsobem.

V roce 1960 prezentoval na stránkách časopisu *Philologica Pragensia* Josef Minář svou recenzi s názvem *Romanistica Pragensia*³⁶, nyní se s více než desetiletým odstupem

---

³⁶ J. Minář, *Romanistica Pragensia*, *Philologica Pragensia* 1960, s. 181-182.

pustil společně se Silvou Severovou do recenze šestého svazku sborníku *Romanistica Pragensia* na stránkách *Časopisu pro moderní filologii*. Příspěvek přináší přehled témat, jež autoři studií na stránkách recenzovaného periodika zkoumali. Nejedná se pouze o hispanisticky orientovaná témata, nejvíce je z románských jazyků je totiž zastoupena francouzština. V šestém svazku se pozornosti španělskému světu dostalo pouze díky literárněvědné studii Oldřich Běliče s názvem *Kompozice Valle-Inclánova románu Tyran Banderas*. Oldřich Bělič se zde na patnácti stranách věnoval analýze prozaického díla a nezvyklých principů tvorby R. M. Valle-Inclána.

Posledním hispanistickým tématem, kterému se v rámci padesátého třetího ročníku ČMF budeme věnovat, je krátká recenze Zdeňky Brančíkové s názvem *Salvador Bueno: Aproximaciones a la literatura hispanoamericana*, na kterou mohli čtenáři narazit na stránkách 167 a 168. Jedná se o soubor osmnácti studií, jež jsou věnovány různým literárním autorům nebo jejich dílům. Cíl, který Salvador Bueno sledoval při sestavování této publikace, byl dle jeho slov především popularizační. Doufal, že díky jeho práci se některé latinskoamerické literární počiny dostanou mezi širší - zahraniční - veřejnost. Dle soudu autorky recenze se mu to díky zdařilé koncepci knihy a vhodnému výběru témat může povést.

1.20 Rok 1972

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
54	1972	30	(není uvedeno rozřazení článků do tematických skupin; naše rozřídění: 5 články, 5 recenze, 3 zprávy)
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	180-183	Jozef Škultéty	Španielske adjektiva vyjadrujúce červenú farbu
Zprávy	187-188	Josef Dubský	Symposium o kontrastivní analýze španělštiny v Neuchatelu 1971

Zprávy	188-189	Jozef Škultéty	IV mezinárodní zjazd hispanistov
Recenze	64	Eduard Hodoušek	D. Miliani: La realidad mexicana en su novela de hoy
Recenze	191-192	Jozef Škultéty	Španielsko-slovenský a slovensko-španielský technický slovník

Rok 1972 přinesl padesátý čtvrtý ročník *Časopisu pro moderní filologii* a s ním na celkovém počtu pouhých třiceti stran na třináct příspěvků. Vzhledem ke skutečnosti, že *Časopis pro moderní filologii* v rámci časopisu *Philologica Pragensia*, jsme se rozhodli držet pro potřeby této práce jednoduchého klíče k určení příspěvků spadajících pod námi zkoumané periodikum. Vzhledem k tomu, že základním charakteristickým rysem časopisu *Philologica Pragensia* je jeho cizojazyčný charakter a naopak typická pro *Časopis pro moderní filologii* je tvorba prezentovaná v českém, popřípadě slovenském jazyce, je i v našem případě rozhodujícím faktorem jazyk příspěvků. Bohužel v jednotlivých číslech *Philologica Pragensia*, kdy je nějakým způsobem připojen i *Časopis pro moderní filologii*, není toto propojení vytvořeno podle stejného klíče. V některých číslech je ČMF oddělen, v jiných se obě periodika prolínají. Stejně tomu je i s vymezením příspěvků. Jsou čísla, kde je jasně napsána, zda jednotlivé příspěvky patří do sekce *Články*, *Recenze*, *Zprávy* nebo *Úvahy*, ale není tomu tak vždy. V roce 1972 se bohužel jednalo o ten případ, kdy nejsou články rozčleněny. Pro potřeby této práce jsme si dovolili článkům přiřadit jednotlivé kategorie podle jejich charakteristických rysů. Po tomto obsáhlejší úvodu, jenž, jak doufáme, čtenáře obeznámil se situací ohledně vydávání periodik tak zvaně „dva v jednom“, si dovolíme prohlásit následující. Čtyřiapadesátý ročník obsahoval pouhých 30 stran. Na těchto česky nebo slovensky psaných stranách jsme mohli nalézt třináct příspěvků, které bychom mohli rozdělit na pět článků, pět recenzí a tři zprávy. Hispanistická témata byla i přes malý rozsah časopisu zastoupena bohatou měrou. Nalézt jsme mohli celkem jeden článek dvě zprávy a dvě recenze.

Nejprve se zaměříme na jediný hispanisticky orientovaný článek tohoto čísla. Na stranách 180 až 183 se Jozef Škultéty věnoval problematice určitého typu přídavných jmen. Článek s názvem *Španielske adjektiva vyjadrujúce červenú farbu*,

jak již nadpis napovídá, je psán ve slovenském jazyce. Hned druhý odstavec přináší zajímavou informaci. Podle J. Casarese se ve španělském jazyce našlo přes šedesát přídavných jmen, která vyjadřují červenou barvu. Jozef Škultéty však došel k závěru ještě více šokujícím. Podle něj lze najít téměř sto padesát možných adjektiv, která se k vyjádření červené barvy vztahují. Dva odstavce se věnují původu těchto adjektiv. Nejvíce jich přešlo z latiny, další z arabštiny, francouzštiny nebo portugalštiny. Závěr studie je věnován výčtu velkého množství adjektiv, jež se řadí mezi ta, která vyjadřují červenou barvu a její různé odstíny.

Přesuneme-li se mezi *Zprávy*, pak nejprve narazíme na příspěvek Josefa Dubského, v němž se věnoval sympoziu konaném na přelomu června a července roku 1971 ve švýcarském univerzitním městě Neuchatelu. Příspěvek nese název *Symposium o kontrastivní analýze španělštiny v Neuchatelu 1971* a na prostoru o něco málo větším než je jedna stránka informuje o události zorganizované Evropskou asociací profesorů španělštiny (AEPE³⁷). Cílem tohoto setkání bylo srovnání některých románských jazyků s jazyky nerománskými v rámci projektu s názvem *Proyecto de Análisis Contrastivo del Español, el Francés y el Italiano (PACEFI)*. Tento projekt už probíhal, a tak byly na sympoziu předneseny dosavadní úkony, které byly v rámci projektu provedeny, a nastíněno bylo rovněž další směřování práce. V rámci již provedených studií byla patrná snaha nalézt hloubkovou strukturu jazyka na základě analýzy syntagmatických skupin věty. Tyto analýzy vycházely ze studia románských jazyků a do budoucna mají být rozšířeny i na jazyky germánské nebo slovanské. Úskalí, která v průběhu bádání vyvstala, byla například problematika pojetí trpného rodu nebo činitelů slovesného děje ve vzájemném vztahu s gramatickým předmětem a podmětem. Josef Dubský vyjádřil ve své zprávě názor, že závěry výzkumů *PACEFI* pomohou v budoucnu s výukou španělštiny a dalších cizích jazyků.

Další zprávu s názvem *IV. medzinárodný zjazd hispanistov* přednesl na stranách 188 až 189 Jozef Škultéty. Slovensky psaný příspěvek informuje o události, jež se konala od 30. srpna do 4. září 1971 ve španělském univerzitním městě Salamance. Počet účastníků od předešlých kongresů vzrostl a zastoupeno bylo na sedmadvacet států. Zajímavostí je, že se účastnili i dva japonští badatelé. Máme-li posuzovat podle počtu účastníků různých hispanistických setkání (jak o nich přispěvatelé ČMF průběžně

---

³⁷ Asociación Europea de Profesores de Español.

informovali) a jejich různorodosti co se státní příslušnosti týká, zájem o hispanistiku v tomto období má jistě vzestupnou tendenci. Na salamanské konferenci byla na programu témata literárněvědná, historická i lingvistická. Jako bonus byla po většinu dní zařazena i plenární zasedání, na nichž byl vždy přednesen příspěvek referující o nějakém významném hispanistovi. Celkově se podle slov Jozefa Škultétyho akce vydařila, i když si zlehka povzdechl nad tím, že „*Organizátori vynaložili namálo úsilia, aby sa kongres čo najlepšie vydaril, aj keď občas niečo zaškripalo (najmä časté zmeny v rozvrhu referátov)*.“

V roce 1972 už z hispanistických témat prezentovaných na stránkách ČMF zbývaly jen dva příspěvky. Jednalo se o recenze. Eduard Hodoušek se na straně 64 vyjádřil k publikaci věnované ucelení informací o vývoji a současném stavu romanopisectví na území Mexika. Recenze s názvem *Domingo Miliani: La realidad mexicana en su novela de hoy* vyzdvihuje popisovanou publikaci venezuelského profesora Dominga Milianiho jakožto výborně zpracovaného encyklopedického přehledu, jenž sice nepřináší žádné nové, převratné myšlenky, ale nastoluje pořádek v problematice do této doby neutříděné.

Poslední recenze tohoto ročníku je dílem pravidelného příspěvovatele Jozefa Škultétyho. Na stranách 191 a 192 čtenáře ČMF seznámil se slovenským slovníkem věnovaným technické španělštině. V recenzi *Španielsko-slovenský a slovensko-španielský technický slovník* je znatelné velké nadšení, které Jozef Škultéty v souvislosti s jeho vydáním pociťoval. Jedná se podle jeho slov o průkopnické dílo československé hispanistiky. Zastoupeno je zde šedesát dva technických disciplín. Na tvorbě slovníku se podílelo na třicet autorů a s nimi spolupracovalo ještě dvacet dalších lektorů. J. Škultéty se držel svého obvyklého postupu a pečlivě zdokumentoval nejen kladné, ale i ty méně povedené momenty. Jako „nejzásadnější“ problematický moment lze zmínit to, že spolu obě části slovníku (španělsko-slovenská a slovensko-španělská) nejsou v souladu, a tak není možné nalézt u všech hesel vždy odpovídající odkaz v druhé části slovníku. Pro představu heslo *caldera* má mezi svými významy zahrnut i význam *kráter*, avšak ve druhé části za heslem *kráter* slovo *caldera* nenalzáme. J. Škultéty při svém zkoumání slovníku narazil ještě na několik takových pochybení, jež ve své recenzi vypsál a vyjádřil názor, že v dalších vydáních se jich již autoři jistě vyvarují.

1.21 Rok 1973

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
55	1973	33	4 články, 6 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	58-59	Eduard Hodoušek	A. N. Pamies y S. D. Berry Carlos: Fuentes y la dualidad integral mexicana

Rok 1973 byl podobným roku 1972 v tom, jak byl koncipován obsah dvou sloučených časopisů. Pod *Časopis pro moderní filologii* spadalo jen přibližně třiatřicet česky psaných stran. Na těchto stranách jsme mohli rozlišit čtyři články a šest recenzí. Právě mezi recenzemi se ukrýval jediný česky psaný příspěvek s hispanistickou tematikou, jež můžeme spojit s *Časopisem pro moderní filologii*. Jednalo se o příspěvek Eduarda Hodouška s názvem *Alberto N. Pamies y C. Dean Berry: Carlos Fuentes y la dualidad integral mexicana*. Recenzovaná publikace je poměrně malého rozsahu, ale přináší umně vypracovanou charakteristiku tvorby Carlose Fuentesese. Dílo severoamerických badatelů se postupně věnuje všem obdobím tvorby C. Fuentesese, rozebírá některé její specifické rysy, všímá si způsobu vyjádření tzv. vnitřní a vnější reality. Po třech stěžejních kapitolách na řadu přichází kapitola shrnující závěry vzešlé z předcházejících částí a na závěr celé osmaosmdesát stránek dlouhé publikace je zahrnut i bibliografický soupis prací Carlose Fuentesese. Asi jediným momentem publikace severoamerických autorů se zdá E. Hodouškovi být to, že z analýzy byla vyloučena některá Fuentesova díla, která autoři nepokládali za hodna větší pozornosti. Eduard Hodoušek byl toho názoru, že díla jako *Las buenas conciencias*, *Zona sagrada* nebo *Cambio de piel* by v monografii tohoto charakteru neměla chybět. Tento knižní počín by měl být následován dalšími obdobného charakteru a E. Hodoušek se na ně dle svých slov již velmi těší.

1.22 Rok 1974

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
56	1974	30	3 články, 5 zprávy, 8 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Recenze	13-15	Jiří Černý	B. Pottier: Grammaire de l'espagnol
Zprávy	8-9	Zdeněk Hampl	Šedesátiny Josefa Krautmana

Rok 1974 byl dalším z řady těch, kdy byl rozsah *Časopisu pro moderní filologii* značně okleštěn, a tak šestapadesátý ročník přinesl na celkovém počtu třiceti stran tři články, pět zpráv a osm recenzí. Novinkou bylo, že příspěvky zahrnuté pod *Časopis pro moderní filologii* mají své vlastní číslování, a tak jsou pro naše potřeby jasně odlišený. Toto uspořádání ocenili jistě i ostatní čtenáři. Hispanistická témata nebyla opomenuta, a tak jsme mohli narazit na dva příspěvky. Jeden spadl do sekce *Recenzi*, druhý do sekce *Zpráv*.

Strany 8 a 9 přinesly zprávu Zdeňka Hampla, v níž informoval o významném jubileu osobnosti spjaté se španělským jazykem na českém území. Již název *Šedesátiny Josefa Krautmana* mluví za vše. Josef Krautman byl docentem španělského jazyka na ČVUT v Praze. Vzhledem k tomu, že se nejednalo pouze filologa, ale technicky orientovaného člověka, mohl Josef Krautman přispět španělské filologii mnoha svými znalostmi. Vznikala taková díla jako například *Pětijazyčný dopravní silniční slovník* (1965) nebo *Španělsko-český slovník stavební* (1967). J. Krautman publikoval i v různých jazykovědných a odborných časopisech a to nejen v česky psaných. Celkově přispěl k rozvoji španělské odborné terminologie a svou činností podnítil i další jedince, pro které se španělština stala „pracovním nástrojem“ v jejich technických oborech.

Druhým a zároveň posledním příspěvkem s hispanistickou tematikou v rámci šestapadesátého ročníku *Časopisu pro moderní filologii* byla recenze Jiřího Černého s názvem *Bernard Pottier: Grammaire de l'espagnol*. Na stranách 13 až 15 informuje J. Černý o francouzské gramatice španělštiny, která je v této době převratná ve způsobu, jakým gramatiku vykládá. První kapitola věnoval B. Pottier rozlišovací gramatickým

prostředkům (fonémickým, prosodickým, taktickým a pravopisným), druhá kapitola pojednává o syntagmatické skladně věty, ve třetí kapitole věnované sémantickým třídám se pak objevují termíny jako *taxém*, *semém* nebo *sém*. V publikaci z roku se zabydlují nové lingvistické přístupy, a proto si jistě vysloužila značnou pozornost i na stránkách ČMF. Ačkoliv Jiří Černý prohlašuje, že některé závěry autora *Grammaire de l'espagnol* by mohly být předmětem polemiky, vydání této knihy velice oceňuje. Sice se jedná o publikaci, jejímž předmětem zájmu je španělský jazyk, ale jak Jiří Černý konstatuje, může posloužit dobře i v rámci obecné lingvistiky. Některé závěry, k nimž B. Pottier dospěl, jsou uvedeny i v rámci Černého recenze. Příklady zajímavých jevů jsou pro větší přístupnost předloženy dokonce v českém jazyce. Čtvrtá kapitola se krátce, ale výstižně, věnovala systému komunikačního procesu. Závěr recenze Jiřího Černého dobře ilustruje, jak tuto publikaci vnímá: „*Neměli bychom se nechat oklamat názvem díla, neboť v Pottierově Gramatice španělštiny nejde jen o španělštinu a vůbec ne jenom o gramatiku.*“

1.23 Rok 1975

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
57	1975	31	3 články, 2 zprávy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Zprávy	17-24	Jan O. Fischer	Třicet let budování marxistické romanistiky

Rok 1975 přinesl samostatně číslovaný sedmapadesátý ročník *Časopisu pro moderní filologii*, který stále vycházel v rámci časopisu *Philologica Pragensia*. Na celkovém počtu jedenatřiceti stran se mohli čtenáři setkat se třemi články a dvěma zprávami. Hispanistická témata nebyla tentokrát v podstatě zahrnuta. Jediným článkem, jež můžeme do naší práce zahrnout, je zpráva Jana O. Fischera s názvem *Třicet let budování marxistické romanistiky* na stránkách 17 až 24. Jedná se o přepis projevu autora jakožto vedoucího redaktora ČMF, který byl přednesen 17. dubna roku 1975

v rámci oslavy třicátého výročí „osvobození vlasti Sovětskou armádou“. Ačkoliv se jedná o zhruba sedm hustě popsaných stránek, neshledáváme z dnešního pohledu žádný přínos, který by tento příspěvek představoval pro našeho čtenáře. Proto se tomuto textu nebudeme podrobněji věnovat. Zároveň by nebylo správné vůbec tento článek nezmínit. Je zjevné, že se jednalo o příspěvek, jenž v ČMF nesměl chybět z politických důvodů a jen ilustruje situaci, s níž se autoři, vědci a badatelé museli každodenně potýkat.

1.24 Rok 1976

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
58	1976	32	2 bibliografie, 5 zprávy, 5 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Zprávy	22-24	Zdeněk Hampl	Životní jubileum doc. dr. Oldřicha Tichého

Na pouhých dvaatřiceti samostatně číslovaných stránkách přinesl *Časopis pro moderní filologii* v roce 1976 celkem dvě bibliografie, pět zpráv a pět recenzí. Osmapadesátý ročník se mohl pyšnit jen jedním příspěvkem s hispanistickou tematikou. Jednalo se o zprávu Zdeňka Hampla s názvem *Životní jubileum doc. dr. Oldřicha Tichého*. Strany 22 až 24 byly věnovány shrnutí významných životních událostí a odborné tvorby Oldřicha Tichého u příležitosti jeho šedesátých narozenin. Krátce je shrnuta dosavadní profesní dráha, jíž se O. Tichý ubíral, poté je pozornost věnována především dvěma tématům. Prvním je pedagogické působení O. Tichého na Kubě, kam do této doby dvakrát pracovně vycestoval, druhé je věnováno jeho publikační činnosti. V rámci své zprávy přinesl Zdeněk Hampl i soupis nejvýznačnějších publikací, jimiž O. Tichý přispíval k rozvoji hispanistiky na našem území a také k rozvoji navazování přátelských vztahů Československa a zemí Latinské Ameriky, především pak Kuby.

1.25 Rok 1977

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
59	1977	31	1 články, 1 bibliografie, 8 zprávy, 3 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Bibliografie	3-8	Zdeňk Hampl	Soupis publikovaných prací doc. dr. Josefa Dubského
Zprávy	1-3	Jan Šabršula	K šedesátinám doc. dr. Josefa Dubského

Opět samostatně číslované strany přinesly v roce 1977 několik příspěvků, mezi nimiž jsme našli i hispanistická témata. Devětapadesátý ročník ČMF obsahoval celkem jeden článek, jednu bibliografii, osm zpráv a tři recenze na celkovém počtu jedenatřiceti stran. Jan Šabršula napsal zprávu o výročí významného českého hispanisty Josefa Dubského. Nadpis *K šedesátinám doc. dr. Josefa Dubského, CSc.* uvedl třístránkový biografický medailonek shrnující studijní i profesní kariéru jubilanta. Vyzdvihnuta byla především aktivní lexikografická činnost, ale i celkový přínos pro výuku španělštiny na našem území. Zpráva, kterou sepsal Jan Šabršula, posloužila zároveň jako úvod k dalšímu příspěvku. Tentokrát se jednalo o bibliografický soupis vypracovaný Zdeňkem Hamplem. Šest stran obsahovalo souhrn článků, studií, recenzí, učebnic a skript, slovníků a překladů. Z tohoto soupisu je zjevné, že J. Dubský byl velmi aktivním autorem. Články Josefa Dubského se objevovaly například v periodících jako *Cizí jazyky ve škole*, *Philologica Pragensia* nebo *Časopis pro moderní filologii*. J. Dubský nepublikoval pouze v českém jazyce, ale také ve francouzštině, španělštině nebo angličtině. Přehledný bibliografický soupis do roku 1977 čítal celkem čtyřicet devět studií a článků (plus čtyři, které prozatím zůstávali jen v rukopise), padesát tři učebnic a skript, pět slovníků, sedm překladů a osmapadesát recenzí.

1.26 Rok 1978

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
60	1978	32	1 články, 3 zprávy, 6 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	7-8	Zdeněk Hampl	O. Bělič: En busca del verso español
Recenze	8-9	František Vrhel	Litterae Hispanae el Lusitanae

Šedesátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* přinesl v roce 1978 na svých dvaatřiceti samostatně číslovaných stranách celkem jeden článek, tři zprávy a pět recenzí. Právě mezi recenzemi jsme mohli nalézt dvě, jež měly spojitost se španělštinou.

Na stranách sedm a osm představil Zdeněk Hampl recenzi španělsky psané knihy svého kolegy, profesora Oldřicha Běliče, která vyšla v roce 1977. Publikace *En busca del verso español* je vlastně souborem tří dříve publikovaných studií věnovaných problematice španělského verše. První ze studií a zároveň první část knihy je na stranách 9 až 39 a nese název *Tomás Navarro y la versología española*. Druhá, následující studie, na stranách 40 až 76 má nadpis *Rafael Balbín y la versología española*. Poslední část knihy je pak uvedena nadpisem *El Español como material del verso* a nalezneme ji na stranách 77 až 107. S poslední částí se měli čtenáři ČMF možnost (ve zkrácené podobě) seznámit v českém jazyce na stránkách ČMF v roce 1971 na stranách 174 až 186. Zdeněk Hampl se dle svých slov domníval, že tato publikace se stane jednou ze základních příruček zkoumající problematiku španělské versologie. Předpokládá, že díky sepsání ve španělštině nabude i mezinárodního významu.

Dalším příspěvkem byla v roce 1978 recenze sborníku, jenž vyšel v mnichovském nakladatelství v roce 1968 u příležitosti padesátého výročí existence Iberoamerického výzkumného ústavu v Hamburku. Jelikož příspěvovatelé nebyli pouze němečtí autoři, sborník se stal výsledkem mezinárodní spolupráce. Jak již název *Litterae Hispanae el Lusitanae* napovídá, předmětem zájmu nebyl pouze hispánský svět, ale rovněž svět portugalský. František Vrhel, který se ujal sepsání tohoto příspěvku pro ČMF, sborník

Literae Hispanae el Lusitanae charakterizoval takto: „Lze říci, že jde o jakousi ukázkou synchronního shrnutí diferenciované činnosti ústavu v rámci spíše tradičně chápané filologie.“ Ve sborníku jsou v rámci jedenatřiceti příspěvků zahrnuta témata věnující se interpretaci textů a témata řešící lingvistickou a literární etymologii. Mezi příspěvovatelé lze narazit na jména jako je J. P. Rona, Manuel Alvaro, Dámaso Alonso, Rafael Lapesa nebo B. Pottier. Sborník je Františkem Vrhelem chápán jako dílo, jež by mohlo posloužit jako prvek zachycující stav, v němž se v této době nacházela studia hispanistická a lusobrazilská.

1.27 Rok 1979

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
61	1979	32	5 články, 4 zprávy, 4 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	32	Zdeněk Hampl	O. Bělič: Stručné dějiny španělského dramatu
Recenze	15-16	Zdeněk Hampl	J. Dubský a kol.: Velký španělsko-český slovník I-II

Rok 1979 přinesl celkem pět článků, čtyři recenze a čtyři zprávy na celkovém počtu dvaatřiceti samostatně číslovaných stran v rámci vydání časopisu *Philologica Pragensia*. Stejně jako v případě předcházejícího ročníku i v tom jedenašedesátém mohli čtenáři narazit na dvě recenze s hispanistickou tematikou.

První z recenzí nesla název *J. Dubský a kol.: Velký španělsko-český slovník I-II* a pro *Časopis pro moderní filologii* ji sepsal pilný příspěvovatel Zdeněk Hampl. Recenze se věnuje prvnímu takovému lexikografickému dílu na našem území. Slovník byl dvousvazkový. Jeho první svazek vyšel v roce 1977 a čítal celkem 960 stran, druhý svazek, jenž vyšel o rok později, měl stran 848. Celá recenze má trochu jiný charakter, než jsme na stranách *Časopisu pro moderní filologii* zvyklí. Z kritických připomínek se setkáváme pouze s jednou konkrétní „výtkou“, jež zmiňuje heslo *peaje*, které

by dle Zdeňka Hampla mohlo mít rozšířen význam ještě o další, který ve *Velkém španělsko-českém slovníku* nenalezneme. Jedná se ale jen o maličkost a Zdeněk Hampl sám říká, že v tak rozsáhlém díle by bylo vždy možno nalézt takovéto nedostatky, což v žádném případě neznamená, že by tím dílo ztrácelo na svém přínosu a důležitosti. Z tohoto důvodu se běžnému rozboru recenzovaného díla, jak jej ze stránek ČMF známe, vyvaroval. Prostor pro svůj příspěvek věnoval krátké zmínce o přínosech Josefa Dubského a jeho dalších dílech, připomenutí úskalí, s nimiž se autoři španělsko-českého slovníku museli vypořádat a také pochvalným soudům věnovaným na adresu stylistického zpracování slovníku. Na konci své zprávy vyjádřil Z. Hampl přání, aby sloužil tento lexikografický počín širokému spektru zájemců o jazyk Španělska a příslušných zemí Latinské Ameriky.

Také druhá recenze pocházela z pera Zdeňka Hampla. Tentokrát nesla název *O. Bělič: Stručné dějiny španělského dramatu* a na straně 32 přinášela krátkou zprávu o skriptech, jež Oldřich Bělič vypracoval pro studenty divadelní vědy. Na sto čtyřiceti sedmi stranách se věnoval vývoji divadla na území Pyrenejského poloostrova od dob středověku až po současnost. Nejvíce pozornosti bylo věnováno období tzv. zlatého věku španělského písemnictví, tedy šestnáctému a sedmnáctému století. Skripta jsou doplněna ukázkou z *Dějin španělské literatury* od Juana Chabáse a ukázkou pojednání *Nové umění skládati komedie* od Lopeho de Vegy.

1.28 Rok 1980

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
62	1980	32	2 články, 2 zprávy, 3 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	32	Sylva Hamplová	J. Škultéty: Kapitoly z chromatickej terminológie slovenčiny a románských jazykov

Rok 1980 přinesl šedesátý druhý ročník ČMF a s ním celkem dva články, dvě zprávy a tři recenze. To vše na dvaatřiceti stranách. Pouze jeden příspěvek můžeme prohlásit

za hispanisticky orientovaný. Jednalo se o recenzi Sylvie Hamplové, která se věnovala publikaci Jozefa Škultétyho. V recenzi na straně 32 s názvem *J. Škultéty: Kapitoly z chromatickej terminológie slovenčiny a románských jazykov* se Sylva Hamplová věnovala dílu J. Škultétyho, jenž na 142 stranách přednesl přehled způsobů vyjadřování barev a barevných odstínů ve slovenštině a v dalších - románských - jazycích. J. Škultéty popsal systém vzniku přídavných jmen označujících barevnost ve slovenštině a poté i ve španělštině. Hlavním poznatkem, který z práce Jozefa Škultétyho vyplývá, je shrnut v následujícím úryvku z recenze Sylvie Hamplové. „*Relativní nedostatek chromatických adjektiv se v románských jazycích (kromě rumunštiny) kompenzuje substantivy, která označují různé předměty a jevy typického zabarvení.*“ Pro zájemce o španělský jazyk se pak v publikaci J. Škultétyho nachází kapitola, jež řeší rozdílnosti chromatických adjektiv ve španělštině evropské a té latinskoamerické.

1.29 Rok 1981

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
63	1981	32	2 články, 2 bibliografie, 4 zprávy, 5 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	16	Zdeněk Hampl	J. Dubský, V. Rejzek: Česko-španělský slovník

Rok 1981 se v *Časopise pro moderní filologii* nesetkal se žádnou změnou, co se rozsahu týká. Na dvaatřiceti stranách jsme se opět mohli setkat pouze s několika příspěvky. V šedesátém třetím ročníku se jednalo o dva články, dvě bibliografie, čtyři zprávy a pět recenzí. Hispanistický svět zde narazil opět pouze na jednu recenzi. Jednalo se o příspěvek Zdeňka Hampla s názvem *J. Dubský, V. Rejzek: Česko-španělský slovník*. Z. Hampl ve svém příspěvku přinesl informaci o druhém, přepracovaném, vydání tohoto slovníku z roku 1980. Změny, ke kterým oproti prvnímu vydání došlo, kvituje s potěšením. Pozitivně se staví například k podstatnému rozšíření významů u některých

hesel, vyzdvihl také zařazení některých „nezbytných“ politických termínů, jež v prvním vydání chyběly. Jednalo se například o hesla „*třídně uvědomělý*“, „*revoluční uvědomění*“ nebo „*uvolnění mezinárodního napětí*“. V každém případě se jednalo na poli lexikografických publikací opět o posun kupředu. *Česko-španělský slovník* dvojice autorů Dubského a Rejzka je vhodným doplněním ke *Španělsko-českému slovníku* od Josefa Dubského, který vyšel v roce 1979.

1.30 Rok 1982

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
64	1982	31	3 články, 1 zpráva, 6 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	29-30	Bohumil Zavadil	J. Šabršula a kol.: Úvod do srovnávacího studia románských jazyků I-II

Čtyřiašedesátý ročník ČMF na svých jedenatřiceti stranách v roce 1982 prezentoval tři články, jednu zprávu a šest recenzí. Jen jednu recenzi mohli čtenáři spojit se španělským světem. Řeč je o příspěvku Bohumila Zavadila s názvem *J. Šabršula a kol.: Úvod do srovnávacího studia románských jazyků I-II*. Jak nadpis recenze napovídá, nejedná se o téma čistě hispanistické, ale na španělštinu zde přišla řeč v rámci ostatních románských jazyků, kterým byla skripta Jana Šabršuly věnována. Většina obsahu pojednává o vývoji latiny, změnách, k jimž v ní docházelo, a jež vedly ke vzniku románských jazyků. B. Zavadil se k těmto dvoudílným skriptům staví velice pozitivně, dokonce je označuje za reprezentativní dílo české romanistiky a vyjadřuje politování nad tím, že se mu nedostalo knižního vydání a zůstalo pouze v podobě skript. *Úvod do srovnávacího studia románských jazyků I-II* má posloužit nejen vysokoškolským studentům a doktorandům, ale také zájemcům z řad odborné veřejnosti.

1.31 Rok 1984

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
66	1984	26	3 články, 5 zprávy, 3 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	2-7	Anna Housková	Dvojí vidění světa v chilském románu 20. století

V roce 1983 jsme se na stránkách *Časopisu pro moderní filologii* mohli setkat se třemi články, jednou bibliografií, dvěma zprávami a jednou recenzí, ale ani jednou jsme nenarazili na téma s hispanistickou tematikou. Na takové téma jsme si museli počkat o rok déle. V roce 1984, v rámci šestašedesátého ročníku ČMF se mezi třemi články, pěti zprávami a třemi recenzemi objevil článek Anny Houskové zabírající šest z celkového počtu šestadvaceti stran, které v tomto roce *Časopis pro moderní filologii* obsahoval.

Na článek s názvem *Dvojí vidění světa v chilském románu 20. století* mohli čtenáři narazit na stranách 2 až 7. Jedná se o článek, jenž vychází z přednášky prezentované na konferenci Rady mladých odborníků Ústavu pro českou a světovou literaturu Československé akademie věd, která se konala na podzim roku 1982. Ve svém článku nejprve Anna Housková stručně nastínila periodizaci chilské literatury ve dvacátém století a poté se věnovala rozboru dvou děl, jež byla charakteristickými zástupci dvou hlavních proudů v chilské románové tvorbě. Prvním z analyzovaných románů byl román *Hrdlička* z roku 1920, v originále *Zuzrulita*, od spisovatele Mariana Lattoreho. Rozboru tohoto díla se věnovala A. Housková velice pečlivě. V rámci celého článku mu byla dedikována přibližně polovina jeho rozsahu. Po podrobném rozboru románu M. Lattoreho následoval podobný, ale o poznání stručnější, rozbor románu dalšího chilského spisovatele Fernanda Alegrí s názvem *Favorit*. Článek Anny Houskové je určen odbornému publiku a nuance, které popisuje u každého z obou děl, jsou pro laika těžko pochopitelné.

1.32 Rok 1990

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
72	1990	31	4 články, 3 zprávy, 6 recenze
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Články	11	Jan O. Fischer	70. let zakladatele československé hispanistiky

Od roku 1984 se po dlouhou dobu v *Časopise pro moderní filologii* žádné téma s hispanistickou tematikou neobjevilo. Časopis vycházel stále v rámci *Philologica Pragensia* a jeho obsah byl vměstnán vždy na maximálně dvaatřicet stran. V roce 1990 se v sedmdesátém druhém ročníku po dlouhé době objevuje zmínka spjatá s hispanistickým světem. Na jedenatřiceti stranách tohoto ročníku se mezi čtyřmi články, třemi zprávami a šesti recenzemi objevila zpráva s názvem *70. let zakladatele československé hispanistiky* věnovaná osobnosti Oldřicha Běliče. Jan O. Fischer, autor příspěvku, se v krátkosti věnoval vyzdvižení dvou hlavních oblastí, ve kterých přínos Oldřicha Běliče znamenal obrovský pokrok pro hispanistiku na našem území a nejen na něm. Jednalo se o jeho velké dílo věnované pikaresknímu románu a jeho bádání na poli versologickém. O. Bělič se nevěnoval pouze evropské španělštině, ale oblast svého zájmu rozšířil také na oblast Latinské Ameriky, konkrétně Kubu a Chile. K jednotlivým dílům se Jan O. Fischer nevyjadřoval, jelikož jejich soupisu byla již věnována pozornost na stránkách časopisu *Philologica Pragensia* v roce 1980.

1.33 Rok 1991

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
73	1991	128	9 články, 4 rozhledy, 9 recenze, 7 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název

Rozhledy	44-48	Jiří Černý	Americká španělština a západoněmecký projekt slovníku amerikanismů
----------	-------	------------	--

Rok 1991 znamenal po dlouhé době velmi dobrou zprávu ve vydávání *Časopisu pro moderní filologii*, protože toto periodikum se po téměř dvaceti letech osamostatnilo od časopisu *Philologica Pragensia*. Třiasedmdesátý ročník tedy přinesl na sto dvaceti osmi stranách na devětadvacet příspěvků. Čtenáři mohli narazit na devět článků, čtyři rozhledy, devět recenzí a sedm příspěvků zařazených do sekce kronika. A právě v sekci *Rozhledů* se objevilo téma hispanistické. Jednalo se o příspěvek Jiřího Černého.

Za názvem *Americká španělština a západoněmecký projekt slovníku amerikanismů* se na stranách 44 až 48 skrývala zpráva informující o zajímavém počínu německých hispanistů. Projekt obrovských rozměrů, do něhož se lingvisté z Německa pustili, spočíval v sestavení edice devatenácti svazků slovníků. Počet devatenáct nebyl náhodným, jelikož každý ze slovníků se měl věnovat jedné latinskoamerické zemi. V době sepsání této zprávy byl jeden svazek vydán a další byl ve fázi příprav. Metodika získávání informací k sestavení těchto lexikografických děl byla jednotná a je také stručně přiblížena čtenářům ČMF. Hlavními body byl především pobyt na území daného státu po dobu minimálně tří měsíců a další společné kroky. Zmínky se dostalo také problémům, jež vyžadovaly pozornost lingvistů pracujících na tomto projektu. Především se jednalo o tu skutečnost, že byla potřeba vymezit heslo *amerikanismus* a vypořádat se s problémem, že jazykové izoglosy zdaleka ne vždy kopírovaly hranice jednotlivých států. Díky dodatečným poznámkám a odkazům v textu se s těmito problematickými momenty lingvisté vypořádávali, jak nejlépe mohli. Ovšem na co bychom chtěli upozornit především, je fakt, že celý slovník by počítačově zpracován. Lingvistice se začaly otevírat nové, netušené možnosti. Na tento posun ve způsobu zpracování nezapomněl Jiří Černý několikrát během své zprávy upozornit a vyzdvihoval mnohé výhody, které tento postup skýtá. Z dnešního pohledu se nejedná o „zázrak“, ale je dobré zaregistrovat tento bod zvratu nejen na poli lingvistickém. K tisku docházelo přímo z počítače, a tak byla jednodušší a rychlejší korektura i na poslední chvíli, nově se objevila do té doby nemyslitelná možnost extrahovat podle určitého kritéria hesla a ta případně opět tisknout. Pokrok, který v této době díky počítačovému zpracování dat začínal nabírat na obrátkách, bude hrát velmi důležitou

roli v budoucím lingvistickém bádání, a tak je dobré věnovat pozornost jednomu z dokladů tohoto pokroku.

1.34 Rok 1992

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
74	1992	128	8 články, 4 diskuse, 3 rozhledy, 6 recenze, 1 glosy, 5 zprávy, 5 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	127-128	Jiří Černý	José Polo: Manifesto ortográfico de la lengua española

Rok 1992 se na sto dvaceti osmi stranách *Časopisu pro moderní filologii* ukázal jako velice plodný. Čtyřiasedmdesátý ročník přinesl celkem dvaatřicet příspěvků. Jednalo se o osm článků, čtyři diskuse, tři rozhledy, jednu glosu, pět zpráv a pět příspěvků v sekci kronika. I přes velké množství článků se na hispanistickou tematiku dostalo pouze v jednom případě díky recenzi Jiřího Černého s názvem *José Polo: Manifesto ortográfico de la lengua española*.

Poslední dvě strany celého ročníku, tedy strany 127 a 128, byly věnovány krátkému příspěvku, jenž informoval o znepokojení některých jazykovědců nad stavem španělštiny. Především pak nad upadajícími znalostmi rodilých mluvčích, co se pravopisu, a interpunkce především, týká. José Polo sepsal tuto knihu jako „varování“ před situací, která byla diskutována ve španělských médiích okolo roku 1990. Problematické body vidí, jak již bylo napsáno, ve špatném používání interpunkce, které je dáno jak neznalostí, tak interferencemi z jiných jazyků. J. Polo upozorňuje například i na to, že chyby lze nalézt i v textu španělské ústavy. Problém špatného používání čárek chápe jako nejzásadnější vzhledem k tomu, že kvůli jejich nesprávnému umístění může docházet k významovým posunům v textu. Text manifestu vyšel v knižní podobě v roce 1990 a byl sepsán na celkovém počtu 118 stran.

1.35 Rok 1993

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
75	1993	128	7 články, 3 rozhledy, 9 recenze, 3 zprávy, 2 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	123-125	Josef Dubský	Sborník jazykovědných a metodických prací katedry románských jazyků VŠE

Sedmdesátý pátý ročník ČMF přinesl na svých sto dvaceti osmi stranách celkem čtyřiadvacet příspěvků. Mezi těmito příspěvky mohli čtenáři narazit na sedm článků, tři rozhledy, devět recenzí, tři zprávy a dva příspěvky v sekci kronika. S hispanistickým tématem se mohli setkat opět pouze jednou, stejně jako v předchozím roce až ke konci celého časopisu.

V sekci recenze se nacházel příspěvek Josefa Dubského s názvem *Sborník jazykovědných a metodických prací katedry románských jazyků VŠE*. Na stranách 123 až 125 se J. Dubský věnoval sborníku, v němž bylo v roce 1993 možno narazit na příspěvky s tematikou věnovanou francouzskému a španělskému jazyku. Španělský jazyk byl reprezentován dvěma jazykovědnými příspěvky a dvěma příspěvky věnovanými metodologii výuky španělštiny. Konkrétně se jednalo o následující články: V. Hlavičková: *Cizí slova ve španělském ekonomickém jazyce*, D. Lovászová: *Vývoj a současný stav prací na kodifikaci mexické varianty spisovné španělštiny*, V. Hlavičková: *K problematice testování jazykovědných znalostí španělštiny* a O. Macíková: *Nové směry ve španělské obchodní korespondenci se zřetelem k výuce obchodní korespondence*. Josef Dubský tento sborník i přes některé výtky týkající se funkční stylistiky a textologie v teoretických částech chválí a chápe jej jako další z nástrojů, jež pomohou rozvoji zájmu o románské jazyky nejen na půdě Vysoké školy ekonomické v Praze.

1.36 Rok 1994

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
76	1994	128	10 články, 10 recenze, 2 zprávy, 2 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	90-100	Soňa Nacherová	Fonetická adaptace anglicismů v současné španělštině

Deset článků, deset recenzí, dvě zprávy a dva příspěvky v sekci kronika, celkem tedy dvacet čtyři příspěvků na sto dvaceti osmi stranách. To přinesl rok 1994 a s ním v pořadí již sedmdesátý šestý ročník *Časopisu pro moderní filologii*. Mezi všemi příspěvky jsme našli jeden, jemuž se budeme věnovat v této práci. Jedná se o příspěvek rozsáhlejší, než tomu bylo v minulých ročnících, protože se nejedná o recenzi nebo zprávu, nýbrž o článek.

Soňa Nacherová prezentovala na stranách 90 až 100 studii s názvem *Fonetická adaptace anglicismů v současné španělštině*. Pečlivě zpracovaná studie přináší vhled do problematiky, jež byla v roce 1994 aktuální a jež je dle našeho názoru aktuální stále. Anglické výrazy, které se různou měrou ustálily ve španělštině, jsou zde podrobeny komplexnímu rozboru. Cílem práce Soni Nacherové bylo, jak sama píše, především: „...zpracování dosud vcelku nepublikovaných dokladů jejich systemizace a charakteristika, utřídění výslovnostních variant a pokus o zpřesnění některých postupů fonetické adaptace cizích slov ve španělštině v teoretické rovině.“ Studie je výsledkem analýzy textů, které autorka článku sesbírala ve španělských periodikách a španělských odborných textech. Teoretické výstupy, k nimž došla, jsou místy doplněny i o konkrétní příklady. Anglická slova se do španělštiny adaptují na více rovinách, které se pokusila S. Nacherová postihnout. Grafické zachycení těchto výrazů je jedním z nich, ale pro potřeby práce bylo nezbytné zabývat se především fonetickou realizací. Obě tyto roviny spolu velmi úzce souvisí. V první části své studie se S. Nacherová věnovala postupu adaptace cizích slov do španělštiny na základě filtrů, jež si pro potřeby své práce stanovila. Ve druhé části věnovala pisatelka svoji pozornost výslovnostním variantám anglicismů a tyto závěry pak konfrontovala s rodilými

mluvčími. Na závěr S. Nacherová shrnula důvody, jež vedou ke změnám ve fonetické a morfologické rovině. Na konci svého pojednání vyslovila domněnku, že je třeba sledovat další vývoj tohoto fenoménu, jelikož se může do budoucna jednat o zásadní lingvistický jev.

1.37 Rok 1995

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
77	1995	128	10 články, 4 rozhledy, 6 recenze, 4 zprávy, 2 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	54-55	Petr Čermák	V. Baéz San José: Fundamentos críticos de la gramática de las dependencias

Sedmdesátý sedmý ročník *Časopisu pro moderní filologii* přinesl celkem deset článků, čtyři rozhledy, šest recenzí, čtyři zprávy a dva příspěvky v sekci kronika. Na sto šedesáti osmi stranách bylo možno nalézt jeden příspěvek s tematikou, jež nás pro potřeby naší práce bude zajímat.

Roku 1995 sepsal do ČMF Petr Čermák recenzi, která se věnuje knize Valeria Baéze San Josého s názvem *Fundamentos críticos de la gramática de las dependencias*, jež vyšla v rámci edice s názvem *Textos de apoyo*. Nové lingvistické přístupy a školy se v této době již značně rozvíjely, a tak doklady zájmu o tyto moderní směry nalzáme i na stránkách ČMF. V. Baéz se chystal se svými kolegy na sestavení španělského valenčního slovníku a při příležitosti těchto přípravných prací publikoval právě recenzovanou práci. P. Čermák se na začátku recenze zmiňuje o tom, že pro V. Baéze je typické zaměřovat se na středoevropskou hispanistiku, a co je pro nás nejzajímavější, orientuje se rovněž v lingvistice české a ve svých pracích cituje i takové osobnosti, jako je František Daneš nebo Petr Sgall. Nicméně v rámci *Fundamentos críticos de la gramática de las dependencias* se V. Baéz nejprve věnoval nastínění teorie valenční syntaxe a Lucienu Tesniérovi. Po upozornění na některé sporné momenty této teorie se pouští V. Baéz do konfrontace tohoto přístupu s teorií generativní lingvistiky.

Mezi oběma přístupy nalézají shodné body, především pak v počátečních momentech obou přístupů. Po úvodním přiblížení valenční gramatiky se V. Baéz ponořil hlouběji do problematiky. Jak Petr Čermák uvádí: „*Baézova práce chce být úvodem do závislostní a valenční syntaxe, často však přepokládá informovaného čtenáře. Ani metoda výkladu není nejšťastnější: autor občas kritizuje určitý názor, aniž ho ovšem předem, byť jen stručně, vyloží.*“ Jelikož se jednalo o dílo, jež mělo přiblížit španělskému publiku problematiku, která do této doby nezaznamenala žádný velký zájem, je zjevné, že připomínka P. Čermáka ukazuje na důležitý aspekt práce. Pozitivním přínosem bylo nicméně to, že se o valenční a závislostní gramatice začalo na španělském území více mluvit.

1.38 Rok 1996

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
78	1996	128	6 články, 2 rozhledy, 15 recenze, 3 glosy, 1 zpráva, 3 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	43-44	Petr Čermák	Violeta Demonte - Teoría Sintáctica: de las estructuras a la rección

Rok 1996 přinesl v *Časopise pro moderní filologii* množství příspěvků. Jednalo se o šest článků, dva rozhledy, patnáct recenzí, tři glosy, jednu zprávu a tři příspěvky v sekci kronika. Na sto dvaceti osmi stranách, které osmasedmdesátý ročník obsahoval, jsme mohli narazit na jednu recenzi, jež si povšimla publikační činnosti na španělském území. Petr Čermák se na stranách 43 a 44 věnoval dílu, které vyšlo v edici *Textos de Apoyo*. V předcházejícím ročníku ČMF jsme zaznamenali recenzi s názvem *V. Baéz San José: Fundamentos críticos de la gramática de las dependencias* věnovanou také jednomu z děl ze zmiňované edice *Textos de Apoyo*. Recenze v roce 1996 nesla název *Violeta Demonte - Teoría Sintáctica: de las estructuras a la rección* a opět přinesla pohled do jednoho ze zákoutí moderních lingvistických teorií. Na americké lingvistické

směry orientovaná Violeta Demonteová se ve své publikaci věnovala přednesení hlavních principů generativní gramatiky a následně i informování o posledním vývoji na tomto poli. Petr Čermák popsal koncepci celé knihy, v níž spatřuje pozitivní i negativní stránky. Jelikož celá publikace je rozdělena na kapitoly, z nichž je každá věnována jinému modelu generativní gramatiky, mohou tyto kapitoly fungovat samostatně. Problematickým momentem je však to, že ne vždy je látka zcela propojena a vysvětlena. Dochází i k té situaci, že je termín vysvětlen v jedné ze závěrečných kapitol, avšak autorka s ním pracuje již od kapitoly první. Modely jsou představovány na příkladech z angličtiny a aplikace generativní lingvistiky na španělskou realitu není v této knize brána v potaz. Španělština a generativní lingvistika se staly předmětem zájmu V. Demonteové v jejích dalších publikacích. Celkově má recenzovaná kniha za úkol především zprostředkovat prvotní vhled do této problematiky a podle Petra Čermáka se tento cíl podařilo zvládnout úspěšně. Stejně jako tomu bylo na konci výše zmiňované recenze P. Čermáka v předcházejícím roce, i zde si na konci svého příspěvku povzdechl nad tím, že na našem území nemáme obdobu španělské edice *Textos de Apoyo*.

1.39 Rok 1999

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
81	1999	128	10 články, 8 recenze, 7 zprávy, 5 kronika, 1 přílohy
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	41-50	Petra Knotová	Jazykové komunikace dvojjazyčné hispánské mládeže v Novém Mexiku: "Spanglish"

Po „hispanistické přestávce“ k níž došlo v letech 1997 a 1998 jsme na stránkách jedenaosmdesátého ročníku *Časopisu pro moderní filologii* mohli nalézt námi vyhledávanou tematiku. Na sto dvacetí osmi stranách bylo publikováno celkem deset článků, osm recenzí, sedm zpráv, pět příspěvků v sekci kronika a jedna příloha. Právě mezi *Články* se v roce 1999 objevila studie Petry Knotové s názvem *Jazykové*

komunikace dvojjazyčné hispánské mládeže v Novém Mexiku: "Spanglish". Aktuální a velice poutavé téma si mohli čtenáři nastudovat na stranách 41 až 50. Autorka ve svém článku vychází z vlastního pobytu na univerzitě *New Mexico State University*. Problematika tzv. *spanglish* se stala předmětem její diplomové práce z roku 1997. Na stránky ČMF se autorka rozhodla shrnout především poznatky získané z praktického bádání na poli komunikace mezi studenty na univerzitní půdě zmiňované univerzity v Novém Mexiku. Autorka se na stránkách ČMF nejprve věnovala nastínění geografického umístění Nového Mexika a jeho zajímavé historii, poté analyzovala národnostní složení na území tohoto státu a zmínila i fakt, že v tomto americkém státě jsou dva oficiální jazyky (vedle angličtiny i španělština). Celý tento úvod nebyl bezúčelný. Ilustroval skutečnost, jež vedla k jazykové situaci, která na tomto území panuje. Po úvodu jsou zařazeny konkrétní příklady ilustrující tzv. přepínání jazykových kódů na lexikální úrovni. Následuje výčet důvodů, které autorka textu chápe jako určující momenty v procesu, v němž se mluvčí rozhodne „přeskakovat“ mezi jazyky. Důležitý je i soupis těch situací, které nejsou možné ani ve *spanglish*. Autorka předpokládá, že její výzkum může být nápomocný například při literární tvorbě, popřípadě překladu nejen literárních děl. Pravidla, ke kterým ve svém výzkumu dospěla, následně ověřovala v praxi. K ověřování docházelo pomocí dotazníků, na něž odpovídali studenti zapsaní na seminář španělského jazyka pro rodilé mluvčí. Studenti, kteří se účastnili tohoto semináře, byli Američané hispánského původu, kteří španělštinu ovládali v její mluvené formě, protože se jí naučili v domácím prostředí, ale psaná podoba jim činila značné potíže. Dotazníky jsou v článku poměrně podrobně popsány a vysvětleny jsou důvody, jež vedly ke kladení určitých dotazů. Některé výsledky, které z výzkumu vyplynuly, jsou v článku Petry Knotové uvedeny i s procentuálními údaji. Tento článek hodnotíme jako velice zajímavý a dovolujeme si jej doporučit k prostudování každému, kdo by se o problematiku mísení zkoumaných jazyků zajímal.

1.40 Rok 2001

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
83	2001	128	8 články, 8 recenze, 1 rozhledy, 6 zprávy, 5 kronika

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	112-115	Petr Čermák	Real Academia Española: Ortografía de la lengua española

V roce 2000 se čtenáři ČMF nedočkali hispanisticky orientovaného příspěvku ani jednou. V roce následujícím se v rámci osmdesátého třetího ročníku ČMF mohli setkat zájemci o španělský jazyk s jednou recenzí. Na již ustáleném počtu sto dvaceti osmi stran se nacházelo v roce 2001 osm článků, osm recenzí, jeden rozhled, šest zpráv a pět příspěvků v sekci kronika. Příspěvek Petra Čermáka s názvem *Real Academia Española: Ortografía de la lengua española* se nacházel na stranách 112 až 115 a spadal pod sekci *Recenze*. P. Čermák se ve své recenzi nejprve věnoval problematice pravopisných reforem v realitě španělsky mluveného světa. Španělská královská akademie se dle jeho slov musela vypořádávat s problémy, s nimiž se u jiných jazyků neseťkáváme. Zajímavá je i zmínka o návrhu změny pravopisu, se kterou v roce 1997 přišel Gabriel García Márquez. Ten navrhoval poměrně radikální změny, k nimž by dle jeho názoru mělo v pravidlech pravopisu dojít. Zmínit můžeme například požadavek na odstranění grafému *h* či zavedení jednotného grafému v případě, kdy je stejný zvuk označován dvěma různými grafémy, jako tomu dochází například u *b* a *v*. Ačkoliv se jednalo o návrh dle slov Petra Čermáka neobhájitelný, vyvolal i tak bouřlivou diskusi. Skutečnost, že i návrh svým způsobem absurdní dokáže rozbouřit emoce, dokazuje jak je tato problematika citlivě vnímána. I z tohoto důvodu se Španělská královská akademie při sestavování nových pravidel pravopisu snažila spolupracovat také s latinskoamerickými lingvisty. Celkově dle P. Čermáka nedošlo v pravopisných pravidlech k žádným zásadním změnám. Cíl vydání *Ortografía de la lengua española* byl spíše osvětový. Nová pravidla měla být v otázce jejich pochopení a uvedení do praxe přístupnější většímu okruhu čtenářů. Změny, které Petr Čermák popisuje, jsou spíše důsledkem snahy o odstranění nelogičností přetrvávajících z předchozích pravopisných pravidel. Autor recenze vyslovil přání, aby nová pravidla španělsky hovořící svět sjednocovala.

1.41 Rok 2002

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
84	2002	128	5 články, 3 rozhledy, 2 recenze, 6 zprávy, 6 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	65-76	Petr Čermák	K některým tendencím k asimilaci cizích slov do španělštiny

Rok 2002 přinesl na sto dvaceti osmi stranách *Časopisu pro moderní filologii* celkem pět článků, tři rozhledy, šest zpráv, dvě recenze a šest příspěvků v sekci kronika. Osmdesátý čtvrtý ročník přinesl v sekci *Články* i jeden s tematikou věnovanou španělskému jazyku.

Petr Čermák se na stranách 65 až 76 zabýval problematikou cizích slov ve španělštině. Článek s názvem *K některým tendencím k asimilaci cizích slov do španělštiny* se věnoval podstatným jménům cizího původu a způsobu, jak byla tato slova včleněna do španělského jazykového systému. P. Čermák zkoumal především způsob tvoření plurálu těchto podstatných jmen končících na souhlásky, které jsou ve španělštině na konci slov neobvyklé. Na podkladech získaných z korpusu CREA (*Corpus de Referencia del Español Actual*) se pokoušel zjistit, jak zásadní roli hraje ve španělštině nezvyklé zakončení slova na rychlost a možnost jeho začlenění do španělského úzu. Petr Čermák zkoumal zvlášť oblast Latinské Ameriky a zvlášť oblast evropského Španělska. Ve svém článku se věnoval nejprve metodologickým východiskům, poté následovala kapitola přibližující jednotlivé tendence v asimilaci cizích slov. V rámci druhé kapitoly se autor věnoval postupně následujícím tématům: nestejně chování stejně zakončených slov stejného původu, průběh a rychlost procesu pošpanělšťování, vliv frekvence užívání slova na proces pošpanělšťování, souvislost mezi počtem znaků cizosti a rychlostí přejímání, souvislost mezi zakončením slova a stupněm pošpanělštění plurálových forem, vztah kodifikované normy a úzu, variety jazyka a přejímání, Španělsko a Amerika. Svět, v němž se vzdálenosti stále zmenšují, se vyznačuje i větší otevřeností k ovlivňování jednoho jazyka jazyky jiných států.

Studie Petra Čermáka dokazuje, že dynamika vývoje v této oblasti je značná. Na příkladech z korpusu CREA je ukázáno, o jak různorodý proces se jedná.

1.42 Rok 2003

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
85	2003	128	6 články, 3 rozhledy, 10 recenze, 3 zprávy, 5 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Kronika	127-128	Václav Vlasák	Životní jubileum české hispanistky

Rok 2003 přinesl na stránkách ČMF celkem šest článků, tři rozhledy, deset recenzí, tři zprávy a pět příspěvků v sekci kronika. V pětáosmdesátém ročníku ČMF bylo připomenuto jubileum Vlasty Hlavičkové, jedné z významných osobností hispanistického světa kráčejí ve stopách svého učitele Josefa Dubského. Pod nadsisem *Životní jubileum české hispanistky* se na stranách 127 a 128 skrýval medailonek sepsaný Václavem Vlasákem u příležitosti jejich šedesátých narozenin. Mezi hlavní předměty zájmu Vlasty Hlavičkové patřila otázka syntaktické kondenzace ve španělských odborných textech a španělská lexikografie. V příspěvku jsou zmíněna některá díla této autorky, která v době sepsání příspěvku působila jako vedoucí katedry románských jazyků na Fakultě mezinárodních vztahů na Vysoké škole ekonomické v Praze.

1.43 Rok 2004

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
86	2004	128	5 články, 2 rozhledy, 10 recenze, 5 zprávy, 3 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název

Recenze	105-106	Petr Čermák	Baéz San José V.: Desde el Hablar a la lengua. Prolegómenos a una teoría de la sintaxis a la semántica textual y oracional
---------	---------	-------------	--

Rok 2004 přinesl šestaosmdesátý ročník *Časopisu pro moderní filologii* a s ním i pět článků, dva rozhledy, deset recenzí, pět zpráv a tři příspěvky v sekci kronika. Na stranách 105 a 106 se čtenáři mohli setkat s recenzí Petra Čermáka s názvem *Baéz San José V.: Desde el Hablar a la lengua. Prolegómenos a una teoría de la sintaxis a la semántica textual y oracional*, jež se zabývala obsáhlým dílem tohoto španělského jazykovědce. Na začátku své recenze věnoval Petr Čermák prostor připomenutí kladného vztahu V. Baéze k českému prostředí. Mimo již vzpomínané Baézovy odkazy na české lingvisty Františka Daneše a Petra Sgalla se nyní Petr Čermák neopomíná zmínit také o jeho spolupráci s Janou Královou a Josefem Dubským při sestavování publikace *Moderní gramatika španělštiny*. Kniha, jíž se autor ve své recenzi věnoval, je souhrnným dílem, které postihuje mnoho lingvistických témat, jimiž se V. Baéz během svého dosavadního života zabýval. Výčet hlavních témat zabírá v textu recenze více než pět řádků, a to nejsou zmíněna podtémata, na něž se ta hlavní dělí. Pro představu uvádíme několik témat z tohoto výčtu: vztah langue a parole, řečové akty, výpovědi a performativní struktury, linearita a syntagmaticnost a mnoho dalších. Zajímavými znaky této publikace jsou četné a rozsáhlé poznámky pod čarou, absence rejstříku a fakt, že některé z kapitol byly sepsány kolegy V. Baéze, nicméně informace, která o autorství pojednává, je k dohledání pouze v rámci poznámek pod čarou. Celkově však P. Čermák chápe tuto knihu jako podařený doklad zájmu a směřování některých španělských lingvistů.

1.44 Rok 2006

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
88	2006	128	7 články, 13 recenze, 8 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Recenze	112-116	Jaromír	Petr Čermák: Fonetika a fonologie současné

		Tláskal	španělštiny
--	--	---------	-------------

V roce 2005 jsme se s žádným hispanistickým tématem v *Časopise pro moderní filologii* nesetkali. O rok později se v rámci osmdesátého osmého ročníku na stránkách ČMF jeden takový příspěvek objevil. Mezi sedmi články, třinácti recenzemi a osmi příspěvky v sekci kronika jsme mohli narazit na jednu recenzi z pera Jaromíra Tláskala, jež se věnovala literárnímu počínu jednoho z aktivních příspěvovatelů ČMF Petra Čermáka. Pod názvem *Petr Čermák: Fonetika a fonologie současné španělštiny* jsme mohli nalézt rozbor knihy určené studentům španělské filologie. Téměř dvoustránková publikace je rozčleněna do deseti kapitol a každé jednotlivé kapitole je věnován v recenzi Jaromíra Tláskala určitý prostor, přibližně jeden odstavec. Přehlednost a logické uspořádání kapitol, jež J. Tláskal u publikace P. Čermáka vyzdvihl, se odrazily i na přehlednosti samotné recenze. Cílem P. Čermáka nebylo postihnoutí všech variant španělštiny, věnoval se totiž převážně španělštině Pyrenejského poloostrova. Na závěr se J. Tláskal nebál vyjádřit domněnku, že tato učebnice určená pro vysokoškolské studenty bude vítaným přínosem nejen jim, ale celkově romanistům a badatelům věnujícím se obecné fonetice a fonologii.

1.45 Rok 2008

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
90	2008	128	6 články, 2 rozhledy, 9 recenze, 6 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název
Články	75-87	Zuzana Čengerová	Vliv romštiny na hovorovou španělštinu a maďarštinu

V roce 2007 jsme na stránkách *Časopisu pro moderní filologii* na žádné hispanistické téma nenarazili. Lépe tomu bylo roku následujícího. Devadesátý ročník ČMF z roku 2008 se nesl na stránkách námi zkoumaného periodika ve znamení šesti článků, dvou

rozhledů, devíti recenzí a šesti kronik. Na stranách 75 až 87 jsme mohli narazit na článek z dílny Zuzany Čengerové s názvem *Vliv romštiny na hovorovou španělštinu a maďarštinu*. Jedná se o článek, jenž má čtenáře seznámit s výsledky badatelské činnosti, která vedla k sepsání diplomové práce autorky v roce 2007.

Nejprve Z. Čengerová nastínila důvody, které jí vedly k tomu, aby zkoumala takto geograficky i typologicky vzdálené jazyky, v další kapitole se pak věnovala nastínění metodiky svého výzkumu. V této části se seznamujeme se skutečností, že autorka plně využila moderních metod výzkumu a vedle korpusu Španělské královské akademie CREA čerpala i z internetových blogů a diskusí vyhledávaných pomocí internetového vyhledavače Google. Následující kapitola líčí historii romské populace na území obou zkoumaných státoprávních celků. Po těchto úvodních kapitolách následuje další, nejzásadnější část článku věnovaná samotným výsledkům výzkumu. Tato kapitola začíná třemi řádky, na nichž autorka prohlašuje, že oba jazyky z romštiny čerpaly mnoho výrazů a celkový počet výpůjček z tohoto jazyka je v obou případech přibližně tři sta. První podkapitola se pak věnuje gramatické a fonetické povaze výpůjček ve španělštině a maďarštině. Velice zajímavá je následující kapitola, která se věnuje sémantické povaze výpůjček. Pro názornost uvádíme seznam nejčastěji zastoupených sémantických okruhů: 1. Pojmenování osob, příbuzenských vztahů, národností, povolání, 2. Pojmenování různých částí těla, 3. Slova vyjadřující vyměšování a tělesné tekutiny, 4. Prostituce a pohlavní styk, 5. Jídlo a pití, 6. Řeč a vyjadřování emocí, 7. Krádež, podvody a jiná kriminální činnost, 8. Peníze, 9. Adjektiva vyjadřující něco velkého, dobrého, skvělého, 10. Slova spojená s hudbou a náboženstvím, 11. Adjektiva vyjadřující vlastnosti, 12. Základní slovesa vyjadřující stav, pocit nebo pohyb, 13. Zvířata. Další kapitola pojednává krátce o povaze výpůjček vzhledem k jejich frekvenci a závěrečná kapitola pak řeší etymologii výpůjček. Na závěr Zuzana Čengerová konstatuje, že na obou územích lze nalézt shodné jevy v oblasti romských výpůjček v hovorovém jazyce. Svě si v tomto článku může nalézt jak student španělského jazyka, tak student maďarštiny.

1.46 Rok 2009

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
91	2009	128	7 články, 3 rozhledy, 4 recenze, 3 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Recenze	54-55	Jan Holeš	Romanica Olomoucensia
Kronika	127-128	Josef Jařab	Jubilující olomoucká anglistka a hispanistka

V roce 2009 jsme se na stránkách devadesátého prvního ročníku *Časopisu pro moderní filologii* mohli setkat se sedmi články, třemi rozhledy, čtyřmi recenzemi a třemi příspěvky v sekci kronika. Jan Holeš se na stranách 58 a 59 věnoval ve své recenzi s názvem *Romanica Olomoucensia* nejprve zprávě o devatenácti ročnících sborníku vydávaných mezi lety 1973 až 2008. Krátce shrnul důvody a proces, jenž vedl ke vzniku sborníku *Romanica Olomoucensia*, poté ve stručnosti shrnul také jednotlivá vydání. Sborníky neměly zcela jednotnou podobu, některé byly například tematicky specializované, což se stalo i u dvou z nich, které byly jen čistě hispanistické. Jeden ročník, který pojednával o situaci na olomoucké katedře romanistiky, byl pojat jako monografie. Od roku 2009 došlo ke změně v rámci sborníku *Romanica Olomoucensia*, protože z nepravidelně vydávaného sborníku vznikl stejnojmenný časopis vydávaný každého půl roku. Druhá polovina recenze se věnovala prvnímu vydání tohoto časopisu. J. Holeš konkrétně zmiňuje jen čtyři příspěvky (z celkového počtu šestnácti). Z našeho pohledu je potřeba zmínit článek Lenky Zajícové s názvem *Encuentros checo-argentinos en el aérea de los estudios lingüísticos y literarios*.

Na samém konci devadesátého prvního ročníku ČMF narážíme na další příspěvek, jenž nás bude zajímat. V sekci *Kronika* jsme se mohli na stranách 127 a 128 setkat s textem, který nesl název *Jubilující olomoucká anglistka a hispanistka*. Pod tímto nadpisem se skrývalo připomenutí jubilea Dagmar Knittlové. Celý příspěvek Josefa Jařaba se nesl v přátelském duchu a vyzníval spíše jako poděkování. K tomuto pojetí se autor příspěvku rozhodl, jelikož si byl vědom toho, že bibliografický soupis prací Dagmar Knittlové byl již zpracován, a proto spíše vyzdvihl její osobní kvality. Kvality, které

mohli pociťovat studenti Palackého univerzity v Olomouci, když s D. Knittlovou přicházeli do styku.

1.47 Rok 2011

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
93	2011	144	9 články, 1 zpráva, 8 recenze, 4 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Články	35-43	Sylva Hamplová	100 let romanistiky v Časopise pro moderní filologii

Rok 2010 nepřinesl ani jeden příspěvek s naším tématem. V roce 2011 se na stránkách třiadevadesátého ročníku ČMF objevilo na sto čtyřiceti čtyřech stranách celkem devět článků, jedna zpráva, osm recenzí a 4 příspěvky v sekci kronika. Jeden ze článků nesl název *100 let romanistiky v Časopise pro moderní filologii*. Jednalo se o text, pod nímž byla podepsána Sylva Hamplová. Na stranách 35 až 43 přinesla autorka nejprve stručný nástin historie časopisu a poté se již věnovala zmínkám o romanistických jazycích. Na devíti stranách se zabývala francouzštinou, španělštinou, portugalštinou, italštinou a rumunštinou. Jelikož předmětem této práce není pouze španělština, na níž se soustředíme, nebudeme se článkem více zabývat. Jen bychom rádi upozornili, že se jedná pouze o přehled těch příspěvků, které byly zařazeny v sekci *Články*, a tak je možné, že množství zajímavých témat bylo zcela opomenuto. Nejedná se samozřejmě o kritiku, ale jen o upozornění pro ty, kdo by z článku Sylvy Hamplové pro své potřeby chtěli čerpat.

1.48 Rok 2012

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
94	2012	128	6 články, 2 rozhledy, 4 recenze, 4 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název

Recenze	54-55	Jana Králová	Miloslav Valeš - Observaciones sociolingüísticas del español: Metodología, variación y prestigio
Rozhledy	99-110	Petr Čermák	Norma současné španělštiny a její kodifikace

Rok 2012 s sebou přinesl na sto dvaceti osmi stranách devadesátého čtvrtého ročníku ČMF šest článků, dva rozhledy, čtyři recenze a čtyři příspěvky v sekci kronika. Strany 54 a 55 byly věnovány recenzi s názvem *Miloslav Valeš - Observaciones sociolingüísticas del español: Metodología, variación y prestigio*, kterou do *Časopisu pro moderní filologii* přispěla Jana Králová. V krátké recenzi autorka nastínila koncepci publikace a postupně začala svoji pozornost směřovat k jednotlivým kapitolám. Publikace Miloslava Valeše vycházela z jeho vlastního terénního výzkumu, jehož výsledky ověřoval různými metodologickými přístupy. Kniha je určena odborné veřejnosti a vzhledem k tomu, že je sepsána ve španělštině, je dle slov Jany Králové možné předpokládat její větší rozšíření mezi zahraniční odbornou veřejností. Jedním dechem však autorka recenze lituje, že se možná kniha nedočká zasloužené pozornosti domácích lingvistů, jimž právě kvůli jazyku, v němž je sepsána, zůstane skryta.

V sekci *Rozhledy* Petr Čermák věnoval strany 99 až 110 svému příspěvku s názvem *Norma současné španělštiny a její kodifikace*. Na úvod nastínil problémy, se kterými se musí španělsky hovořící svět vypořádávat, pokud chce kodifikovat normu svého jazyka. Podobný úvod jsme mohli číst před několika lety na stránkách ČMF v recenzi od téhož autora (věnované částečně i stejnému tématu, ale z jiného úhlu pohledu) s názvem *Real Academia Española: Ortografía de la lengua española*³⁸. Problematické momenty zůstávají neměnné. Velký počet uživatelů, mnoho variant jazyka, jež už není možno považovat za pouhé varianty odvozené od jedné varianty dominující, a množství dalších překážek, které s sebou nese skutečnost, že je španělština rodným jazykem zhruba 400 milionů osob. Petr Čermák se ve svém textu po úvodní kapitole pustil do nastínění situace, jež ve španělsky mluvících zemích panuje ohledně chápání samotné normy, a jejích teoretických východisek. Stále se opakující problém určení normy se znovu a znovu omílá dokola. Jedná se o zásadní problém, který vůbec nemá jednoduché řešení. Do poloviny dvacátého století byla chápána madridská varianta jako

³⁸ ČERMÁK, Petr. Real Academia Española: Ortografía de la lengua española. *Časopis pro moderní filologii*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 2001, roč. 83, s. 112-115.

nadřazená, ale od přelomu století došlo i ke změně chápání tohoto jevu. Třetí kapitola textu P. Čermáka je věnována historii snah o kodifikaci, které vyústily ve vydání *Nueva gramática de la lengua española* v roce 2009. Zajímavé je, že publikace vyšla ve třech verzích, z nichž má každá jinou míru odbornosti a je tedy určena i pro jiné publikum. Problematika normy je vyřešena aplikováním tzv. polycentrického způsobu chápání jazykové normy, což znamená, že podoba normy je vždy vztáhnuta k určitému geografickému prostředí. Samotnému obsahu gramatiky je věnována samostatná kapitola. Současně s gramatikou *Nueva gramática de la lengua española* byla připravena i nová pravidla španělského pravopisu, kterým je v rámci recenze také jedna kapitola věnována.

1.49 Rok 2014

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků
96	2014	277	9 články, 4 rozhledy, 8 recenze, 2 zprávy, 3 kronika
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/ autoři	Název
Články	58-73	Dana Kratochvílová	Univerzální koncepce modality a její aplikace na španělský modální systém

Oproti předchozím rokům byly roky 2013 a 2014 rozsáhlejšími, co se do počtu stran týkalo. V roce 2013 jsme na žádný text, který by se zabýval hispanistickou tematikou, nenarazili. V roce 2014 vyšel devadesátý šestý ročník ČMF a na jeho dvou stech sedmdesáti sedmi stranách jsme mohli nalézt celkem 9 článků, 4 rozhledy, osm recenzí, dvě zprávy a 3 příspěvky v sekci kronika.

Příspěvkem, který nás pro naše potřeby bude zajímat, je článek Dany Kratochvílové s názvem *Univerzální koncepce modality a její aplikace na španělský modální systém*. Článek nejprve pojednává o samotné modalitě a jejích typech podle R. F. Palmera. Další a zároveň stěžejní kapitola mluví o jednotlivých typech modality, které se snaží ukazovat na několika různých jazycích (španělštině, rumunštině, italštině a angličtině). Přehledné tabulky dopomáhají k lepšímu pochopení látky, jež je určena pro poměrně

zasvěceného čtenáře. Údaje z tabulky jsou následně jednotlivě rozebírány a je zkoumáno, jak jsou konkrétní typy modality vyjadřovány v různých jazycích (vychází se stále z údajů z tabulky, kde byly uvedeny zmiňované jazyky). Postupně podrobila D. Kratochvílová zkoumání deklarativy, interogativy, direktivy, imperativy, komisivy, volitivity, evaluativy, úsudky, kladné věty a záporné věty. Na konci svého pojednání přichází Dana Kratochvílová se závěrem, že není možná jednoduchá univerzální koncepce modality, jelikož nemohou být brány v potaz jednotlivé charakteristické znaky různých jazyků. Jako nejvhodnější systém pojetí modality pro španělštinu považuje koncept Bohumila Zavadila. Koncepce R. F. Palmera se jí nezdá být pro španělštinu zcela vhodnou.

2. Tematické linie

V rámci *Časopisu pro moderní filologii* jsme se od jeho prvního ročníku v roce 1911 do ročníku s pořadovým číslem devadesát šest z roku 2014 mohli setkat celkem se sto padesáti osmi příspěvky věnovanými hispanistickým tématům. Jedenadvacet příspěvků se objevilo na stránkách časopisu do roku 1952 a zbytek, tedy sto třicet sedm, lze nalézt v ročnících od roku 1953. V příloze na konci naší práce uvádíme seznam těchto témat přiřazených k jednotlivým tematickým sekcím.

2.1 Období od roku 1911 do roku 1952

V naší práci se zabýváme předně obdobím po roce 1953, ale v krátkosti bychom se rádi věnovali i počátkům existence tohoto periodika. Mezi lety 1911 až 1953 se na stránkách ČMF objevilo, jak již bylo napsáno výše, dvacet jedna příspěvků, které se věnovaly tématům spjatým se španělským světem. Budeme-li pohlížet na tyto příspěvky z hlediska jejich rozdělení na jednotlivé typy příspěvků (články, zprávy, úvahy), pak konstatujeme, že se do roku 1953 objevila naše tematika ve dvou člancích, pěti úvahách a čtrnácti zprávách. Šest příspěvků bylo zaměřeno na lingvistická témata, devět jich bylo věnováno literatuře, zprávu o některé hispanistické nebo romanistické publikaci přinesly tři z nich. O slovnících, učebnicích, skriptech a studiích věnovaných španělskému jazyku informovaly tři příspěvky.

2.2 Období od roku 1953 do roku 2014

Od roku 1953 a pětatřicátého ročníku ČMF jsme se mohli setkat celkem s osmadvaceti články, pětapadesáti zprávami, dvěma úvahami, šestačtyřiceti recenzemi, dvěma kronikami, dvěma rozhledy a dvěma bibliografickými soupisy. Celkem se tedy jednalo o sto třicet sedm příspěvků. Každý z těchto příspěvků je podrobněji zmíněn v naší práci.

2.2.1 Zprávy

Co do počtu příspěvku byla nejsilnější sekce *Zprávy*. Zprávy informovaly o mnoha událostech a počinech. Mohli jsme se z nich dozvědět o různých publikacích, jež se věnovaly našemu tématu, o významných událostech, výročích a jubileích. Prostor byl věnován i samotným osobnostem hispanistického světa, zajímavým organizacím

a mnohému dalšímu. Příspěvky zařazené do sekce *Zprávy* pocházely z padesátých, šedesátých a sedmdesátých let dvacátého století. Pro potřeby naší práce jsme rozdělili témata na několik podtémat, která byla v případě potřeby dále dělena. Hlavní dvě velká témata, o nichž zprávy referovaly, byly nové publikace a významné události spjaté s hispanistickým světem.

Do konce sedmdesátých let jsme se mohli setkat s texty, které informovaly o vydání nebo existenci publikací věnovaných studentům a zájemcům o španělský jazyk. Šestadvacet příspěvků hovořilo o učebnicích, skriptech, slovnících, studiích nebo sbornících. V šedesátých letech jsme mohli narazit na tři zprávy věnované slovníkům. Mezi skripty, učebnicemi, studiiemi a sborníky se našlo pět věnovaných literárním tématům a třináct, které se zabývaly některým jazykovědným problémem. Literatura byla v této sekci zastoupena od roku 1958 do roku 1961, zatímco lingvistická témata bylo možné nacházet průběžně od roku 1954 do roku 1971. V roce 1958 jsme narazili na zprávu s názvem *Homenaje a J. A. Van Praag*, která informovala o sborníku, v němž byla zastoupena jak jazykovědná, tak literární témata. Dvakrát v roce 1954, poté v roce 1957 a nakonec v roce 1971 jsme mohli narazit na zprávy, které přinesly bibliografické přehledy shrnující hispanistické publikace z různých oblastí (*O některých hispanistických pracích ze Spojených států severoamerických, Hispanistická bibliografie z NDR, Biblioteca románica hispánica, Ze sovětské hispanistiky*).

Zprávy informovaly také o významných okamžicích, osobnostech a organizacích. Na stránkách *Časopisu pro moderní filologii* jsme se setkali s dvaadvaceti příspěvky tohoto ražení. Dvanáct z nich se věnovalo osobnostem, jejich jubileím a jejich úmrtím. Deset jich informovalo o zajímavých událostech a milnících spjatých s hispanistickým světem.

Méně početné byly zprávy referující o hispanistických organizacích. V šedesátých letech jsme se mohli dozvědět o orgánech s názvem *Oficina internacional de información y observación del idioma español*, *The hispanic society of America* nebo o *Hispanistickém ústavu v západním Berlíně*.

Ani do jedné z předešlých sekcí jsme nezahrnuli literární zprávu z roku 1953, která informovala o oblíbenosti Julia Fučíka v Latinské Americe (*Latinská Amerika o Juliu Fučíkovi*). Z jazykovědných témat jsme do předchozích sekcí nepřiradily dvě. První text s názvem *Dvě poznámky k španělskému pravopisu* z roku 1956 a druhý s názvem

Koordinovaný výzkum jazykové normy spisovné španělštiny z roku 1968. Souhrn informací o literárním i jazykovědném bádání věnovaným Latinské Americe na území Itálie přinesla zpráva z roku 1964 s názvem *Z italské iberoamerikanistiky*.

2.2.2 Recenze

Od roku 1964 jsme mohli pozorovat, že informování o nových publikacích si vzala na starost sekce *Recenze*. Z celkového počtu dvačtyřiceti recenzí se jich podstatně více věnovalo jazykovědným publikacím. Literární témata byla čtenářům přiblížena díky třinácti recenzím, z nichž pět se věnovalo vývoji a stavu literatury na území evropského Španělska a osm se zaměřilo na oblast Latinské Ameriky. Častými recenzenty v této sekci byli Eduard Hodoušek a Zdeňka Brančíková. Ostatních devětadvacet recenzí bylo věnovaných jazykovědným tématům, která jsme rozdělili do tří skupin. Recenze, které informovaly o publikacích určených k výuce jazyka (učebnice, gramatiky, skripta), recenze věnované slovníkům a recenze pojednávající o odborných publikacích a studiích. Čtenáři se od roku 1964 do současnosti mohli setkat celkem se sedmi recenzemi slovníků, s osmi věnovanými studijním a výukovým podkladům a se čtrnácti, které pojednávaly o studiích a publikacích určených odbornému publiku. V poslední zmiňované skupině se jednalo především o recenze zahraničních autorů. Výjimku v této sekci tvořily publikace Petra Čermáka (*Fonetika a fonologie současné španělštiny*), Miloslava Valeše (*Observaciones sociolinguísticas del español: Metodología, variación y prestigio*) a recenzovaná publikace slovenského autora Josefa Škultétyho (*Kapitoly z chromatickej terminológie slovenčiny a románských jazykov*). Ostatními autory, kteří měli svá díla podrobena recenzím v *Časopise pro moderní filologii*, byli například Eugenio Coseriu, José Pedro Rona, Giuseppe Bellini, Andrés Bello, G. L. Beccaria, Cristina Isbasescu nebo Baéz San José. V sekci *Recenzí* byla na hispanistická témata nejsilnější šedesátá léta a počátek let sedmdesátých.

2.2.3 Články

Poslední silnou sekci byla sekce s názvem *Články*. Mezi osmadvaceti články, které si čtenáři mohli v *Časopise pro moderní filologii* od roku 1953 přečíst, se objevovala nejčastěji literární témata. Nejaktivnějšími autory těchto článků byli Oldřich Bělíč a Kamil Uhlíř. Na pomezí literárního a lingvistického zkoumání byly články, které se věnovaly otázce španělského verše. Zařadili jsme je pro naše potřeby mezi články

literární. Lingvistická témata byla rozebírána v deseti článcích. Z toho se čtyři věnovaly španělskému jazyku z pohledu vlivu ostatních jazyků a případné koexistenci s nimi (*Fonetická adaptace anglicismů v současné španělštině* (1994), *Jazykové komunikace dvojjazyčné hispánské mládeže v Novém Mexiku: "Spanglish"* (1999), *K některým tendencím k asimilaci cizích slov do španělštiny* (2002), *Vliv romštiny na hovorovou španělštinu a maďarštinu* (2008)). V roce 1959 byla věnována pozornost užití minulých časů (*Využití protikladu časů Imperfecto a Pretérito indefinido v souvislém vyprávění ve španělštině*), v roce 1967 se Dagmar Knittlová věnovala španělským kondenzorům (*K problematice španělských "kondenzorů"*). Slovensky píšící José Pedro Rona přispěl svým článkem *Nářečové oblasti americkej španielčiny* v roce 1968 do padesátého ročníku ČMF. V roce 1969 se Sylva Hamplová věnovala perifrastickým slovesným vazbám (*Perifrastické verbální konstrukce ve španělštině*). Dalším slovensky psaným příspěvkem byl v roce 1972 článek Josefa Škultétyho s názvem *Španielske adjektiva vyjadrujúce červenú farbu*. Z nejnovějších statí této sekce je článek s názvem *Univerzální koncepce modality a její aplikace na španělský modální systém*, jehož autorkou byla v roce 2014 Dana Kratochvílová. V sekci *Články* se objevily i dva texty informující o významných jubileích. V roce 1990 informoval krátce Jan O. Fischer o významném jubileu Oldřicha Běliče (*70. let zakladatele československé hispanistiky*) a v roce 2011 přinesla Sylva Hamplová přehled romanistických témat v *Časopise pro moderní filologii* od jeho vzniku po současnost (*100 let romanistiky v Časopise pro moderní filologii*).

2.2.4 Kronika

Sekce *Kronika* nás informovala o významných životních jubileích. Přečíst jsme si v letech 2003 a 2009 mohli o Vlastě Hlavičkové a Dagmar Knittlové. Informace, které v těchto letech přinášela sekce *Kronika*, bylo dříve možno nacházet v sekci *Zprávy* a ojediněle i v sekci *Články*.

2.2.5 Rozhledy

Rozhledy se věnovaly tématům, která jsme v starších ročnících byli zvyklí nacházet v oddělení *Zprávy*. V letech 1991 a 2012 informovaly o tématech lingvistických. Nejprve se jednalo o lexikografický počín, který měl zdokumentovat stav americké

španělštiny, a následně byl v sekci *Rozhledů* věnován prostor i kodifikaci normy současné španělštiny.

2.2.6 Úvahy

Kratší příspěvky informující o novinkách na poli filologického bádání se řadily v padesátých a šedesátých letech do sekce s názvem *Úvahy*. Z našeho pohledu byly zajímavé dva texty. V roce 1954 literárně laděný příspěvek Kamila Uhlíře (*Cenný příspěvek k poznání pokrokové španělské literatury 20. století*) a v roce 1964 jazykovědně orientovaná úvaha Sylvy Pavlíkové s názvem *Několik poznámek o chilské španělštině*.

2.2.7 Bibliografie

U příležitostí významných životních jubileí byly v *Časopise pro moderní filologii* uveřejňovány bibliografické soupisy. Rovněž hispanistickým autorům se dostalo v sekci *Bibliografie* pozornosti. V roce 1964 byl Sylvou Pavlíkovou uveřejněn přehled díla Zdeňka Plachého (*Soupis prací PhDr. Zdeňka Plachého*) a v roce 1977 se dostalo pozornosti Josefu Dubskému, jehož bibliografii (*Soupis publikovaných prací doc. dr. Josefa Dubského*) sestavil Zdeněk Hampl.

Příspěvky jsme zkoumali podle typů, do kterých byly v *Časopise pro moderní filologii* zařazeny, ale bylo by možné i jiné rozdělení. Toto se nám však zdálo logické a především přehledné. K ještě větší přehlednosti poslouží jistě i příloha, kde jsou jednotlivé příspěvky uvedeny i s údaji o autorovi, jejich typu, rozsahu a roce, kdy byly publikovány.

3. Medailonky autorů přispívajících do *Časopisu pro moderní filologii*

Autorů, kteří byli podepsáni pod některými texty s hispanistickou tematikou, je poměrně velké množství. Někteří se objevili pouze jedenkrát, jiní byli věrnými přispěvateli po dlouhé roky. Rádi bychom zde předložili krátké medailonky věnované některým z nich. Důvod, proč že jsme se nevěnovali v této kapitole všem přispěvatelům, bychom rádi vysvětlili. Ve vyhledávání informací o přispěvatelích jsme se opírali především o internetové zdroje a o publikaci *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté*, která je také veřejně dostupná online. Zjistili jsme, že nejadekvátnější informace by bylo možné získávat v medailoncích osobností, které vycházejí v různých periodících u příležitosti jejich jubileí³⁹ nebo úmrtí⁴⁰. Takovéto medailonky vycházejí jednou za čas ve většině romanistických nebo lingvistických periodikách. Na základě těchto medailonků by mohla dle našeho názoru vzniknout celá bakalářská nebo diplomová práce. Vzhledem k omezenému rozsahu naší práce a skutečnosti, že by námi navrhovaný postup představoval další rozsáhlou rešerši, omezili jsme se pouze na některé představitele. Případným pisatelům bakalářských nebo diplomových prací tak zároveň předkládáme návrh na téma a směřování jejich bádání.

3.1 Bělič Oldřich (* 9. 6. 1920, † 13. 6. 2002)

Oldřich Bělič se narodil 9. června 1920 v moravské vesnici Násedlovice. V blízkém Kyjově navštěvoval základní a posléze střední školu, v jejímž rámci strávil dva roky ve francouzském Nimes. Po maturitě začal studovat na brněnské Masarykově univerzitě románskou a slovanskou filologii, nicméně jeho studia byla přerušena nacisty, kteří vysoké školy uzavřeli. Po konci války Oldřich Bělič univerzitu úspěšně dokončil a v roce 1947 se stal profesorem na Slovanském gymnáziu v Olomouci, kde rovněž působil při Palackého univerzitě jako lektor francouzštiny. Sám rektor Palackého univerzity poté Běličovi navrhl, zda by se nechtěl ujmout založení hispanistiky jako samostatného oboru.⁴¹

---

³⁹ Například příspěvek s názvem *Životní jubileum doc. dr. Oldřicha Tichého*, na který jsme mohli narazit v 1976 na stránkách ČMF.

⁴⁰ Na stránkách ČMF jsme se setkali například s nekrologem Zdeňka Plachého v roce 1963.

⁴¹ *Oldřich Bělič (* 1920, † 2002)* [online]. c2015, poslední revize 15. 6. 2010 [cit. 22. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000170

Co se španělského jazyka týká, Oldřich Bělič se se španělskou kulturou setkal již jako dítě, když četl Cervantesovu tvorbu. Během studií v Nimes se k němu taktéž dostaly zprávy o španělské občanské válce, ve Zlíně, kde pracoval v obuvnickém průmyslu během druhé světové války, pak potkal velké množství španělských emigrantů. Španělskému jazyku se naučil sám, jelikož oplýval nebývalým lingvistickým talentem. Kromě francouzštiny a španělštiny plynule hovořil rovněž rusky, slovensky, německy a anglicky, navíc rozuměl také psaným italským, polským a portugalským textům.⁴²

Po otevření hispanistiky Oldřich Bělič vyučoval všechny předměty, od jazykových kurzů po historii a literaturu. Společně se svými kolegy, Oldřichem Tichým a Eugenem Spáleným, založil kapelu, která se soustředila na latinskoamerické písně, a především díky finanční pomoci svého bývalého zaměstnavatele, Tomáše Bati, získal do univerzitní knihovny stovky španělsky psaných knih.⁴³

Vedle Palackého univerzity a později Karlovy univerzity přednášel Oldřich Bělič také na univerzitách v Argentině, Španělsku, Mexiku, Uruguayi, Brazílii, Peru a na Kubě. V roce 1990 byl pozván do kolumbijské Bogoty, aby zahájil symposium Institutu Caro y Cuervo zabývajícího se španělskou filologií. O rok později by pak jmenován králem Juanem Carlosem I. komturem Řádu Isabely Katolické (*Comendador de la Orden Isabel la Católica*) za zásluhy v šíření kultury španělsky mluvících zemí, jejich jazyka, historie a literatury. Svou vědeckou kariéru, jež vedle publikací obsahovala také četné překlady, Oldřich Bělič ukončil v roce 1999, kdy bylo v Bogotě publikováno jeho dílo *Verso español y verso europeo*.⁴⁴

3.2 Čermák Petr (* 11. 9. 1968)

Petr Čermák se narodil v Praze, kde mezi lety 1987 až 1992 vystudoval na Karlově univerzitě studijní program hispanistika-bohemistika. Když roku 1995 zakončil postgraduální studium se specializací na španělskou lingvistiku obhájením disertační práce na téma *Komplement španělského adjektiva*, stal se nejprve asistentem a posléze odborným asistentem na Ústavu románských studií Univerzity Karlovy. Roku 2010

---

⁴² FAJKUSOVÁ, Andrea. Oldrich Belic. In: *Radio.cz* [online]. 19. 6. 2002 [cit. 22. června 2015]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/es/rubrica/personalidades/oldrich-belic->

⁴³ TAMTÉŽ.

⁴⁴ TAMTÉŽ.

se habilitoval jako docent a od roku 2011 zastává funkci ředitele Ústavu románských studií.⁴⁵

Vědecká činnost Petra Čermáka se soustředí na synchronní studium španělského jazyka s důrazem na jeho syntax, fonetiku a fonologii a v neposlední době rovněž na jeho typologii. Společně s Bohumilem Zavadilem napsali *Mluvnici současné španělštiny* (2010) či vysokoškolskou učebnici *Sintaxis del español actual* (2008), sám pak sepsal učebnici *Fonetika a fonologie současné španělštiny* (2005). Výše zmíněný Čermákův zájem o typologii španělštiny nám pak dokládá téma jeho habilitační práce *Tipología del español actual a la luz de la teoría de Vladimír Skalička*. Mezi významné vědecké počiny patří rovněž projekt InterCorp, tedy projekt paralelních korpusů, v jehož rámci Petr Čermák koordinuje česko-španělskou sekci.⁴⁶

3.3 Dubský Josef (* 7. 2. 1917, † 27. 2. 1996)

Josef Dubský se narodil v Josefově roku 1917, vysokoškolská studia pak absolvoval na Univerzitě Karlově, kde na Filozofické fakultě vystudoval v roce 1946 obor čeština-francouzština. Téhož roku získal titul PhDr., kandidátem filologických věd se stal v roce 1960 a doktorem filologických věd pak v roce 1977. Profesorem románské filologie a španělského jazyka byl na Karlově univerzitě jmenován v roce 1982. Působil taktéž na Vysoké škole ekonomické v Praze, kde se roku 1964 habilitoval jako docent. Jedné z nejvyšších poct však dosáhl rok před svou smrtí, roku 1995, kdy mu byla udělena emeritní profesura Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.⁴⁷

Vedle pražských univerzit působil také na tamějších středních ekonomických školách a obchodních akademiích či ve škole jazykové. V rámci Československa přednášel rovněž na univerzitě v Brně, mimo československé území zastával funkci hostujícího profesora na univerzitách v Madridu a Santiagu de Cuba. Dále byl předsedou Kruhu moderních filologů a Asociace učitelů španělštiny ČR, členem pak byl u Evropské asociace učitelů španělštiny jako cizího jazyka a Evropské asociace profesorů španělského jazyka. Stejně jako Oldřich Bělič byl za své celoživotní dílo, především

---

⁴⁵ KRÁLOVÁ, Jana, ČERMÁK, František, HOLEŠ, Jan, CHALUPA, Jiří, LUKAVSKÁ Eva (2009). *Stanovisko habilitační komise na jmenování PhDr. Petra Čermáka, Ph.D. docentem*. Praha: Filozofická fakulta UK. Dostupné z: http://www.ff.cuni.cz/FF-1484-version1-stanovisko_ruk_cermak_2.pdf

⁴⁶ TAMTÉŽ.

⁴⁷ *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté* [databáze online]. Praha: Libri, 2001 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/orient/main.php>

pak za významné přispění na poli španělské lexikografie na našem území⁴⁸, roku 1992 jmenován komturem Řádu Isabely Katolické.⁴⁹

3.4 Fischer Jan Otokar (* 30. 11. 1923, † 4. 1. 1992)

Jan Otokar Fischer se narodil v Českých Budějicích, ale již od středoškolských studií se pohyboval v Praze. Po jejich ukončení započal studovat románské jazyky a literaturu na Karlově univerzitě, kde se roku 1948 habilitoval. Od roku 1958 zde déle než tři desetiletí působil jako vedoucí katedry románských jazyků a literatur, o čtyři roky později byl jmenován profesorem literatury francouzské. Kromě vysokoškolské půdy působil také v ČSAV, kde od roku 1974 na Ústavu české a světové literatury vedl oddělení západních literatur.⁵⁰

Co se týká publikační oblasti, Jan Otokar Fischer se podílel na vysokoškolských učebnicích *Světová literatura I-IV* či odborných knihách jako *Dějiny francouzské literatury 19. a 20. století I-III* a *Slovník spisovatelů. Francie, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko*. Jakožto literární historik se zabýval studiem francouzské literatury devatenáctého století a realistickým sklonům v ní. Příkladem budiž páce z roku 1979 *Kritický realismus. Balzac, Stendhal a základní otázky realismu*. Ve svých překladech se pak vedle Balzaca a Stendhala soustředil také na Berangera, jeho pozornosti neunikla ani díla španělská, anglická či portugalská.⁵¹

3.5 Hampl Zdeněk (* 14. 10. 1929, † 26. 11. 1986)

Zdeněk Hampl, původním jménem Hampejs, se narodil v Praze, kde také absolvoval gymnázium. Po maturitě studoval mezi lety 1948 a 1952 románskou filologii na Karlově univerzitě. Poté vycestoval za studii do Brazílie, aby se následně vrátil zpět do Prahy, kde se habilitoval v roce 1965 a posléze až do roku 1983 působil na katedře romanistiky Karlovy univerzity jako první docent portugalistiky, která

---

⁴⁸ ŠOUBOVÁ, Petra, HOUSKOVÁ, Anna (2010). *EL HISPANISMO en las Universidades Checas*. Bratislava: AnnaPress, s. 34-35.

⁴⁹ *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté* [databáze online]. Praha: Libri, 2001 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/orient/main.php>

⁵⁰ *Jan Otokar Fischer (* 1923, † 1992)* [online]. c2015, poslední revize 20. 11. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000559

⁵¹ *Fischer Jan Otakar* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatel.cz/_ftp/DUP/F/FischerJanOtokar.htm

se stala pod jeho vedením samostatným studijním oborem. Vedle Karlovy univerzity působil také na brazilských univerzitách a byl rovněž vědeckým pracovníkem ČSAV.⁵²

Zpočátku se Zdeněk Hampl věnoval také katalánštině a španělštině, z níž později překládal. Hlavní oblastí jeho zájmu ovšem byla, jak vyplývá z řádků výše, portugalská lingvistika a literatura. Mezi Hamplovy nejvýznamnější počiny pak bezesporu patří *Učebnice portugalštiny* (1959, 1971), *Slovník spisovatelů – Španělsko, Portugalsko* (1968), *Stručná mluvnice portugalštiny* (1972) či *Portugalsko-český slovník* (1975) a *Portugalsko-český a česko-portugalský kapesník slovník* (1976), který zpracoval s Jiřím Holšanem. Vedle publikování článků v zahraničních i domácích časopisech zabývajících se románskou literaturou a lingvistikou se věnoval rovněž překladům literatury portugalské a brazilské.⁵³

3.6 Hamplová Sylva (* 14. 5. 1935)

Sylva Hamplová, rozená Pavlíková, pochází z Prahy. Již během gymnaziálních studií našla zálibu v cizích jazycích, a proto nebylo překvapením, že jejich znalost chtěla prohloubit studiem na vysoké škole. Konkrétně to bylo na Karlově univerzitě, kde mezi lety 1953 až 1958 studovala španělský a italský jazyk. Počínaje rokem 1961 začala působit nejprve jako odborná pracovnice v Ústavu jazyka a literatur, posléze pracovala v Ústavu románských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Akademický titul CSc. získala roku 1969 za práci *Construcciones perifrásticas verbales en el español americano*, roku 1979 se pak habilitovala jako docentka (práce *L'aspetto del processo verbale in italiano*). Právě od konce sedmdesátých let svou pozornost začala upínat spíše k italské lingvistice než k lingvistice španělské. Na Karlově univerzitě, kde se roku 2005 stala profesorkou pro italský jazyk, přednáší, ač jako externistka, dodnes.⁵⁴

Počátky publikační činnosti Sylvy Hamplové sahají do první poloviny šedesátých let, kdy vyšlo jejích *Několik poznámek o chilské španělštině* (1964). Společně s Josefem Dubským vydali v roce 1966 *Španělštinu pro vědecké a odborné pracovníky*,

---

⁵² Hampl Zdeněk [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatelu.cz/_ftp/DUP/H/HamplZdenek.htm

⁵³ Zdeněk Hampl (* 1929, † 1986) [online]. c2015, poslední revize 15. 11. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000707

⁵⁴ KUNICKÁ, Michaela (2012). *Významné osobnosti pražské italianistiky od počátků do dneška*. České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta, s. 24-25.

samostatně pak sepsala *Stručnou mluvnici italštiny*. Jak jsme již zmiňovali, v průběhu šedesátých let patřila Sylva Hamplová k častým přispěvatelům v ČMF.⁵⁵

3.7 Hodoušek Eduard (* 18. 9. 1921, † 10. 5. 2004)

Eduard Hodoušek se narodil v jihočeské Volyni, gymnázium ale navštěvoval v Plzni. Po maturitě v roce 1940 ve studiích nepokračoval, nýbrž začal pracovat jako úředník v nemocnici. Tuto práci vykonával pět let, než se zapsal ke studiu oboru srovnávacích dějin, literatury a estetiky na Karlově univerzitě. Po jeho dokončení roku 1950 pracoval jako korektor u nakladatelství Melantrich, nicméně po dvou letech přešel ke Státnímu nakladatelství krásné literatury, umění a hudby - později z něho vzniklo nakladatelství Odeon - kde zastával funkci redaktora. Pracoval velmi usilovně a i přesto se po večerech stihl věnovat překladatelské činnosti.⁵⁶

První oficiální překlad ze španělského jazyka, drama *Celestina* od Fernanda de Rojas, vydal v roce 1956. Po jedenácti letech redaktorské činnosti se stal odborným pracovníkem Ústavu literatury ČSAV, aby se na začátku let sedmdesátých vrátil zpět k funkci redaktora, tentokrát již v nakladatelství Odeon, kde pracoval až do svého odchodu do důchodu v roce 1982. A bylo to právě v tomto období, kdy se Eduard Hodoušek uchýlil ke svému životnímu překladu, osmisetstránkovému dílu *Regentka* autora Leopolda Alase, známějšího spíše pod jménem Clarín. Samotné překládání zabralo Hodouškovi dva roky, nicméně téměř dalších dvacet let trvalo, než bylo dílo vydáno. V roce 2002 Obec překladatelů ocenila Eduarda Hodouška za toto dílo Jungmannovou cenou.⁵⁷

Jako autor se podílel rovněž na celé řadě slovníků (*Slovník spisovatelů Latinské Ameriky*, *Slovník spisovatelů Španělska a Portugalska*) a odborných publikacích, vedle

---

⁵⁵ KUNICKÁ, Michaela (2012). *Významné osobnosti pražské italianistiky od počátků do dneška*. České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta, s. 24-25.

⁵⁶ *Hodoušek Eduard* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatelu.cz/_ftp/DUP/H/HodousekEduard.htm

⁵⁷ HORÁČKOVÁ, Alice. Zemřel překladatel Eduard Hodoušek. In: *iDNES.cz* [online]. 12. 5. 2004 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://kultura.idnes.cz/zemrel-prekladatel-eduard-hodousek-du9-/literatura.aspx?c=A040511_194114_literatura_kot

španělských autorů překládal také autory francouzské, v překladech portugalské prózy pomáhal Zdeňku Hamplovi překládat verše.⁵⁸

3.8 Holeš Jan (* 21. 4. 1973)

Jan Holeš pochází z Vítkova, kde také vystudoval gymnázium. Po maturitě nastoupil v roce 1991 na Palackého univerzitu v Olomouci ke studiím anglické a francouzské filologie, po jejichž dokončení v roce 1996 působil rok jako učitel právě na gymnáziu ve Vítkově, kde kdysi sám studoval. Posléze se rozhodl pro doktorát, který se mu v roce 2000 podařilo v Olomouci získat, o tři roky později se pak v oboru francouzský jazyk habilitoval. Vedle působení na Palackého univerzitě je od roku 2005 také členem katedry romanistiky na Univerzitě Mateja Bela v Banské Bystrici, na obou univerzitách se přitom věnuje výuce sémantiky a lexikologie, obecné lingvistiky, vývoji francouzského jazyka, fonetiky a fonologie.⁵⁹

Svou pozornost Jan Holeš zaměřuje především na „*problematiku fungování jazykového znaku a sémiotiku, na jazykové zvláštnosti francouzštiny užívané ve frankofonních oblastech mimo Francii a na jejich jazykovou politiku a jazykovou situaci.*“⁶⁰ Počínaje rokem 2003 se stal členem redakční rady *Časopisu po moderní filologii*.

3.9 Housková Anna (* 22. 10. 1948)

Anna Housková se narodila v Praze, kde mezi lety 1966 až 1972 studovala na Karlově univerzitě obor španělština-čeština. Než se v roce 1975 stala zaměstnankyní Ústavu pro českou a světovou literaturu ČSAV, živila se překládáním divadelních her a filmů. U ČSAV vydržela dlouhých osmnáct let, než začala přednášet na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde od roku 1997 pracuje jako docentka a kde devět let zastávala funkci ředitelky Ústavu románských studií. V roce 2005 byla jmenována profesorkou.⁶¹

---

⁵⁸ *Eduard Hodoušek (* 1921, † 2004)* [online]. c2015, poslední revize 17. 4. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000855

⁵⁹ *Holeš Jan* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: kcjl.modry.cz/studenti/slovník/Holes%20Jan.doc

⁶⁰ TAMTÉŽ.

⁶¹ *Anna Housková (* 1948)* [online]. c2015, poslední revize 22. 9. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000936

V odborné rovině se soustředí na hispanoamerickou literaturu, již věnovala řadu studií, které se objevily jak v domácích, tak zahraničních časopisech, a knihy s názvem *Imaginace Hispánské Ameriky. Kulturní identita v esejích a v románech* a *Visión de Hispanoamérica. Paisaje, utopía, quijotismo en el ensayo y en la novela*. Podílela se taktéž na Slovníku světových literárních děl, dále na slovníku *Diccionario Enciclopédico de las Letras de América Latina* či na *Slovníku spisovatelů Latinské Ameriky*. Ve své předkladatelské činnosti se zaměřuje na dílo Jorge Luise Borgese, Josého Ortegy y Gasset, Gabriela Garcíi Márqueze a Octavia Paze.⁶²

3.10 Jařab Josef (* 26. 7. 1937)

Josef Jařab se narodil v Kravařích ve Slezsku, kde navštěvoval základní školu. Po maturitě na gymnáziu v Hlučíně se roku 1955 rozhodl pro studium rusistiky a anglistiky na Palackého univerzitě v Olomouci. Po úspěšném ukončení v roce 1959 následovalo dlouhé období, kdy postupně působil na univerzitách v Praze, Ostravě a Prešově. Poté strávil ještě několik let znovu v Ostravě, než se v roce 1972 natrvalo usadil na katedře anglistiky a amerikanistiky na univerzitě v Olomouci, kde byl od roku 1989 po sedm let ve funkci rektora a kde byl v roce 1990 jmenován profesorem anglické a americké literatury. Vedle působení na československých univerzitách absolvoval také několik vědeckých a studijních pobytů v USA (např. Harvard, New York), v devadesátých letech mu jedna britská univerzita (Durham) a dvě americké (Moravian College, Mount Mercy) dokonce udělily čestné doktoráty.⁶³ Co se vědecké činnosti Josefa Jařaba týká, publikuje jak knižně, tak v odborném tisku. Vlastní mu je především činnost ediční a recenzentská (antologie americké poezie *Dítě na skleníku*, komentovaný výběr *Masky a tváře černé Ameriky*). Překladatelskou činnost soustředí na americkou literaturu.⁶⁴

---

⁶² Anna Housková [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.ff.cuni.cz/fakulta/o-fakulte/mluvici-hlavy/houskova/>

⁶³ Prof. PhDr. Josef Jařab, CSc., Dr.h.c. [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://oda.cz/print2.asp?id=455>

⁶⁴ Josef Jařab (* 1948) [online]. c2015, poslední revize 22. 9. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000005906

3.11 Knittlová Dagmar (* 27. 1. 1929)

Dagmar Knittlová, rozená Knapová, se po absolvování reálného gymnázia v rodném Přerově zapsala roku 1948 na studia v blízké Olomouci. Zde na Palackého univerzitě studovala hispanistiku a anglistiku. Když v roce 1952 studium zdárně ukončila, vrátila se zpět do Přerova, kde sedm let pracovala v podniku Meopta jako překladatelka, aby se následně, tentokrát již definitivně, navrátila do Olomouce. Tam od roku 1964 působila a stále ještě působí jako vyučující na Univerzitě Palackého.⁶⁵

Vedle učebnic (*Teorie překladu pro anglisty*) a řady odborných statí je také autorkou mnoha textů zabývajících se teorií překladu se zaměřením na stylistiku a lingvistiku překladu. Publikuje jak v českém (*Problémy české odborné terminologie na pozadí anglosaské vědeckotechnické literatury, Strategie a kreativita překladatele*), tak zahraničním tisku (*An Approach to Translation Linguistics*). V rámci překladu se soustředí zejména na anglickou beletrii, výjimečně překládá také ze španělštiny a ruštiny.⁶⁶

3.12 Králová Jana (* 9. 4. 1950)

Jana Králová se narodila v Plzni, avšak již od vysokoškolských studií je spojována především s Prahou. Zde roku 1974 na Univerzitě Karlově úspěšně vystudovala obor španělština-čeština a následně začala působit na tamější katedře překladatelství a tlumočnictví, s níž je dodnes spojena. V roce 1990 byla jmenována docentkou pro studijní obor španělský jazyk, o třináct let později, tedy v době, kdy začala zastávat funkci proděkanky Filozofické fakulty, se habilitovala pro obor španělský jazyk a srovnávací románská jazykověda. Profesorkou byla jmenována roku 2005. Vedle Karlovy univerzity působí od roku 2013 jako členka v oborové radě na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, kde mezi lety 2009 až 2013 vyučovala předměty jako odborný překlad, kontrastivní lingvistika či teorie překladu a taktéž zde vedla bakalářské a diplomové práce.⁶⁷

---

⁶⁵ *Dagmar Knittlová (* 1929)* [online]. c2015, poslední revize 3. 4. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000001255

⁶⁶ *Knittlová Dagmar* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatelu.cz/_ftp/DUP/K/KnittlovaDagmar.htm

⁶⁷ *Prof. PhDr. Jana Králová, CSc.* [online]. c2010, poslední revize 23. 9. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://utrl.ff.cuni.cz/UTRLLFF-26.html>

Mezi hlavní oblasti zájmu, kterým se Jana Králová věnuje ve své vědecké tvorbě, patří teorie překladu a španělská lingvistika (gramatika a didaktika). Její články zabývající se touto problematikou jsou publikovány jak v domácích odborných časopisech a sbornících (*Překlad jako kulturní (sebe)reflexe*, *Přínos české lingvistiky pro didaktiku překladu*), tak v zahraničních (*¿Traducción como actividad metatextual vs. traducción en la enseñanza de idiomas?*, *Tradición vs. modernidad: del período clásico de la Escuela de Praga a la Traductología de las últimas décadas del siglo XX*).⁶⁸

3.13 Krámský Jiří (* 23. 10. 1913, † 30. 9. 1991)

Jiří Krámský se narodil v Plzni, kde rovněž absolvoval střední školu. Ve studiích pokračoval na Karlově univerzitě, na níž se zabýval tureckou, perskou a rovněž anglickou filologií. Během uzavření vysokých škol nacisty vyučoval na mimopražských středních školách, po konci války pak úspěšně dokončil doktorát a začal pracovat při Československé akademii věd, od roku 1955 působil více jak dvacet let ve výzkumném středisku Ministerstva školství.⁶⁹

Tvorba Krámského čítá více než 330 položek. Co se učebních textů týká, Jiří Krámský se soustředil především na anglický jazyk. V souvislosti s ním si můžeme zmínit *Školní mluvnici anglického jazyka* či vysokoškolské učebnice zabývající se anglickou ortografií. Spíše než na angličtinu ale Krámský upíral svou pozornost k perské fonologii, v souvislosti s níž se proslavil především díky inovativnímu pokusu o popsání moderního perského fonologického systému. Přestože výsledek tohoto pokusu obsahoval jisté trhliny, podařilo se mu je v průběhu let následujících zacelit.⁷⁰

3.14 Smiřický Lubomír (* 12. 10. 1933)

Lubomír Smiřický se narodil v roce 1933 v Rychnově u Bystřice pod Hostýnem. Po absolvování přerovského gymnázia Jana Škody vystudoval mezi lety 1952 až 1957 španělštinu a francouzštinu na Palackého univerzitě v Olomouci. Následně pracoval jako ředitel Domu osvěty v Prostějově, než přijal nabídku stát se redaktorem vysílání

---

⁶⁸ ŠOUBOVÁ, Petra, HOUSKOVÁ, Anna (2010). *EL HISPANISMO en las Universidades Checas*. Bratislava: AnnaPress, s. 50-51.

⁶⁹ BEČKA, Jiří. Krámský Jiří. In: *Iranicaonline.org* [online]. 20. 7. 2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.iranicaonline.org/articles/kramsky-jiri>

⁷⁰ HŘEBÍČEK, Luděk. Jiří Krámský. *Glottometrics*. Lüdenscheid: RAM-Verlag, 2005, 9, s. 76-77.

Československého rozhlasu v Olomouci. Od roku 1963 pak působil ve funkci odborného asistenta při olomoucké katedře romanistiky, v jejímž rámci se zúčastnil roční stáže v Santiagu de Chile. Ještě předtím působil více jak rok jako překladatel na Kubě.⁷¹

Po událostech v roce 1968 ještě stihl získat doktorský titul na Karlově univerzitě, než byl kvůli svým postojům nucen odejít i se svou rodinou do švýcarského exilu. V Basileji po dlouhá léta pracoval v redakci Francouzského etymologického slovníku profesora Waltera von Wartburga, účastnil se kurzů na univerzitě v Sorbonně stejně jako jiných francouzských jazykových kurzů. Když byl projekt slovníku pozastaven, podařilo se mu získat místo učitele španělštiny a francouzštiny na jedné z obchodních akademií. Co se publikační činnosti týká, vedle statí v časopisech se proslavil dvěma prozaickými knihami *Einšpíglíček aneb Zrcátko k diskrétnímu nahlédnutí do osudů rodiny S. a příbuzenstva* (1999) a *O mléku a strdí* (2004).⁷²

3.15 Šabršula Jan (* 31. 3. 1918, † 14. 2. 2015)

Jan Šabršula se narodil v Bojkovicích u Uherského Brodu, nicméně již v útlém dětství se jeho rodina přestěhovala do Třebíče, kde roku 1937 odmaturoval na reálném gymnáziu. O dva roky později se zapsal ke studiu francouzštiny a filozofie na Univerzitě Karlově, ovšem z důvodu okupace nacisty toto studium nemělo dlouhého trvání. Za svou účast na demonstracích proti nacismu byl Jan Šabršula vězněn v období od 17. listopadu do 30. prosince 1939 v koncentračním táboře Sachsenhausen. Po konci války pokračoval ve studiu na Karlově univerzitě, v jehož rámci mu bylo uděleno stipendium k ročnímu pobytu na univerzitě v Grenoblu. Když dokončil pražská studia, začal pracovat jako gymnaziální učitel, počínaje rokem 1957 pracuje na katedře romanistiky Univerzity Karlovy. Postupně prošel všemi stupni jak kvalifikace vědecké, tak vysokoškolské pedagogické. My si zde můžeme zmínit roky 1964 a 1966, kdy Jan

---

⁷¹ SULOVSÝ, Jan. Nedobrovolný Švýcar Lubomír Smirický. In: *Rozhlas.cz* [online]. 9. 8. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/olomouc/doporucujeme/_zprava/nedobrovolny-svycar-lubomir-smiricky--1382700

⁷² KOŽUŠŇÍKOVÁ, Petra. Lubomír Smirický. In: *Spisovatelé.upol.cz* [online]. 2012, poslední revize 21. 6. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://spisovatele.upol.cz/lubomir-smiricky/>

Šabršula získal titul doktora filologických věd, respektive byl jmenován profesorem francouzského jazyka a románské lingvistiky.⁷³

Při Karlově univerzitě působil až do roku 1983, kdy odchází do důchodu, avšak i nadále zůstává aktivní v práci pro obor. O deset let později přijímá nabídku z nově založené Ostravské univerzity, na níž se zasazuje o vznik katedry romanistiky. Jan Šabršula získal během své kariéry nespočet ocenění, tím nejvýznamnějším je bezesporu Řád čestné legie (*Chevalier de la Légion d'honneur*) udělený francouzským prezidentem roku 2000 za zásluhy v oblasti výzkumu francouzského jazyka.⁷⁴

3.16 Tichý Oldřich (* 12. 7. 1916, † 15. 10. 1991)

Oldřich Tichý se narodil roku 1916 ve Veselí nad Moravou. Po dokončení středoškolského vzdělání se rozhodl pro studium na Masarykově univerzitě v Brně, kde mezi lety 1935-1945 studoval obory francouzština-němčina. V meziválečném období, kdy byly vysoké školy uzavřeny, pracoval jako profesor portugalštiny a španělštiny na zlínské obchodní akademii. Na začátku padesátých let působil jako asistent na olomoucké Palackého univerzitě, poté se stal odborným asistentem na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.⁷⁵

Oblastí jeho působnosti ovšem nebylo pouze Československo. Během šedesátých let se zasadil o založení moderní lingvistiky na Kubě, když na univerzitě v Havaně položil základy pro studium moderní hispanistiky a obecné lingvistiky, pro stipendisty pak organizoval výuku českého jazyka. Do sféry vědeckého zájmu Oldřicha Tichého patřily otázky španělské gramatiky, jeho pozornosti neuniklo ani aktuální členění výpovědi.⁷⁶ Vedle toho, že se proslavil jako vynikající pedagog, byl také oceněn Řádem Isabely Katolické.⁷⁷

---

⁷³ Život Prof. PhDr. Jana Šabršuly, DrSc. [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.linguistic.cz/gymnazium/?cap=501>

⁷⁴ TAMTÉŽ.

⁷⁵ *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté* [databáze online]. Praha: Libri, 2001 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/orient/main.php>

⁷⁶ TAMTÉŽ.

⁷⁷ ŠOUBOVÁ, Petra, HOUSKOVÁ, Anna (2010). *EL HISPANISMO en las Universidades Checas*. Bratislava: AnnaPress, s. 38.

3.17 Uhlíř Kamil (* 12. 7. 1923, † 5. 5. 1983)

Kamil Uhlíř se narodil roku 1923 v Praze. Po střední škole se uchýlil ke studiu romanistiky na Filozofické fakultě Karlovy univerzity, jež zakončil roku 1949 úspěšným obhájením doktorské práce na téma *Španělsko v tvorbě Julia Zeyera*. Poté se dal na dráhu překladatele španělské beletrie, než se v roce 1956 stal diplomatem v Argentině a na krátkou dobu také v Uruguayi. Tento pobyt, který trval tři roky, se měl promítnout v jeho budoucí tvorbě. Po návratu z jihoamerického kontinentu začal pracovat v Kabinetu pro moderní filologii při Československé akademii věd (dále jen ČSAV) a jeho oblastí zájmu se stala hispanoamerická literatura, především pak literatura argentinská.⁷⁸

Jedním z Uhlířových děl velkého významu pro československou iberoamerikanistiku byla vysokoškolská učebnice *Nástin dějin argentinské literatury od počátků do roku 1910*. Dále stál v čele hispanistů ČSAV pracujících na projektu *Dějiny latinskoamerické literatury*, který mu ovšem nebylo umožněno dokončit. Na konci šedesátých let byl totiž těžce zasažen tehdejšími politickými poměry, byl donucen opustit ČSAV a od té doby se živil dělnickým povoláním.⁷⁹

Vedle publikační činnosti tkvěl přínos Kamila Uhlíře pro českou iberoamerikanistiku také v jeho činnosti překladatelské. Československým čtenářům zpřístupnil díla latinskoamerických prozaiků, jakými byli Argentinci Julio Cortazár a Jorge Luis Borges, Mexičan Octavio Paz či Paraguayec Augusto Roa Bastos.⁸⁰

3.18 Vlasák Václav (* 29. 4. 1931, † 5. 2. 2014)

Václav Vlasák absolvoval obor čeština-francouzština na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Po úspěšném ukončení studia na Karlově univerzitě zůstal jako její pracovník, poté zastával funkci ředitele kurzu k přípravě studentů ze zahraničí na Krajském národním výboru. Na počátku šedesátých let začal pracovat na jazykových katedrách při Vysoké škole ekonomické. Výjimku tvořilo období mezi lety 1966 až 1970,

---

⁷⁸ *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté* [databáze online]. Praha: Libri, 2001 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/orient/main.php>

⁷⁹ TAMTÉŽ.

⁸⁰ TAMTÉŽ.

kdy byl lektorem jazyka českého na francouzské Sorbonně. Jako docent se Václav Vlasák habilitoval roku 1965, profesorem byl jmenován roku 1990.⁸¹

Ve vědecké tvorbě se jako autor či spoluautor podílel na celé řadě vysokoškolských učebnic a skript, odborných statí a slovníků (například *Česko-francouzský a francouzsko-český slovník nových slov* (1997), *Česko-francouzský a francouzsko-český finanční slovník* (1997), *Antologie francouzských textů* (1974)). Vedle toho byl znám jako velký propagátor francouzského jazyka a francouzské kultury jako takové.⁸²

3.19 Vrhel František (* 28. 5. 1943)

František Vrhel se narodil roku 1943 v Klatovech. Po maturitě začal studovat chemickou technologii, avšak záhy zjistil, že spíše než chemický obor by ho lákal obor filologický. Z tohoto důvodu vyměnil v roce 1962 chemická studia za studium rusistiky a romanistiky na Univerzitě Karlově, která mu umožnila strávit část studií na univerzitě v Havaně, kde měli studenti z Československa přístup nejen ke španělsky psané beletrii, ale i k dílům západních autorů, jež v Československu z dobových důvodů vůbec neexistovala.⁸³

Právě pobyt v Havaně ve Vrhelovi umocnil zájem o latinskoamerickou a španělskou kulturu. Svou diplomovou prací zabývající se španělskou renesanční literaturou natolik zaujal Josefa Polišenského a Oldřicha Běliče, že mu nabídli pozici vědeckého tajemníka v jimi nově založeném Středisku iberoamerických studií při Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Na začátku sedmdesátých let bylo Středisko iberoamerických studií převedeno pod katedru etnologie a folkloristiky, což vyústilo ve zvýšený zájem Františka Vrhela o sociolingvistiku a kulturní antropologii. V tomto období rovněž získal dvě stipendia pro studium v zahraničí. Strávil tak několik měsíců na univerzitách v hlavních městech Peru a Mexika, kde se věnoval studování nativních jihoamerických jazyků. Osmdesátá léta znamenala vstup Vrhelova jména do povědomí veřejnosti díky překladatelské spolupráci s tehdy nejznámějším nakladatelstvím Odeon, koncem

---

⁸¹ MACHKOVÁ, Hana. Za profesorem Václavem Vlasákem. In: *Vše.cz* [online]. c2015, poslední revize 26. 7. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://iftg.vse.cz/za-profesorem-vaclavem-vlasakem/>

⁸² TAMTÉŽ.

⁸³ OPATRŇY, Josef. František Vrhel šedesátiletý. *Lidé města / Urban People*. Praha: Fakulta humanitních studií UK, 2003, roč. 5, č. 11, s. 177-178. Dostupné též z: <http://urbanpeople.cz/archiv/cisla/5-2003-11/frantisek-vrhel-sedesatiletý.html>

osmdesátých let se stal vedoucím katedry etnologie a folkloristiky. Mezi lety 1994 až 2000 vykonával funkci děkana Filozofické fakulty.⁸⁴

Ve své vědecké tvorbě se František Vrhel věnuje iberoamerické problematice. Je autorem či spoluautorem mnoha odborných statí, knih a učebních textů, jako příklad si můžeme uvést *Úvod do studia nativních jazyků Iberoameriky* či publikace z řady *Etnografie mimoevropských oblastí: Jižní Amerika* (1985), *Amerika, Mezoamerika* (1986), *Severní Amerika* (1989), které vznikly ve spolupráci s Oldřichem Kašparem. Zabývá se také překlady ze španělštiny, z nichž nejvýznamnější jsou pravděpodobně překlady děl Borgesových.⁸⁵

3.20 Zavadil Bohumil (* 14. 12. 1940)

Bohumil Zavadil se narodil v Pivíně v okrese Prostějov. Mezi lety 1958 až 1964 studoval španělskou a italskou filologii na Karlově univerzitě, kde mu byl učitelem Oldřich Tichý. Po ukončení studií začal přednášet na katedře romanistiky španělskou lingvistiku, kterou zde vyučuje dodnes. Delší dobu ovšem působil také na univerzitě na Kubě a v Chile, přednášel v Polsku, Německu a mívá přednášky i ve Španělsku. Habilitoval se v roce 1991, o rok později se stal vedoucím oddělení portugalistiky, v roce 2006 byl jmenován profesorem.⁸⁶

Jak jsme již zmínili, předmětem zájmu Bohumila Zavadila je španělská lingvistika, především pak syntax moderní španělštiny, modalita či problematika slovních druhů. K nejvýznamnějším Zavadilovým monografiím patří *Vývoj španělského jazyka I-II* a *Mluvnice současné španělštiny*. V souvislosti se španělskou syntaxí stojí za zmínku španělsky psané dílo *Sintaxis del español actual* z roku 2008, v němž „představuje španělské odborné obci ucelený výklad syntaxe současné španělštiny na základě metodologicko-teoretických východisek české syntaktické školy.“⁸⁷

---

⁸⁴ OPATRŇY, Josef. František Vrhel šedesátiletý. *Lidé města / Urban People*. Praha: Fakulta humanitních studií UK, 2003, roč. 5, č. 11, s. 177-178. Dostupné též z: <http://urbanpeople.cz/archiv/cisla/5-2003-11/frantisek-vrhel-sedesatilety.html>

⁸⁵ *František Vrhel (* 1943)* [online]. c2015, poslední revize 10. 4. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000003208

⁸⁶ *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté* [databáze online]. Praha: Libri, 2001 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/orient/main.php>

⁸⁷ *Prof. PhDr. Bohumil Zavadil, CSc. – Návrh na čestného člena vědecké rady* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: www.ff.cuni.cz/FF-8786-version1-prof_Zavadil.doc

4. ZÁVĚR

V předkládané diplomové práci jsme se zabývali hispanistickými tématy v *Časopise pro moderní filologii* s důrazem na ročníky, které vycházely od roku 1953.

V průběhu zpracovávání práce jsme zjistili, že hispanistická témata se ve zkoumaném periodiku těšila poměrně velké oblibě. Od roku 1953 do roku 2014 jsme jich našli sto třicet sedm. Pokud bychom zkoumali periodikum od dob jeho vzniku v roce 1911, pak bychom našli dokonce sto padesát osm hispanisticky orientovaných příspěvků. Každý z „nalezených“ příspěvků byl v naší práci minimálně jednou zmíněn. Texty, jež byly publikovány po roce 1953, jsou navíc podrobněji rozebrány a přiblíženy našim čtenářům. U každého z těchto textů uvádíme i jeho zařazení mezi jednotlivé typy (články, zprávy, recenze, úvahy, kronika, bibliografie nebo rozhledy).

V kapitole věnované tematickým liniím jsou jednotlivé texty rozříděny v první řadě podle typu textu, dále jsou seskupovány podle témat, jimiž se zabývaly. Pokud sledujeme roky vydání jednotlivých příspěvků, je dobře patrné, kdy se soustředilo více zájmu na literaturu a kdy sílilo jazykovědné bádání. Tyto závěry jsou zřejmé z tabulek v přílohách. V sekci *Recenzí* převládala lingvistická témata nad těmi literárními. Zřejmé je i to, že se velkému zájmu těšila Latinská Amerika a pozornost se nesoustředila pouze na území evropského Španělska. Mezi *Články* jsme našli více těch, které se zaobíraly některým literárním tématem. Ovšem pokud se na články podíváme z časového hlediska, musíme konstatovat, že v posledních letech bylo jejich zaměření veskrze lingvistické.

Jak jsme již uváděli na začátku naší diplomové práce, nejsou všechny ročníky časopisu dostupné v digitalizované podobě. Z tohoto důvodu věříme, že bude naše práce prospěšnou i jiným studentům a zájemcům o španělský jazyk. Některé ročníky ČMF, které jsme zkoumali, neobsahují ani obsahy, v nichž by bylo možné příspěvky vyhledávat. Stalo se, že byly uvedeny stránky pouze u příspěvků v sekci *Články* a ostatním sekcím se takové pozornosti nedostalo. Jednotlivé texty v těchto případech mohl čtenář nalézt až v okamžiku, kdy jimi podrobně listoval.

V práci zmiňujeme také roky, kdy vycházel *Časopis pro moderní filologii* v omezeném rozsahu jako příloha časopisu *Philologica Pragensia*. Zmapování těchto ročníků nás přivedlo na myšlenku, že by bylo vhodné provést obdobnou rešerši i v rámci časopisu *Philologica Pragensia*. Podrobné prozkoumání zmíněného periodika by mohlo být

předmětem další diplomové práce a společně s naší prací by pomohlo vytvořit komplexnější pohled na vývoj a stav hispanistického bádání na našem území.

Součástí naší práce je i kapitola s medailonky autorů, kteří přispívali do *Časopisu pro moderní filologii*. Přispěvovatelů bylo v průběhu více než sta let, po které časopis vychází, velké množství. Důvody, proč jsme se rozhodli ve zmiňovaných medailoncích věnovat jen některým z nich, podrobněji vysvětlujeme na začátku zmiňované kapitoly.

Přílohu naší diplomové práce tvoří přehledný souhrn všech ročníků *Časopisu pro moderní filologii*. Ročníky jsou řazeny chronologicky a v těch, kde se vyskytovala hispanistická témata, je zmíněn typ příspěvku, autor příspěvku, stránky, na kterých se zmiňovaný text nacházel, a samozřejmě i samotný název textu. Věříme, že tato příloha nevznikla zbytečně a stane se společně s touto prací užitečným pomocníkem dalším studentům a zájemcům o španělský jazyk.

5. RESÚMEN

En la tesis adjunta elaboramos sobre temas hispánicos que han aparecido en la revista *Časopis pro moderní filologii* con un enfoque particular en las ediciones publicadas a partir del año 1953.

Trabajando en la tesis, descubrimos que los temas hispánicos han sido particularmente populares en la revista anteriormente mencionada. Hallamos ciento treinta y siete trabajos enfocados en estos temas. Si hubiéramos investigado dicha revista a partir de su primera publicación en 1911, habríamos descubierto ciento cincuenta y ocho contribuciones individuales relacionadas con la lengua española. Cada contribución fue por lo menos una vez mencionada a lo largo de la tesis. Los trabajos publicados después del año 1953 fueron analizados y explicados más detalladamente. Cada contribución fue, además, clasificada en las siguientes categorías: artículos, noticias, críticas, reflexiones, crónica, bibliografías y perspectivas.

En el capítulo dedicado a líneas temáticas, los trabajos son clasificados según la forma de texto. Los trabajos son, adicionalmente, clasificados según su tema. Estudiando los trabajos según el año de publicación, es posible identificar claramente los periodos durante los cuales el enfoque mayor fue en literatura y los periodos que tienen mayor enfoque en análisis lingüístico. Estos resultados se pueden comprobar claramente en las tablas adjuntas en la última parte del presente trabajo. En la categoría de *Críticas* la mayoría de los trabajos pertenecen al área de análisis lingüístico. También, es posible determinar que mucha atención fue prestada a América Latina, no sólo a España. En la categoría de *Artículos*, aparecen más trabajos enfocados en temas literarios. Examinando los artículos según su tiempo de publicación, hay que declarar que últimamente su mayoría ha sido dedicada a lingüística.

Como ya fue mencionado anteriormente en la tesis, no todas las ediciones de las revistas son accesibles en forma electrónica, por lo cual confiamos que nuestra tesis pueda traer beneficios significativos para estudiantes de español y los interesadas en el idioma. Existen ediciones de la revista inspeccionadas, que no contienen tabla de contenidos, por lo cual es difícil buscar los trabajos. Se observaron referencias a páginas correspondientes sólo en caso de la categoría *Artículos*. En los casos restantes la única opción de encontrar los textos fue inspectando la revista página por página.

Asimismo hay referencias en la tesis de los años durante los cuales la revista era publicada como anexo de la revista *Philologica Pragensia*. Mientras inspeccionado estas ediciones, se nos ocurrió la idea de realizar un estudio más profundo de la revista *Philologica Pragensia* también. Este estudio podría ser el objeto de una nueva tesis; y en conjunto las dos tesis podrían proporcionar una percepción más compleja de la investigación académica en el área hispánico en nuestro país.

Nuestra tesis también incluye una lista de biografías cortas de algunos autores que han publicado sus trabajos en la *Časopis pro moderní filologii* durante más de cien años de su existencia. Al principio del capítulo mencionado hay una sección que explica en detalles las razones por las cuales decidimos dedicarnos sólo a ciertos autores.

Además en el adjunto de nuestra tesis se puede encontrar un resumen de todas las ediciones de la revista. Las ediciones son ordenadas cronológicamente. Todas las ediciones donde aparecen temas hispánicos también incluyen: la categoría del trabajo, el autor del trabajo, la página donde está dicho trabajo y por supuesto el nombre del trabajo. Confiamos en que este adjunto no se haya creado en vano y que junto con la tesis actúe como una ayuda útil para los estudiantes y los interesados en el idioma.

6. BIBLIOGRAFIE

- 1) Anna Housková [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.ff.cuni.cz/fakulta/o-fakulte/mluvici-hlavy/houskova/>
- 2) Anna Housková (* 1948) [online]. c2015, poslední revize 22. 9. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000936
- 3) BEČKA, Jiří. Krámský Jirí. In: *Iranicaonline.org* [online]. 20. 7. 2005 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.iranicaonline.org/articles/kramsky-jiri>
- 4) *Časopis pro moderní filologii*, 1911. Praha: Klub moderních filologů, 1(1-5).
- 5) *Časopis pro moderní filologii*, 1912. Praha: Klub moderních filologů, 2(1-5).
- 6) *Časopis pro moderní filologii*, 1930. Praha: Klub moderních filologů, 16(1-4).
- 7) *Časopis pro moderní filologii*, 1931. Praha: Klub moderních filologů, 17(1-4).
- 8) *Časopis pro moderní filologii*, 1932. Praha: Klub moderních filologů, 18(1-4).
- 9) *Časopis pro moderní filologii*, 1933. Praha: Klub moderních filologů, 19(1-4).
- 10) *Časopis pro moderní filologii*, 1934. Praha: Klub moderních filologů, 20(1-4).
- 11) *Časopis pro moderní filologii*, 1935. Praha: Klub moderních filologů, 21(1-4).
- 12) *Časopis pro moderní filologii*, 1936. Praha: Klub moderních filologů, 22(1-4).
- 13) *Časopis pro moderní filologii*, 1937. Praha: Klub moderních filologů, 23(1-4).
- 14) *Časopis pro moderní filologii*, 1938. Praha: Klub moderních filologů, 24(1-4).
- 15) *Časopis pro moderní filologii*, 1939. Praha: Klub moderních filologů, 25(1-4).
- 16) *Časopis pro moderní filologii*, 1940. Praha: Klub moderních filologů, 26(1-4).
- 17) *Časopis pro moderní filologii*, 1941. Praha: Klub moderních filologů, 27(1-4).
- 18) *Časopis pro moderní filologii*, 1942. Praha: Klub moderních filologů, 28(1-4).
- 19) *Časopis pro moderní filologii*, 1946. Praha: Klub moderních filologů, 29(1-3).

- 20) *Časopis pro moderní filologii*, 1947. Praha: Klub moderních filologů, 30(1-3).
- 21) *Časopis pro moderní filologii*, 1948. Praha: Klub moderních filologů, 31(1-4).
- 22) *Časopis pro moderní filologii*, 1949. Praha: Klub moderních filologů, 32(1-4).
- 23) *Časopis pro moderní filologii*, 1950. Praha: Klub moderních filologů, 33(1-4).
- 24) *Časopis pro moderní filologii*, 1951. Praha: Klub moderních filologů, 34(1-4).
- 25) *Časopis pro moderní filologii*, 1953. Praha: Československá akademie věd, 35(1-4).
- 26) *Časopis pro moderní filologii*, 1954. Praha: Československá akademie věd, 36(1-4).
- 27) *Časopis pro moderní filologii*, 1955. Praha: Československá akademie věd, 37(1-5).
- 28) *Časopis pro moderní filologii*, 1956. Praha: Československá akademie věd, 38(1-4).
- 29) *Časopis pro moderní filologii*, 1957. Praha: Československá akademie věd, 39(1-4).
- 30) *Časopis pro moderní filologii*, 1958. Praha: Československá akademie věd, 40(1-4).
- 31) *Časopis pro moderní filologii*, 1959. Praha: Československá akademie věd, 41(1-4).
- 32) *Časopis pro moderní filologii*, 1960. Praha: Československá akademie věd, 42(1-4).
- 33) *Časopis pro moderní filologii*, 1961. Praha: Československá akademie věd, 43(1-4).
- 34) *Časopis pro moderní filologii*, 1962. Praha: Československá akademie věd, 44(1-4).
- 35) *Časopis pro moderní filologii*, 1967. Praha: Československá akademie věd, 49(1-4).
- 36) *Časopis pro moderní filologii*, 1968. Praha: Československá akademie věd, 50(1-4).
- 37) *Časopis pro moderní filologii*, 1969. Praha: Československá akademie věd, 51(1-4).
- 38) *Časopis pro moderní filologii*, 1970. Praha: Československá akademie věd, 52(1-4).
- 39) *Časopis pro moderní filologii*, 1971. Praha: Československá akademie věd, 53(1-4).
- 40) *Časopis pro moderní filologii*, 1991. Říčany: SK Press, 73(1-2).
- 41) *Časopis pro moderní filologii*, 1992. Říčany: SK Press, 74(1-2).

- 42) *Časopis pro moderní filologii*, 1993. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 75(1-2).
- 43) *Časopis pro moderní filologii*, 1994. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 76(1-2).
- 44) *Časopis pro moderní filologii*, 1995. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 77(1-2).
- 45) *Časopis pro moderní filologii*, 1996. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 78(1-2).
- 46) *Časopis pro moderní filologii*, 1997. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 79(1-2).
- 47) *Časopis pro moderní filologii*, 1998. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 80(1-2).
- 48) *Časopis pro moderní filologii*, 1999. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 81(1-2).
- 49) *Časopis pro moderní filologii*, 2000. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 82(1-2).
- 50) *Časopis pro moderní filologii*, 2001. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 83(1-2).
- 51) *Časopis pro moderní filologii*, 2002. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 84(1-2).
- 52) *Časopis pro moderní filologii*, 2003. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 85(1-2).
- 53) *Časopis pro moderní filologii*, 2004. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 86(1-2).
- 54) *Časopis pro moderní filologii*, 2005. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 87(1-2).
- 55) *Časopis pro moderní filologii*, 2006. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 88(1-2).
- 56) *Časopis pro moderní filologii*, 2007. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 89(1-2).
- 57) *Časopis pro moderní filologii*, 2008. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 90(1-2).
- 58) *Časopis pro moderní filologii*, 2009. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 91(1-2).
- 59) *Časopis pro moderní filologii*, 2010. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 92(1-2).
- 60) *Časopis pro moderní filologii*, 2011. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 93(1-2).
- 61) *Časopis pro moderní filologii*, 2012. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 94(1-2).
- 62) *Časopis pro moderní filologii*, 2013. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 95(1-2).

- 63) *Časopis pro moderní filologii*, 2014. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 96(1-2).
- 64) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1913. Praha: Klub moderních filologů, 3(1-5).
- 65) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1915. Praha: Klub moderních filologů, 4(1-5).
- 66) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1916. Praha: Klub moderních filologů, 5(1-5).
- 67) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1918. Praha: Klub moderních filologů, 6(1-5).
- 68) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1921. Praha: Klub moderních filologů, 7(1-5).
- 69) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1922. Praha: Klub moderních filologů, 8(1-3).
- 70) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1923. Praha: Klub moderních filologů, 9(1-3).
- 71) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1924. Praha: Klub moderních filologů, 10(1-3).
- 72) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1925. Praha: Klub moderních filologů, 11(1-4).
- 73) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1926. Praha: Klub moderních filologů, 12(1-4).
- 74) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1927. Praha: Klub moderních filologů, 13(1-4).
- 75) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1928. Praha: Klub moderních filologů, 14(1-4).
- 76) *Časopis pro moderní filologii a literatury*, 1929. Praha: Klub moderních filologů, 15(1-4).
- 77) *Dagmar Knittlová (* 1929)* [online]. c2015, poslední revize 3. 4. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z:

http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000001255

- 78) *Eduard Hodoušek (* 1921, † 2004)* [online]. c2015, poslední revize 17. 4. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000855
- 79) FAJKUSOVÁ, Andrea. Oldrich Belic. In: *Radio.cz* [online]. 19. 6. 2002 [cit. 22. června 2015]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/es/rubrica/personalidades/oldrich-belic->
- 80) *Fischer Jan Otakar* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatel.u.cz/_ftp/DUP/F/FischerJanOtokar.htm
- 81) *František Vrhel (* 1943)* [online]. c2015, poslední revize 10. 4. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000003208
- 82) *Hampl Zdeněk* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatel.u.cz/_ftp/DUP/H/HamplZdenek.htm
- 83) *Hodoušek Eduard* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.obecprekladatel.u.cz/_ftp/DUP/H/HodousekEduard.htm
- 84) *Holeš Jan* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: kcjl.modry.cz/studenti/slovník/Holes%20Jan.doc
- 85) HORÁČKOVÁ, Alice. Zemřel překladatel Eduard Hodoušek. In: *iDNES.cz* [online]. 12. 5. 2004 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://kultura.idnes.cz/zemrel-prekladatel-eduard-hodousek-du9-/literatura.aspx?c=A040511_194114_literatura_kot
- 86) HŘEBÍČEK, Luděk. Jiří Krámský. *Glottometrics*. Lüdenscheid: RAM-Verlag, 2005, 9, s. 76-77.
- 87) *Jan Otokar Fischer (* 1923, † 1992)* [online]. c2015, poslední revize 20. 11. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000000559
- 88) *Josef Jařab (* 1948)* [online]. c2015, poslední revize 22. 9. 2010 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/_000005906

- 89) *Kdo byl kdo: čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté* [databáze online]. Praha: Libri, 2001 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.libri.cz/databaze/orient/main.php>
- 90) *Knittlová Dagmar* [online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.obecprekladatel.u.cz/ftp/DUP/K/KnittlovaDagmar.htm>
- 91) KOŽUŠNÍKOVÁ, Petra. Lubomír Smiřický. In: *Spisovatelé.upol.cz* [online]. 2012, poslední revize 21. 6. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://spisovatele.upol.cz/lubomir-smiricky/>
- 92) KRÁLOVÁ, Jana, ČERMÁK, František, HOLEŠ, Jan, CHALUPA, Jiří, LUKAVSKÁ Eva (2009). *Stanovisko habilitační komise na jmenování PhDr. Petra Čermáka, Ph.D. docentem*. Praha: Filozofická fakulta UK. Dostupné též z: http://www.ff.cuni.cz/FF-1484-version1-stanovisko_ruk_cermak_2.pdf
- 93) KUNICKÁ, Michaela (2012). *Významné osobnosti pražské italianistiky od počátků do dneška*. České Budějovice. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta.
- 94) MACHKOVÁ, Hana. Za profesorem Václavem Vlasákem. In: *Vše.cz* [online]. c2015, poslední revize 26. 7. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://iftg.vse.cz/za-profesorem-vaclavem-vlasakem/>
- 95) *Oldřich Bělíč (* 1920, † 2002)* [online]. c2015, poslední revize 15. 6. 2010 [cit. 22. června 2015]. Dostupné z: <http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/000000170>
- 96) OPATRŇÝ, Josef. František Vrhel šedesátiletý. *Lidé města / Urban People*. Praha: Fakulta humanitních studií UK, 2003, roč. 5, č. 11, s. 177-178. Dostupné též z: <http://urbanpeople.cz/archiv/cisla/5-2003-11/frantisek-vrhel-sedesatiletý.html>
- 97) *Philologica Pragensia - časopis pro moderní filologii*, 1963. Praha Československá akademie věd, 45(1-4).
- 98) *Philologica Pragensia - časopis pro moderní filologii*, 1964. Praha Československá akademie věd, 46(1-4).
- 99) *Philologica Pragensia - časopis pro moderní filologii*, 1965. Praha Československá akademie věd, 47(1-4).
- 100) *Philologica Pragensia - časopis pro moderní filologii*, 1966. Praha Československá akademie věd, 48(1-4).

- 101) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1972. Praha: Československá akademie věd, 54(1-4).
- 102) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1973. Praha: Československá akademie věd, 55(1-4).
- 103) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1974. Praha: Československá akademie věd, 56(1-4).
- 104) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1975. Praha: Československá akademie věd, 57(1-4).
- 105) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1976. Praha: Československá akademie věd, 58(1-4).
- 106) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1977. Praha: Československá akademie věd, 59(1-4).
- 107) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1978. Praha: Československá akademie věd, 60(1-4).
- 108) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1979. Praha: Československá akademie věd, 61(1-4).
- 109) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1980. Praha: Československá akademie věd, 62(1-4).
- 110) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1981. Praha: Československá akademie věd, 63(1-4).
- 111) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1982. Praha: Československá akademie věd, 64(1-4).
- 112) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1983. Praha: Československá akademie věd, 65(1-4).
- 113) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1984. Praha: Československá akademie věd, 66(1-4).
- 114) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1985. Praha: Československá akademie věd, 67(1-4).
- 115) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1986. Praha: Československá akademie věd, 68(1-4).

- 116) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1987. Praha
Československá akademie věd, 69(1-4).
- 117) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1988. Praha
Československá akademie věd, 70(1-4).
- 118) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1989. Praha
Československá akademie věd, 71(1-4).
- 119) *Philologica Pragensia* - časopis pro moderní filologii, 1990. Praha
Československá akademie věd, 72(1-4).
- 120) Prof. PhDr. Bohumil Zavadil, CSc. – Návrh na čestného člena vědecké rady
[online]. c2015 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z: www.ff.cuni.cz/FF-8786-version1-prof_Zavadil.doc
- 121) Prof. PhDr. Jana Králová, CSc. [online]. c2010, poslední revize 23. 9. 2014
[cit. 23. června 2015]. Dostupné z: <http://utrl.ff.cuni.cz/UTRLFF-26.html>
- 122) Prof. PhDr. Josef Jařab, CSc., Dr.h.c. [online]. c2015 [cit. 23. června 2015].
Dostupné z: <http://oda.cz/print2.asp?id=455>
- 123) SULOVSÝ, Jan. Nedobrovolný Švýcar Lubomír Smiřický. In: *Rozhlas.cz*
[online]. 9. 8. 2014 [cit. 23. června 2015]. Dostupné z:
<http://www.rozhlas.cz/olomouc/doporucujeme/zprava/nedobrovolny-svycar-lubomir-smiricky--1382700>
- 124) ŠOUBOVÁ, Petra, HOUSKOVÁ, Anna (2010). *EL HISPANISMO en las Universidades Checas*. Bratislava: AnnaPress.
- 125) Zdeněk Hampl (* 1929, † 1986) [online]. c2015, poslední revize 15. 11. 2010
[cit. 23. června 2015]. Dostupné z:
<http://www.databaze-prekladu.cz/prekladatel/000000707>
- 126) Život Prof. PhDr. Jana Šabršuly, DrSc. [online]. c2015 [cit. 23. června 2015].
Dostupné z: <http://www.linguistic.cz/gymnazium/?cap=501>

7. PŘÍLOHY

Přehled příspěvků s hispanistickou tematikou v ČMF od roku 1911 do roku 2014

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
1	1911	384	články 47, archiv pramenů 6, úvahy 39, velké množství krátkých zpráv	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
2	1912	384	články 39, archiv pramenů 13, úvahy 26, velké množství krátkých zpráv	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
3	1913	440	články 35, archiv pramenů 5, úvahy 29, zprávy 3 (na 12 stranách)	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
4	1914-1915	479	články 19, archiv pramenů 2, úvahy 37, zprávy 5	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Úvahy	157-159	Dr. O. Janota	James Fitzmaurice Kelly: Dějiny španělské literatury do konce XVIII stol.	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp.

				tematikou
5	1916-1917	476	články 22, úvahy 28, zprávy 14 stran	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
	35-42, 243-253	Max Křepinský	Románské drobnosti. Různé podoby lat - onius ve španělštině	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
6	1917-1918	444	články 22, archiv pramenů 1, úvahy 20, zprávy 7 stran	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
7	1919-1921	316	články 22, úvahy 17, zprávy na 15 stranách	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Úvahy	182	Karel Titz	Max Křepinský: O vlivu palatálních hlásek na předcházející samohlásky ve španělštině	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
8	1921-1922	284	články 21, úvahy 12, zprávy na 9 stranách, plus část didaktická	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
9	1922-1923	288	články 16, úvahy 23, zprávy str. 83-96, 178-192, 271-288 plus část didaktická	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
10	1924	332	články 20, úvahy 38, zprávy 2	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
11	1925	332	články 19, úvahy 35, zprávy 5	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
12	1925	328	články 24, úvahy 18, zprávy 5	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
13	1927 (1926-1927)	328 + část didaktická 48	články 30, úvahy 18, zprávy 9	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
14	1928 (1927-1928)	328 + část didaktická 48	články 23, úvahy 23, zprávy 5	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
15	1929 (1928-1929)	328 + část didaktická 48	články 22, úvahy 21, zprávy 5	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
16	1930 (1929-1930)	344	články 22, úvahy 20, zprávy 49	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
17	1931	408	články 41, úvahy 19, zprávy 42	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
18	1932 (1931-1932)	360	články 25, úvahy 36, zprávy 37	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	107-108	F. Bicek	Cervantolog A. Castro	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
19	1933 (1932-1933)	300	články 21, úvahy 20, zprávy 46	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Úvahy	92-94	Karel Titz	Diccionario de las lenguas española y alemana	
Zprávy	104- 105	MZ	V. Kybal: O Španělsku, V. Černý:	

Cervantes a jeho Don Quijote				
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
20	1934 (1933-1934)	344	články 16, úvahy 21, zprávy 26	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
21	1935	360	články 21, úvahy 19, zprávy 26	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
22	1936	400	články 22, úvahy 25, zprávy 73, cizojazyčná příloha	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
23	1937	440	články 22, úvahy 24, zprávy 93	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	433	K. (Jan Karge?)	P. Merimée o franc. vlivech na Španělsko	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
24	1938	472	články 26, úvahy 30, zprávy 100	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
25	1939	400	články 22, úvahy 18, zprávy 64	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
26	1940	612	články 62, úvahy 22, zprávy 66	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
27	1941	416	články 33, úvahy 18, zprávy 65	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	92	M. Křepinský	Anuario de Hispanismo	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
28	1942	416	články 35, úvahy 20, zprávy 43	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	116	M. Křepinský	Chystané Anuario de Hispanismo	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
30	1946-1947	288	články 16, úvahy 20, zprávy 97	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	287-288	J. Dubský	Dr. Juan Terlingen: los italianismos en español desde la formación del idioma hasta principios del siglo XVII	

Úvahy	159-164 a 245-247	R. J. Slabý	Dvě české učebnice španělštiny. I. Dr. Karel Vodička: učím se španělsky a II L. Prokopová: učebnice moderní španělštiny	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
31	1947-1948	328	články 26, úvahy 27, velké množství krátkých zpráv	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	201-207	J. Dubský	Substantivní sloh ve španělštině	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
32	1948-1949	191	články 5, zprávy 46, úvahy 24	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
32	1949-1950	192	články, 3, úvahy 23, zprávy 73	4
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	47	F. Bous	Staronové diccionario de la lengua española	
Zprávy	46	F. Bous	Cervantesovské jubileum	
Zprávy	47	F. Bous	Mexická literární anthologie	
Zprávy	47	F. Bous	Argentinské naučné a jazykové slovníky	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
33	1950	191	články 16, úvahy 15, zprávy 61	3
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	191	F. Bous	Pokus o jazykovou unifikaci v dnešním Španělsku	
Zprávy	95	F. Bous	Nové publikace z Latinské Ameriky	
Zprávy	95	V. Hořejší	Leo Kirschenbau: Enrique Gaspar and the social drama in Spain	

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
34	1951	192	články 13, úvahy 24, zprávy 36	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	93	V. Buben	Max Gororsh: El Fuero de Teruel	
Úvahy	80-82	Oldřich Bělič	Augusto Arias: Panorama de la literatura Ecuatoriana	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
35	1953	256	články 17, úvahy 9, dokumenty 1, zprávy 34	3
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	84-100	Oldřich Bělič	Třídní proudy ve starší španělské literatuře	
Články	193-208	Kamil Uhlíř	Boj o kladného hrdinu v současném latinskoamerickém románu	
Zprávy	235-236	Zdeněk Hampejs	Latinská Amerika o Juliu Fučíkovi	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
36	1954	252	články 14, úvahy 10, jubilejní zprávy 4, zprávy 47	4
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Úvahy	220-224	Kamil Uhlíř	Cenný příspěvek k poznání pokrokové španělské literatury 20. století	
Zprávy	58-59	Zdeněk Hampejs	Vladimiro Macchi: El Español	
Zprávy	113-114	Zdeněk Hampejs	O některých hispanistických pracích ze Spojených států severoamerických	
Zprávy	114-115	Zdeněk Hampejs	Hispanistická bibliografie z NDR	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
37	1955	320	články 20, úvahy 10, diskuse 5, zprávy 38	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	

Zprávy	249-250	Zdeněk Hampejs	Hispanistický nekrolog	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
38	1956	320	články 16, úvahy 8, diskuse 1, zprávy 42	4
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	11-19	Oldřich Bělič	K problematice španělského kritického realismu	
Zprávy	177	Zdeněk Hampejs	350. výročí prvního vydání Cervantesova "Dona Quijota"	
Zprávy	308-310	Zdeněk Hampejs	Dvě poznámky k španělskému pravopisu	
Zprávy	177-179	Zdeněk Plachý	Učebnice španělské syntaxe	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
39	1957	320	příspěvky věnované památce prof. V. Bubna 9, články 9, úvahy 8, bibliografie 2, 47 zprávy, 1 vyobrazení	4
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Příspěvky věnované památce prof. V. Bubna	98-106	Zdeněk Plachý	K problematice passiva ve španělštině	
Články	1-8	Eduard Hodoušek	J. K. Tyl jako první český překladatel Calderóna	
Zprávy	310-311	Zdeněk Hampejs	Biblioteca románica hispánica	
Zprávy	251-252	Oldřich Tichý	Příručka dějin španělského jazyka	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
40	1958	250	články 14, bibliografie 1, úvahy 4, diskuse 1, zprávy 48	6
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	143-158	Eduard Hodoušek	Vrchlického překlady z Calderóna	
Zprávy	122-124	Zdeněk Hampejs	O. Bělič: Dějiny španělské literatury	
Zprávy	243-245	Zdeněk Hampejs	J. Dubský: Úvod do dějin španělského jazyka	
Zprávy	62	Jiří Krámský	Eugenio Cosserieu: Logicismo y antilogicismo en la gramática	
Zprávy	245-246	Zdeněk Hampejs	Homenaje a J. A. Van Praag	

Zprávy	63-64	Zdeněk Hampejs	Úmrtí dr. Rudolfa J. Slabého	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
41	1959	256	články 9, úvahy 6, bibliografie 1, dokumenty 2, zprávy 61	8
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	22-28	Zdeněk Plachý	Využití protikladu časů Imperfecto a Pretérito indefinido v souvislém vyprávění ve španělštině	
Zprávy	175-178	Jiří Krámský	Eugenio Cosserieu: Sincronía, diacronía e historia	
Zprávy	122	Josef Dubský	D. M. Crabb: A comparative study of word order in Old Spanish and Old French prose works	
Zprávy	54-56	Jaroslav Minář	Alberto del Monte: Itinerario del romanzo picaresco spagnolo	
Zprávy	119-122	Zdeněk Hampejs	Primeras jornadas de lengua y literaria hispanoamericana	
Zprávy	186	Zdeněk Hampejs	Oldřich Tichý: Základy španělské mluvnice	
Zprávy	187	Oldřich Bělič	Alvaro Yunque: síntesis histórica de la literatura argentina	
Zprávy	56-58	Zdeněk Hampejs	Jak bude vypadat nové vydání mluvnice a slovníku španělské akademie	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
42	1960	256	články 12, úvahy 11, bibliografie 1, dokumenty 2, zprávy 46	4
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	1-14	Kamil Uhlíř	Generace r. 1898 a "modernismus"	
Zprávy	255-256	Josef Škultéty	Josef Dubský: Španělsko-český slovník	
Zprávy	119	Zdeněk Hampejs	Juan Marinello: Martí, escritor americano	
Zprávy	55-56	Zdeněk Hampejs	José Pedro Rona: Aspectos metodológicos de la dialectología hispanoamericana	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
43	1961	256	články 13, úvahy 6, dokumenty 1, zprávy 55	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	

Články	73-87	Kamil Uhlíř	"La Tierra de Alvargonzález" Antonia Machada a problém lidové formy a lidovosti	
Zprávy	254-256	Kamil Uhlíř	Eugenio de Nora: La novela Española contemporánea 1898-1927	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
44	1962	256	články 14, úvahy 7, zprávy 41	3
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	1-7	Kamil Uhlíř	K charakteristice vývojových tendencí poezie Juana Ramóna Jimenése v letech 1907-1916	
Zprávy	120	Sylva Pavlíková	A. Martí Marca, J. Martí Marca, B. Jardec: Słownik Hiszpańsko-polski	
Zprávy	251-252	Sylva Pavlíková	P. Teodorescu: Învățaji limba spaniolă fărã profesor	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
46	1963	122 stran	-	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	100	Jaroslav Macháček	Zdeněk Plachý	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
46	1964	134 stran	-	14
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Bibliografie	90	Sylva Pavlíková	Soupis prací PhDr. Zdeňka Plachého	
Recenze	107	Josef Škultéty	Eugenio Coseriu: ¿Arabismos o romanismos?	
Recenze	107-108	Sylva Pavlíková	Josef Škultéty: Španielska gramatika	
Zprávy	196-197	Sylva Pavlíková	250 let španělské akademie	
Zprávy	197	Zdeněk Hampejs	Kolik lidí na světě mluví španělsky?	
Zprávy	197	Zdeněk Hampejs	F. J. Santamaría	

Recenze	210-211	Josef Škultéty	José Perdo Rona: "Vulgarización" o adaptación diastrática de neologismos o cultismos	
Recenze	211-212	Sylva Pavlíková	Josef Dubský: španělsko-český slovník	
Recenze	208-210	Josef Škultéty	O. Ducháček: Bibliografické uvedení do románské jazykovědy I.	
Články	284-291	Yerko Moretic	José María Arguedas a indianistická literatura v Peru	
Zprávy	313-314	Sylva Pavlíková	Oficina internacional de información y observación del idioma español	
Recenze	447-448	Zdeněk Hampejs	Oldřich Bělič: Španělský pikareskní román a realismus	
Zprávy	429	Zdeněk Hampejs	Z italské iberooamerikanistiky	
Úvahy	408-412	Sylva Pavlíková	Několik poznámek o chilské španělštině	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
47	1965	52 stran	-	5
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	88	Sylva Pavlíková	Zemřel Julio Casares	
Zprávy	413-414	Sylva Pavlíková	Sedmdesátiny Rodolfa Oroze	
Recenze	105	Sylva Pavlíková	Giuseppe Bellini: Lo spagnolo d' America	
Recenze	109	Sylva Pavlíková	Carlos Fernández Gómez: Vocabulario de Cervantes	
Recenze	109-111	Jiří Doubek	Dr. J. Dubský, J. Holík, V. Hvižďala, J. Krapková: Česko-španělský slovník	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
48	1966	27 stran	-	3
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	63-68	Zdeněk Hampl	II Mezinárodní kongres hispanistů	
Zprávy	312-314	Zdeněk Hampl	Oslavy Andrése Bella v Uruguayi	
Zprávy	103	Josef Škultéty	II. Vydání slovníka Manuela Seca	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
49	1967	256	články 24, zprávy 20, recenze 45	8

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	223-231	Dagmar Knittlová	K problematice španělských "kondenzorů"	
Zprávy	44-47	Zdeněk Hampl	The hispanic society of America	
Zprávy	119-121	Sylva Hamplová	Prof. José Pedro Rona v Praze	
Recenze	187-188	Eduard Hodoušek	19 protagonistas de la literatura mexicana del siglo XX	
Recenze	190-191	Vladimír Konečný	Josef Dubský - Sylva Pavlíková: Španělština pro vědecké a odborné pracovníky	
Recenze	64	Hana Tomsová	Rodolfo M. Ragucci: El habla de mi Tierra	
Recenze	126-128	Sylva Hamplová	Josef Škultéty: Gramatika Španielčiny	
Recenze	256	Sylva Hamplová	Andrés Bello 1865-1965	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
50	1968	256	články 16, zprávy 20, bibliografie 1, recenze 47	7
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	144-151	Oldřich Bělič	K otázce rytmu španělských romancí	
Články	1-7	José Pedro Rona	Nářečové oblasti americkej španielčiny	
Články	86-96	Emil Volek	Analýza a interpretace <i>Království z tohoto světa</i> a jeho místo v díle Aleja Carpentiera	
Zprávy	168-169	Sylva Hamplová	Zemřel Augusto Malaret	
Zprávy	241-243	Sylva Hamplová	Patnáct let časopisu Boletín de Filología Española	
Zprávy	117-118	Inge Krejzlarová	Hispanistický ústav v západním Berlíně	
Zprávy	107-109	Lubomír Smiřický	Koordinovaný výzkum jazykové normy spisovné španělštiny	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
51	1969	256	články 16, zprávy 14, recenze 43	8
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	149-161	Sylva Hamplová	Perifrastické verbální konstrukce ve španělštině	
Zprávy	119-120	Sylva Hamplová	Za Ramónem Menéndezem Pidalem	
Zprávy	45-48	Eduard	Symposium o španělsko-americkém	

		Hodoušek	románu	
Recenze	191-192	Eduard Hodoušek	J. J. Arrom: Historia del teatro hispano-americano (época colonial)	
Recenze	189	Sylva Hamplová	G. L. Beccaria – Spagnolo e spagnoli in Italia	
Recenze	51-52	Viera Jakubcová	A. Carpentier: Tientos y Diferencias	
Recenze	63-64	Jiří Černý	G. Escudero, D. Copceag: Gramatica limbii spaniole	
Recenze	127	Sylva Hamplová	Ibero-Americana Pragensia	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
52	1970	232	články 19, bibliografie 4, zprávy 17, recenze 36	7
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	85-93	Zdeňka Brančíková	K problematice vývoje kubánské povídky	
Články	189-196	Zdeňka Brančíková	Interpretace povídek Félix Pity Rodríguez	
Články	139-156	Emil Volek	Oktosylabus romancí – brána k autochonnímu španělskému verši	
Recenze	231-232	Eduard Hodoušek	Frank N. Dauster – Historia del teatro hispanoamericano: Siglos XIX y XX	
Recenze	230-231	Zdeňka Brančíková	John. E. Englekirk, Margaret M. Ramos – La narrativa Uruguay estudio crítico – bibliográfico	
Recenze	118-120	Eduard Hodoušek	Hans Flashe: Die Struktur des Auto Sacramental «Los Encantos de la Culpa» von Calderón. Antiker Mythos in christlicher Umprägung; Günter Kahle: Bartolomé de las Casas	
Recenze	55+56	Dagmar Knittlová	Cristina Isbasescu – El Español en Cuba	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
53	1971	222	články 17, bibliografie 3, zprávy 14, recenze 27	6
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	174-186	Oldřich Bělič	Španělština jako materiál verše	
Zprávy	89-90	Jiří Černý	Lingvistický postgraduální kurs OFINES v Madridu	
Zprávy	90	Sylva Hamplová	Ze sovětské hispanistiky	
Recenze	167-168	Zdeňka Brančíková	Salvador Bueno: Aproximaciones a la literatura hispanoamericana	
Recenze	106-108	Jozef Škultéty	María Moliner: Diccionario del uso de	

			español	
Recenze	165-167	Jaroslav Minář, Silva Severová	Romanistica Pragensia VI	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
54	1972	30	(není uvedeno rozřazení článků do tematických skupin; naše rozřídění: články 5, recenze 5, zprávy 3)	5
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	180-183	Jozef Škultéty	Španielske adjektiva vyjadrujúce červenú farbu	
Zprávy	187-188	Josef Dubský	Symposium o kontrastivní analýze španělštiny v Neuchatelu 1971	
Zprávy	188-189	Jozef Škultéty	IV mezinárodní zjazd hispanistov	
Recenze	64	Eduard Hodoušek	D. Miliani: La realidad mexicana en su novela de hoy	
Recenze	191-192	Jozef Škultéty	Španielsko-slovenský a slovensko-španielský technický slovník	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
55	1973	33	články 4, recenze 6	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	58-59	Eduard Hodoušek	A. N. Pamies y S. D. Berry Carlos: Fuentes y la dualidad integral mexicana	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
56	1974	30	články 3, zprávy 5, recenze 8	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	13-15	Jiří Černý	B. Pottier: Grammaire de l'espagnol	
Zprávy	8-9	Zdeněk Hampl	Šedesátiny Josefa Krautmana	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
57	1975	31	články 3, zprávy 2	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	

Zprávy	17-24	Jan O. Fischer	Třicet let budování marxistické romanistiky	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
58	1976	32	bibliografie 2, zprávy 5, recenze 5	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Zprávy	22-24	Zdeněk Hampl	Životní jubileum doc. dr. Oldřicha Tichého	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
59	1977	31	články 1, bibliografie 1, zprávy 8, recenze 3	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Bibliografie	3-8	Zdeněk Hampl	Soupis publikovaných prací doc. dr. Josefa Dubského	
Zprávy	1-3	Jan Šabršula	K šedesátinám doc dr. Josefa Dubského	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
60	1978	32	články 1, zprávy 3, recenze 6	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	7-8	Zdeněk Hampl	O. Bělič: En busca del verso Español	
Recenze	8-9	F. Vrhel	Litterae Hispanae el Lusitanae	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
61	1979	32	články 5, zprávy 4, recenze 4	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	32	Zdeněk Hampl	O. Bělič: Stručné dějiny španělského dramatu	
Recenze	15-16	Zdeněk Hampl	J. Dubský a kol.: Velký španělsko-český slovník I-II	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou

62	1980	32	články 2, zprávy 2, recenze 3	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	32	Sylva Hamplová	J. Škultéty: Kapitoly z chromatickej terminológie slovenčiny a románských jazykov	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
63	1981	32	články 2, bibliografie 2, zprávy 4, recenze 5	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	16	Zdeněk Hampl	J. Dubský, V. Rejzek: Česko-španělský slovník	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
64	1982	31	články 3, zprávy 1, recenze 6	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	29-30	Bohumil Zavadil	J. Šabršula a kol.: Úvod do srovnávacího studia románských jazyků I-II	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
65	1983	34	články 3, bibliografie 1, zprávy 2, recenze 1	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
66	1984	26	články 3, zprávy 5, recenze 3	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	2-7	Anna Housková	Dvojí vidění světa v chilském románu 20. stotetí	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s

				hisp. tematikou
67	1985	34	články 2, zprávy 4, recenze 2	0
Typ/zařazení příspěvků	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
68	1986	35	články 2, bibliografie 1, zprávy 7, recenze 3	0
Typ/zařazení příspěvků	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
69	1987	31	články 2, bibliografie 1, zprávy 4	0
Typ/zařazení příspěvků	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
70	1988	32	články 4, zprávy 3, recenze 2	0
Typ/zařazení příspěvků	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
71	1989	32	články 3, zprávy 3, recenze 2	0
Typ/zařazení příspěvků	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou

72	1990	31	články 4, zprávy 3, recenze 6	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	11	Jan O. Fischer	70. let zakladatele československé hispanistiky	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
73	1991	128	články 9, rozhledy 4, recenze 9, kronika 7	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Rozhledy	44-48	Jiří Černý	Americká španělština a západoněmecký projekt slovníku amerikanismů	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
74	1992	128	články 8, diskuse 4, rozhledy 3, recenze 6, glosy 1, zprávy 5, kronika 5	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	127-128	Jiří Černý	José Polo:Manifesto ortográfico de la lengua española	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
75	1993	128	články 7, rozhledy 3, recenze 9, zprávy 3, kronika 2	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	123-125	Josef Dubský	Sborník jazykovědných a metodických prací katedry románských jazyků VŠE	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
76	1994	128	články 10, recenze 10, kronika 2, zprávy 2	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	90-100	Soňa Necherová	Fonetická adaptace anglicismů v současné španělštině	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s

				hisp. tematikou
77	1995	128	články 10, rozhledy 4, recenze 6, zprávy 4, kronika 2	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	54-55	Petr Čermák	V. Baéz San José: Fundamentos críticos de la gramática de las dependencias	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
78	1996	128	články 6, rozhledy 2, recenze 15, glosy 3, zprávy 1, kronika 3	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	43-44	Petr Čermák	Violeta Demonte: Teoría Sintáctica: de las estructuras a la rección	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
79	1997	128	články 14, recenze 6, rozhledy 3, zprávy 2	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
80	1998	128	články 6, rozhledy 2, recenze 16, zprávy 4, kronika 2	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
81	1999	128	články 10, recenze 8, zprávy 7, kronika 5, příloha 1	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	41-50	Petra Knotová	Jazykové komunikace dvojjazyčné hispánské mládeže v Novém Mexiku: "Spanglish"	

Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
82	2000	128	články 6, recenze 15, zprávy 3, kronika 4	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
83	2001	128	články 8, recenze 8, rozhledy 1, zprávy 6, kronika 5	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	112-115	Petr Čermák	Real Academia Española: Ortografía de la lengua española	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
84	2002	128	články 5, rozhledy 3, recenze 2, zprávy 6, kronika 6	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	65-76	Petr Čermák	K některým tendencím k asimilaci cizích slov do španělštiny	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
85	2003	128	články 6, rozhledy 3, recenze 10, zprávy 3, kronika 5	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Kronika	127-128	Václav Vlasák	Životní jubileum české hispanistky	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
86	2004	128	články 5, rozhledy 2, recenze 10, zprávy 5, kronika 3	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	

Recenze	105-106	Petr Čermák	Baéz San José V.: Desde el Hablar a la lengua. Prolegómenos a una teoría de la sintaxis a la semántica textual y oracional.	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
87	2005	128	články 7, rozhledy 1, recenze 10, zprávy 2, kronika 3	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
88	2006	128	články 7, recenze 13, kronika 8	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	112-116	Jaromír Tláškal	Petr Čermák: Fonetika a fonologie současné španělštiny	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
89	2007	128	články 5, rozhledy 2, recenze 8, zprávy 1, kronika 2	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. Tematikou
90	2008	128	články 6, rozhledy 2, recenze 9, kronika 6	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	75-87	Zuzana Čengerová	Vliv romštiny na hovorovou španělštinu a maďarštinu	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
91	2009	128	články 7, rozhledy 3, recenze 4, kronika 3	2

Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	54-55	Jan Holeš	Romanica Olomoucensia	
Kronika	127-128	Josef Jařab	Jubilující olomoucká anglistka a hispanistka	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
92	2010	128	články 16, recenze 2, kronika 2	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
93	2011	144	články 9, zprávy 1, recenze 8, kronika 4	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	35-43	Sylva Hamplová	100 let romanistiky v Časopise pro moderní filologii	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
94	2012	128	články 6, rozhledy 2, recenze 4, kronika 4	2
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Recenze	54-55	Jana Králová	Miloslav Valeš: Observaciones sociolingüísticas del español: Metodología, variación y prestigio	
Rozhledy	99-110	Petr Čermák	Norma současné španělštiny a její kodifikace	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp. tematikou
95	2013	216	články 6, rozhledy 4, recenze 6, zprávy 3, kronika 4	0
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
-	-	-	-	
Ročník	Rok vydání	Počet stran	Celkový počet příspěvků	Počet příspěvků s hisp.

				tematikou
96	2014	277	články 9, rozhledy 4, recenze 8, zprávy 2, kronika 3	1
Typ/zařazení příspěvku	Strana	Autor/autoři	Název	
Články	58-73	Dana Kratochvílová	Univerzální koncepce modality a její aplikace na španělský modální systém	